NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 3 DIN BROJ 75

Izaslanici iz pakla

CHUCK MARTIN

IZASLANICI PAKLA

»Laso« Nova serija 1975.

Recenzija: Zlatko Crnković, književni prevodilac

Preveo: Janko Paravić

»Laso« — Izdavač OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik« Zagreb Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1975.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA. Zagreb

Cijena 3 d. Za inozemstvo: DM 1,60; ASCH 8; SFRS 1,60; HFL 1,30.

Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/2 - 1973 od 26 XI 1973

I

Joel Landon ujaši u Paradise iz vrele pustinje i zaustavi konja ispred krčme »Oasis«, uz ogradu za privezivanje konja Zaškilji na sliku u velikom izlogu i njegovim prašnjavim licem preleti smiješak. Slika je prikazivala neki izvor ispod tri palme. Landon priveže umornog konja i uđe u krčmu kroz dvostruka pokretna vrata.

— Ovo je zaista raj — dobaci pipničaru. — Natoči mi veliku čašu hladna piva, i još jednu da joj pravi društvo.

Pipničar natoči prvu čašu i gurne je prema Landonu. Žedni je mladić zgrabi i ispije naiskap, istodobno lijevom rukom posegne za drugom čašom što je već stizala niz šank. Landon uzdahnu i dobrano potegnu iz druge čaše.

Načas se sjeti grobova što ih je primijetio u pustinji, ljudi koji su umrli od žeđi, i prođoše ga trnci. Trgne se na zvuk dubokog glasa iza sebe.

— Jesi li pronašao ono za čime si tragao tamo u pustinji?

Landon se polagano okrene prema govorniku. Pored krupijeovog mjesta za stolom za »faro« stajao je snažan čovjek i žvakao neupaljenu cigaru. Težak zlatan lanac protezao se od jednog do drugog gornjeg džepa na njegovu izvezenom prsluku. Sjajnim crnim očima netremice je promatrao Landona.

Joel Landon je bio 185 centimetara visok, no osjetio se malenim pred kockarom koji je bio od njega najmanje sedam-osam centimetara viši i dvadesetak kilograma teži. Objema se rukama držao za suvratke kicoškog kaputa. Izbočeno mjesto pod lijevim pazuhom odavalo je skriveni pištolj.

— Po ovakvu vremenu nema ničega boljeg od hladna pića — mirno reče Landon i baci srebrni dolar na šank. — To sam tražio, to sam i našao.

— Zovem se Grant Farnol, došljače — predstavi se kockar. — Vjerojatno si čuo za me kad si pošao u Paradise.

Landon nagne glavu u stranu i pogleda kockara stisnutih očiju, pogledom čovjeka koji je navikao gledati u daljinu kroz treperave pustinjske toplotne valove.

— Farnol? — ponovi tiho i zaniječe glavom. — Ne sjećam se da sam ikada čuo to ime — otegne Landon — no drago mi je što smo se upoznali. Ja sam Joel Landon.

Snažni kockar stegne usne i rukama zategne kaput kao da namjerava poderati svilenu tkaninu. U njegovim tamnim očima zasja gnjev povrijeđene taštine. Zatim se pribere i usiljeno nasmiješi, pa polagano priđe Landonu.

— Lažeš, Landone — prigušeno dobaci. — Čuo si za mene, i to ne jednom!

Landon se širokim ramenima nasloni na šank, desnom rukom munjevito posegne za revolverom, na kojem se očito vidjelo da je često u upotrebi.

— Odbij! — oštro odvrati Landon. — Rekao sam ti da nisam nikada čuo za tebe!

Farnol je bez straha zurio u Landonovo mršavo preplanulo lice. Nakon što je pomno promotrio mladića, kimne glavom i ispriča se:

— Povlačim svoje riječi, došljače — promrmlja. — Nisi nikad čuo za mene,

no morali bismo se bolje upoznati. Zacijelo tražiš izgubljeni rudnik zlata.

Joel Landon se nasmiješi i vrati revolver u korice. Bile su privezane nisko na njegovoj lijevoj nozi radi lakšeg potezanja, i revolver je u njima nestao isto tako munjevito kao što se i pojavio. Vičnom oku nije mogla izbjeći Landonova vještina u baratanju »željezarijom«.

— Navedi mi nekoga iz ovih krajeva tko nije kad-tad tražio taj rudnik — nemarno dobaci Farnolu. — Pred oko deset dana kupio sam ovdje u gradu namirnice te krenuo u pustinju. Koliko mi je poznato, nema nikakva zakona koji bi to zabranjivao.

— To je točno — složi se Farnol sa smiješkom. — Dat ću ti novaca da još jednom popuniš svoje zalihe, a ono što pronađeš podijelit ćemo popola — ponudi kockar. — Izvadi moji privatnu bocu, Zeke — dobaci pipničaru.

Landon zaniječe glavom.

— Nikada ne pijem ništa jače od piva, a i toga mi je za sada dosta — odvrati prijazno. — Nije mi potreban novac, no u svakom slučaju hvala ti.

— Bilo bi bolje da ga uzmeš i uortačiš se sa mnom — predloži Farnol. — Ovdje u Paradiseu i okolici ja sam glavni. Došljaci obično nisu duga vijeka ako ne prihvate moju igru.

Kockarev duboki glas bio je miran i potpuno sabran, ali nije bilo teško zamijetiti skrivenu prijetnju u njegovoj izjavi. Landon se odmakne za korak i ruka mu ponovo pođe prema revolveru. Njegove stisnute mršave vilice odavale su upornost.

— Ovo je već drugi put da me izazivaš — mirno reče Landon — Gazduj koliko hoćeš u Paradiseu, ali ja ne pripadam tvom stadu. Ja igram svoju igru, a ti me, — ako želiš, možeš izazvati.

— Diži ruke, došljače — prekine ga grubi glas, i Landon osjeti cijev revolvera na leđima. — Aduti su u mojoj ruci.

Landon odmakne ruku od revolvera i polagano se okrene. S napetim revolverom u ruci namršteno ga je promatrao kozičav čovjek tridesetih godina. Lijevom rukom pokazao je zvijezdu na prsluku,

— Ja sam Joe Bodie, šerif Paradisea — reče važnim glasom. — Uzet ću ti pucaljku radi očuvanja mira i tišine u gradu.

— Ne bi me čudilo kad bi se utvrdilo da su ga poslali oni iz Purgatorya... da špijunira... — reče pipničar i položi dvocijevku na šank. — Dojahao je s istoka, a tamo se lako mogao povezati s odmetnicima.

Grant Farnol izvadi Landonov revolver iz korica, bezbrižno se smiješeći dok ga je stavljao na šank.

— Možda te je poslao stari Tyrone — natukne. — On i ona njegova zgodna unuka, Eve Tyrone.

— Nisam nikada čuo za njih — ljutito odgovori Landon. — Došao sam ovamo s namjerom da tražim zlato, no čini mi se da je netko dao pogrešno ime ovoj paklenskoj rupi.

— Vidim da si ipak stranac u ovom kraju — složi se kockar. — Ovaj grad zaista postaje raj nakon nekoliko dana provedenih u Vražjoj kotlini. Jesi li stigao do tamo?

Landon je zurio u kockara. Šerif se odmaknuo, ali je još uvijek bio na oprezu. Landon uzdahne, kao da se predaje, ali su mu oči i dalje ratoborno sjale.

— Nisam stigao donde — promrmlja. — Nisam ništa pronašao, te sam se vratio u grad kad mi je ponestalo hrane i vode.

— Poslao sam nekoliko svojih ljudi da te prate, Landone — mirno reče Farnol. — Obavijestili su me da si vičan traženju zlata te da se razumiješ u stijene. Vidjeli su te kako kuckaš čekićem i primijetili da te pirit nije nimalo zavarao.

— Pirit samo budalama izgleda kao zlato — procijedi Landon. — Pustinja ga je prepuna.

Farnol kimne glavom, i dalje pažljivo promatrajući mladića.

— Moja ponuda još uvijek vrijedi, Landone. Ja ću ti dati novac za hranu i ostalo, a onda podijeliti s tobom popola ono što pronađeš

— Hvala, ne bih — odbije Landon. — Ne volim takvu igru. Budući da ti gazduješ ovdje u Paradiseu, bit će bolje da se jednostavno izgubim. Zbogom.

Okrenuo se da pođe prema vratima, ali ga šerif zaustavi.

— Dakle, gazda? — upita Farnola.

— Landon kaže da nikada nije bio u Vražnoj kotlini — zamišljeno reče kockar. — Mislim da bi trebao upoznati taj dio pustinje prije nego što nas zauvijek napusti. Pripremi ga, Joe. Porazgovaraj s njim i vidi neće li možda promijeniti mišljenje u vezi s mojim prijedlogom.

Grant Farnol se okrene prema šanku te se prihvati boce koju je pipničar postavio preda nj. Landon je zurio u njegova široka leđa i jedva se suspregnuo da ne skoči.

— Pođi ispred mene i nemoj ništa pokušavati — zapovjedi šerif.

Joe Landon izađe iz krčme bez riječi. Lagao je kad je rekao da nikada nije čuo za Granta Farnola i Paradise, no ne bi to bio priznao ni mnogo boljem čovjeku od Farnola...

Bodie je poveo Landona niz ulicu do zatvora, omanje zgrade od nepečene cigle. Kad su ušli u šerifov ured, čovjek sa zvijezdom je sjeo na svoj izbrazdani stol i zagledao se u Landona.

Nije naličio ljudima od zakona kakve je Landon susretao na granici. Čuvari zakona koje je on poznavao nisu primali naređenja od kockara. Većina njih potezali su revolver u obranu zakona, a ne obratno. No Joe Bodie je bio drugačiji. Ožiljci od boginja pojačavali su podmukli izraz njegova lica, a ni uske, blizu položene oči nisu govorile o nekom velikom poštenju. Bilo je očito da se Bodie prodao vrlo jeftino.

— Rekao si da nikada nisi čuo za Purgatory? — upita šerif oštro promatrajući Landona.

— Čuo sam kad ste ga spomenuli ti i veliki šef — odgovori Landon. — O čemu se radi?

— To je vrlo zgodno mjesto — podrugljivo će šerif. — Odmetnički grad u dolini Eden. Čini mi se da te gazda namjerava poslati tamo.

— Bolje i to nego Paradise — slegne Landon ramenima. — Što onda čekamo? Ovdje tako i tako žive sami podlaci.

Bodie prijeteći podigne ruku. Landon iskoristi priliku i skoči na njega poput mačke. Lijevim palcem zakoči već otpušteni okidač revolvera, te šerifu istrgne revolver iz ruke.

Iza sebe začuje štropot čizama, no bilo je prekasno. Prije nego što se stigao okrenuti, netko ga nemilosrdno tresne po glavi, i Landon se pruži po podu koliko je dug i širok.

Grant Farnol uzmakne s teškim revolverom u ruci. Prezirno pogleda šerifa koji je uzimao svoj revolver iz mlitavih prstiju onesviještenog mladića.

— Znao sam da je opasan — procijedi Farnol. — Dobro je što sam pošao za tobom. Da sam zakasnio samo desetak sekundi, bilo bi prekasno. Donesi vedro vode i polij ga.

Kad je šerif prosuo mlaku vodu po njegovu licu, Landon se pomakne. S mukom sjedne na pod i lijevom rukom opipa glavu. Mjesto udarca lagano je krvarilo. Trgnuo se kad je iza sebe začuo posprdno cerekanje.

Farnol je stajao na vratima s koltom u ruci.

— Spominjao si nekakve podlace — promrsi kockar. — Možda si sada promijenio mišljenje...

Landon ne odgovori. U glavi mu se još vrtjelo, te je čvrsto zaklopio oči. kad je vrtoglavvice nestalo, tvrdoglavo je zanijekao glavom.

— Rekao sam kako je Paradise pun podlaca te da jedva čekam da se maknem odavde — promrsi. — Znam da ljudi poput tebe ništa ne prepuštaju slučaju, zato odmah ispričaj svoju priču kako bismo što prije bili gotovi.

— Joe ti je upravo o tome govorio kad si skočio na nj — podsjeti ga Farnol. — Odavde do Purgatoryja imat ćeš lijepu šetnju, no kažeš da ne poznaješ ovaj kraj. Ispričaj mu ponovo Joe. Nadajmo se da će ovog puta shvatiti.

— Put odavde do Purgatoryja nazivaju El Jornado de Muerte — objasni šerif cereći se. — Ako znaš španjolski, možeš to sebi prevesti.

— Put smrti — ponovi Landon ispod glasa, a zatim oštro pogleda kockara. — Shvaćam — promuklo prošapta. — Pošalješ čovjeka u pustinju bez vode i bez konja, znajući da je udaljenost prevelika a da bi mogao stići.

— Vidim da si bistar momak. S pravnog stajališta, to nije umorstvo — objasni Farnol sa smiješkom. — Ne bismo htjeli imati nikakavih poteškoća s predstavnicima zakona, i do sada nam je to uvijek uspijevalo.

— Kažu da taj napušteni rudnik zlata vrijedi milijune — lukavo primijeti Bodie. — S dobrim konjem i dovoljno hrane i vode, to ne bi uopće bilo teško za iskusna čovjeka. Istraživač poput tebe možda bi u tome i uživao.

— Upravo sam na to mislio — potvrdi Farnol. — Mogli bismo opremiti Landona te bi se mogao tebi javljati jednom tjedno... Poput robijaša koji je uvjetno pušten na slobodu... Jasno, ako Landon promijeni odluku.

Joel Landon se s mukom diže na noge, ispravi se i polagano odmahne glavom.

— Pakao ili čistilište, nema razlike — reče mirno. — Umire se samo jednom.

— U toj kotlini umire se tisuću puta — opovrgne ga Bodie te se strese. — Većina poludi. Imao sam prilike vidjeti ljude kako sa sebe trgaju odjeću, a tada ih sprži sunce. No spomenuo si da si vičan pustinji, prema tome pretpostavljam da ti je sve to dobro poznato.

— Upravo tako — složi se nepopustljivo Landon. — A ono što sam rekao o podlacima i dalje vrijedi.

Farnol stegne vilice i trgne se, zatim vrati revolver u korice te kimne šerifu.

— Povedi ga — zapovjedi grubo. — Nahodat će se do mile volje. Neka sam ustanovi koliko puta čovjek može umrijeti.

Bodie uzme revolver i izvede mladića iz zgrade. Na dnu prašnjave ulice Landon spazi svog konja, privezanog ispred krčme. Bodie se promuklo nasmije i posegne za malom metalnom čuturom, što je visjela o zidu.

— Nemoj misliti da smo gazda i ja ubojice. — polako reče šerif. — Evo ti malo vode da okvasiš grlo. Dobro pazi za nju jer ti inače neće dugo trajati kad sunce stvarno počne paliti.

Landon uzme čuturicu i stavi je pod košulju, a zatim pričvrsti platneni remen o lijevo rame i na oči navuče svoj otrcani šešir širokog oboda.

— Ovdje je zrak nešto čišći — mirno primijeti Landon. — Tamo u pustinji bit će još bolje.

— I te kako, momče — vučji se nacerи šerif. — Bit će paklenski vruće na tvom putu, no možda si ti drugačiji. Možda možeš poput deve živjeti bez vode.

— Nikad se ne zna — promrsi Landon, ali ipak rukom prigrli dragocjenu vodu uz tijelo. — Pretpostavljam da ste sve dobro isplanirali? — upita šerifa koji se stalno cerio.

— Samo kreni niz ulicu do mjesta gdje se ona gubi u bijelom pijesku — zapovjedi Bodie. — U pravu si: sve je to dobro zamišljeno, sve do posljednjeg lešinara.

Landon pogleda šerifovo bezosjećajno lice i sjeti se groba što ga je iskopao prije dolaska u Paradise. Neposredno prije nego što je prišao gradu, ugledao je nekoliko lešinara. Čovjek kojega je pronašao bio je tek umro. Prošli su ga trnci kad se sjetio tog prizora. Pustinjsko sunce zaista nije imalo milosti. U pijesku je iskopao plitak grob i na nj nagomilao kamenje... radi kojota...

Bodie je sa smiješkom promatrao Landona.

— Jedan od mojih ljudi primijetio te je kako zakopavaš onog žutokljunca — dobaci bezbrižno. — Mi se za to ne brinemo. Čemu onda služe lešinari?

Landon ne odgovori, već pođe niz ulicu. Iza njega škripio je pijesak pod velikim čizmama Granta Farnola i čulo se šerifovo struganje nogama. Nije se okrenuo sve dok nije stigao do kraja ulice, a tada ga zaustavi grubi glas šerifa.

— Ovo je početak puta, Landone — reče Bodie. — El Jornado de Muerte dug je samo šezdesetak milja. Čuo sam da postoji i prečac, no kao stranac nećeš ga pronaći. Kreni, momče! I ne vraćaj se!

Landon krene. Čuo je kako Farnol i šerif razgovaraju o njegovim izgledima da pređe užareni potez spaljene pustinje. Na leđima su mu se trzali mišići kao da očekuje metak. Nakon stanovita vremena glasovi zamriješe,

ali se Joel Landon ne okrene.

Uvijek je sebe nazivao čovjekom pustinje i naučio mnogo toga o toj spaljenoj pustoši. Hodao je lagano, sa što manje napora...

* * *

Kad je za njegovim leđima počelo zalaziti crveno sunce, još uvijek je hodao. Osjetio je stanovito osvježenje.

Možda sam upravo ja onaj koji će svladati Put smrti, pomisli i neveselo se nasmiješi...

II

Tajnovite purpurne sjene kasnog sumraka obavile su pustinju. Joel Landon je stao, protegao se po finom pijesku i naslonio glavu na kamen.

Prvi zraci mjeseca obasjali su udaljene vrhove planine što se nejasno ocrtavala u daljini. Landon izvadi čuturicu i polagano otpije nekoliko gutljaja dragocjene tekućine.

Dok se tijelo odmaralo, misli su radile. Procijenio je da je prešao oko dvadeset milja. Vražja kotlina; bilo je to dobro ime za potez od šezdeset milja što je odvajao Paradise od odmetničkog grada Purgatoryja.

Nakon jednog sata mjesec je već bolje obasjavao krajolik. Landon se diže, napuni usta vodom iz čuturice i objesi je o pojas. Držao je vodu u ustima sve dok sluzokoža nije dobro upila vlagu, a zatim progutao vodu i krenuo dalje dugim ravnomjernim koracima.

Naglo se okrenuo kad je iza sebe začuo prigušeni topot kopita. Netko je dolazio iz smjera Paradisea. Kad je jahač skrenuo prema njemu, Landon spazi odsjaj puščane cijevi.

— Ruke uvis, stranče! — zapovijedi mu grubi glas.

Landon podiže obje ruke i sačeka da jahač sjaši. Bio je iste visine kao i Landon, i bilo je nečeg poznatog u njegovu držanju. Preko ustiju je navukao plavi rubac, dok je obod širokog šešira skrivao jahačeve okrutne i neprijateljske oči.

— Predaj mi tu vodu — prigušeno dobaci jahač. — I nemoj ništa pokušavati. Izgubio sam se u ovoj prokletoj kotlini i potrebna mi je voda!

Landon pogleda prema sedlu o kojem je visjela dvolitrena čutura. Po vlažnom obodu Landon prosudi da je puna najmanje do dvije trećine. Dok je oklijevao, visoki neznanac uperi u njega pušku.

— Dodaj tu vodu! Moja je zagađena!

Landon doda čuturicu strancu koji je zgrabi i uzmakne korak-dva, držeći uperenu pušku. Lijevom rukom odvine poklopac, podigne čuturu do ustiju te je iskapi i ne skidajući podrugljiva pogleda s Landona.

— Baš mi je prijalo — uzdahnu neznanac i dobaci čuturu Landonu. — Drago mi je što si je čuvao. Većina bi ljudi sve polokala čim zapeče sunce.

Landon se ne pomakne da uhvati praznu čuturu i ona zvekne o pijesak iza njega. Sva sreća što ga je nagon bio natjerao da se napije prije nego što je nastavio put po mjesečini. Neznanac uzjaši i podrugljivo dobaci bespomoćnom mladiću:

— Još samo četrdeset milja, pa si prešao kotlinu, momče. Mislim da ti neće trebati više od jednog dana i jedne noći, no pazi da ne upadneš u neko od jezera što ćeš ih sutra vidjeti kad pustinja počne cvrčati na suncu.

Posprdno se nasmijavši jahač potjera konja natrag istim putem kojim je došao. Joel Landon je stajao nepomično sve dok jahač i konj nisu nestali u daljini, a zatim se uputi prema brežuljcima u daljini.

Njegovu pažnju privuče okrugao bijeli oblutak. Landon digne glatki kamenčić i stavi ga pod jezik. Tom ga je triku naučio neki stari Indijanac. Zahvaljujući kamenu, dio vlage iz njegova tijela dospijevat će do sluzokože u ustima, a istodobno spriječiti oticanje jezika.

Dok je umorno svladao milju za miljom, tišinu je prekidalo jedino škripa-

nje pijeska pod njegovim čizmama. Počeo je puhati hladan vjetar sa sjevera i Landon pronađe zaklon iza guštika kaktusa. Čvrsto zakopča kaput te se izpruži po toplom pijesku.

Zaspao je odmah. Kad su ga probudile prve zrake sunca, učinilo mu se da je tek zaklopio oči. Od hladnoće su mu se ukočili mišići. Preko svjetlucavog pijeska pretrčao je kunić. Desnom rukom je naglo pošao prema koricama revolvera. Zaboravio je da je nenaoružan, te je uzdahnio kad su mu prsti napipali prazne korice.

Digao se i pogledao prema istoku. Iza zupčastog vijenca brežuljaka što su označavali granicu mjesta zvanog Purgatory izlazilo je sunce. Ako izdrži, računao je da će do njega stići tijekom poslijepodneva...

Nakon dva sata hoda usta su mu se osušila. Znoj je curio iz svake pore na njegovu tijelu i sušio se na vrućem suhom zraku, ostavljajući tragove soli na rubovima košulje. Zadahtao je kad je pogledao u lelujavu pustinju. Zatvorio je oči i stisnuo šake.

— Izgleda poput jezera, no to je samo varka pustinje — promrmlja. — Moram dalje prema brežuljcima!

Kad je zapeklo podnevno sunce, Vražja je kotlina naličila usijanoj peći. Jedini zaklon pružao je red ogromnih stijena što su se protezale poput nadgrobnih spomenika nekog zaboravljenog groblja. Oko njih su koluti vrućeg zraka plesali paklenski ples za uklete prolaznike koji su tu poginuli tražeći vodu i hlad.

Nikakav zvuk nije prekidao sablasnu tišinu sve dok se nije pojavila nekakva sjena što se puzući kretala od stijene do stijene, stružući po podatnom pijesku poput zmije kada mijenja kožu.. sjena koja je ličila čovjeku što se svim snagama bori da neprijeđe granicu iza koje nema povratka...

— Još jednu milju — promuklo prošapće čovjek. — Do vraga, moram uspjeti!

Joel Landon je poput pustinjske kornjače puzao od stijene do stijene na rukama i koljenima. Stao bi na svakom sjenovitom mjestu sve dok njegovo iscrpljeno tijelo ne bi prikupilo dovoljno snage za slijedeći korak. Ruke i koljena bili su mu zguljeni i prekriveni zgrušenom krvlju. Od paklenske vrućine pucala mu je koža svuda po mršavu tijelu. No i dalje je puzao, približavajući se sve više brežuljcima Purgatoryja.

Odjednom se visoko na nebu pojavi nekakva točka.

Landon digne glavu, zagleda se u ptičurinu, te prošapće:

Nadmudrit ću te, ti prokleti lešinaru! Tebe i svu tvoju braću!

Od vrućine mu je lelujalo pred očima. Spustio je glavu i zatvorio oči. Vratio se mislima u šerifov ured u Paradiseu.

El Jornado de Muerte, nazvali su taj put Grant Farnol i njegov prirepak... Put smrti... budući da još nitko nije prešao tih šezdeset milja pakla pješke i bez vode... Nitko osim Joela Landona koji se sada podigao na laktove i zagledao u neki tamniji greben što se sa sjevera protezao do u pustinju....

Smiješak mu pređe usnama i popuca mu koža. No sitne rane nisu krvarile, budući da u njegovu iscijeđenom tijelu više nije bilo vlage. Ispred njega, u Purgatoryju, bilo je vode, i Landon opet poče puzati.

Nije više ni o čemu razmišljao, budući da je i taj napor tražio snage koja će mu trebati za posljednju milju kroz pakao. Prošao je sat, pa još jedan — dug poput vječnosti. Ptica koja je kružila iznad njega sve se više približavala. No Landon nije pogledavao u nebo kad je stao da se odmori. Promatrao je otvoreni prostor širok oko dvije stotine metara. Ni kamenčić nije prekidao zasljepljujuću bjelinu pijeska.

Odmarao se u sjeni posljednje stijene. Odlučio je sačekati sve dok se njegovi izmučeni mišići ne prestanu trzati, a tada nastaviti trku sa smrću. Dvije stotine metara? Do vraga! Ako ništa drugo, mogao se otkotrljati preko tog mjesta!

Iz njegovih je ispucanih usana stršao vrh pocrnjela jezika. Pokuša ga uvući i skoro se uguši. Bio je toliko natekao da je ispunjavao čitavu usnu šupljinu. No kad je krenuo preko pos-

ljednjeg užarenog dijela Vražje kotline Landonbve oči bile su bistre.

Puzao je poput velike zmije, dok su pokidane čizme ostavljale dvostruki trag. Nakon trideset minuta prešao je pola puta. Još stotinu metara. Vrući vjetar donosio je svježi miris vode. Stotinu metara gorućeg pakla — a raj na vidiku!

Načas se podigao na iskrvavljene ruke i zagledao u rub zelenila. No nije dugo izdržao i ponovo je pao na pijesak. Pokušao se dignuti, ali nije mogao izvući lice iz vrućeg oštrog pijeska...

Misao mu grozničavo preleti glavom. Jednom je pretrčao stotinu metara za jedanaest sekundi, a sada mu je trebalo pola sata da prepuzi istu udaljenost. I još ga je čekalo stotinjak metara...

Onesvijestio se. Dugo je ležao nepomično. Čak je i vrući vjetar zamro.

Ptičurina na nebu hrapavo zakrešti i naglo se obori ka tlu. Spusti se na Landonova ramena i sklopi velika krila. Nakrenu veliki savijeni kljun iznad lubanje i nape moćne mišiće da zada smrtonosni udarac.

— Bum! — odjeknuo čistinom pucanj.

Povjetarac ponovno poče puhati i raznositi perje. Odvratan smrad proširi se oko mjesta gdje je metak skoro raznio lešinara.

Neko vrijeme vlada je tišina, a zatim se iza stijenja pojavi djevojka na konju i krene prema Landonu. Snažan konj se opirao i pokušao ustuknuti kad mu je pijesak počeo pržiti kopita.

Djevojka priđe nepomičnom mladiću, vrati pušlu u navlaku na sedlu i uspravi Landona u sjedeći položaj.

Dobro je poznavala El Jornado de Muerte. Znala je da čovjek može izgubiti i dvadesetak kilograma nakon četrdeset sati provedenih u Vražjoj kotlini. Također je znala da samo vrlo jak čovjek može izdržati put smrti do Purgatoryja. Uprla je svu snagu da podigne Landona i postavi ga potrbuške na sedlo.

Povela je konja do svježeg sjenovitog zelenila i spustila Landona na tlo. Landonovo tijelo pokazivalo je znakove muka koje je izdržao. Nokti su mu bili slomljeni i krvavi, koža osuta mjehurima i ispucana, a jezik stršao iz usta otekao i taman.

— To je djelo Granta Farnola — promrmlja djevojka. — No ovog puta namjerio se na pravog muškarca!

Skinula je rubac zavezan oko vrata i namočila ga u hladnoj vodi obližnjeg izvora, a zatim kap po kap puštala na Landonov jezik. Potom je oprala mladićeva prsa i ruke.

— Osjećam da nam ga je nebo poslalo — začu se dubok blagi glas iza djevojke. — Promatrao sam te, Eve. On nam dolazi kao čudo.

Eve Tyrone se nagle okrene i pogleda starca koji je djelovao poput biblijskog proroka. Snježno bijela brada prekrivala mu je prsa. Njegovo tijelo izdržavalo je pustinjsku vrućinu i planinske vjetrove najmanje osamdeset ljeta.

— Nisam te čula, djede — reče djevojka dubokim grlenim glasom. — Pronašla sam neznanca prije jedan sat. Prešao je Vražju kotlinu. Puzao je na rukama i koljenima dok se konačno nije srušio. Isprva nisam znala što da učinim pa sam se sakrila iza stijene i neko ga vrijeme promatrala.

— Dobro si učinila, Eve — složi se starac. — Mogao je to biti špijun što su ga poslali naši neprijatelji.

— Pogledaj mu lice, djede — brzo doda djevojka. — Vidi se da je pravi borac!

— I skoro je poražn — ozbiljno promrmlja starac. — Nitko nije sam sebi dovoljan. Ne bi nikada stigao do vode, a ipak je bio tako blizu.

— Pao je stotinjak metara od izvora — odgovori djevojka. — Pažnju su mi privukli lešinari. Jedan od njih već je sjedio na njegovim ramenima.

— Puzao je — primijeti starac sa štovanjem i samilošću u glasu. — Trebalo mu je još samo tih nekoliko metara, no ne bi bio uspio da nisi naišla. Dobro si učinila, draga moja. Ponosim se tobom.

— Znala sam da ćeš odobriti moj postupak — reče djevojka, kao da se boji probuditi onesviještenog mladića. — Sudeći po njegovim čizmama i znacima na odjeći vjerojatno je jahač. No

nije uza se imao konja ni vode, a to znači samo jedno...

Starac sagne svoju visoku spodobu i pažljivo promotri spaljeno Landonovo lice.

— On je čovjek pustinje i nebo ga je poslalo — reče polako, ali s uvjerenjem. — Umro bi u Vražjoj kotlini da nije toliko jak. Kao što kažeš, on je pravi muškarac, a mi ćemo mu vratiti zdravlje i snagu.

— Trebat će mu najmanje nekoliko dana da se oporavi — odvrati Eve Tyrone. — Sva je vlaga isparila iz njegovih tkiva.

— Izgleda mi kao čovjek koji je živio nepokvarenim životom — primijeti stari Adam Tyrone, kao da sam sebe uvjerava u ispravnost svojih nalaza. — Brzo će se oporaviti. I bit će dovoljno hrabar za borbu...

— Pitam se kako će ga primiti ostali — zabrinuto primijeti djevojka.

— I ja sam mislio na ostale — prizna starac i uzdahne. — Neki od njih ne dijele naše poglede. Eve.

— Naročito Shawn O'Hara — brzo doda djevojka. — On i njegovi ljudi naš oboje zabrinjavaju

— Katkada me potpuno zbunjuju — nevoljko prizna Adam. — Da nema zajedničke stvari koja nas veže, tražio bih od O'Hare da napusti Purgatory. Njegovi se nazori i naši razilaze, no mi smo mu pružili utočište kad su ga istjerali iz Paradisea.

— Neznanac je bespomoćan — promrmlja djevojka. — Potrošio je i posljednji djelić snage. Sad će morati neko vrijeme počivati sve dok ponovo ne obnovi snagu.

Adam Tyrone se blago nasmiješi i podigne sijedu glavu. Njegove velike ruke nisu niti zadrhtale dok je Landonu opipavao bilo. Kimnuo je zadovoljno glavom.

— Mlad je i uskoro će ponovo ojačati za bitke što ih donosi život — reče pouzdano. — Možda će nam pomoći u sukobima koji nas čekaju.

— Osjećam da će biti tako — tiho odgovori Eve. — No morat ćemo ga neko vrijeme štititi od ljudi koji će ga htjeti uništiti dok je bespomoćan... Od ljudi bez milosti poput onog lešinara u pustinji. — I ona pokaže perje koje je još uvijek vjetar raznosio pustinjom.

Starac se namršti i pogladi dugu bradu. Landon se još uvijek nije micao. Nakon nekoliko trenutaka stari Adam polako kimne glavom.

— Tako rade podlaci. Ptičurina je izabrala najranjiviji dio. To se može shvatiti u životinja, ali ni u kojem slučaju u ljudi.

— Shvatio bi to da si i sam takav — tiho će djevojka. — No ti čitavog života nisi nikoga izrabljivao.

— Pobrinut ćemo se da to ne učini nitko od naših. Uvjeren sam da je u ovo umiješan prst sudbine, no vrijeme će pokazati jesam li bio u pravu.

III

Na uskom prijevoju iza njih začu se topot kopita. Jahač naglo zaustavi konja pokraj male skupine. Eve Tyrone i starac se okrenuše prema crvenobradom gorostasu koji je upravo silazio s konja. Adam Tyrone se namršti kad u desnoj ruci pridošlice ugleda izbučen revolver.

— Vrati taj revolver u korice, Shawne 'Hara! — reče strogo. — Ovdje nemaš na što pucati.

— Ti si slijep, Adame — promuklo progunđa crvenobradi. — Tog nam je podmuklog špijuna poslao Grant Farnol.

Tyrone se uspravi i stane ispred onesviještenog čovjeka. Njegov duboki glas odavao je da ne trpi suprotstavljanje kad je ponovo pokazao na revolver u O'Harioj desnoj ruci.

— Vrati taj revolver u korice, O'Hara. Stranca nam je poslao netko tko

je moćniji od Granta Farnola. Eve će ga njegovati dok mu se ne vrati zdravlje i snaga za pothvat što ga samo on može s uspjehom izvesti.

O'Hara se naceri, ali ipak vrati revolver u korice i spusti pogled pred čvrstim i zapovjedničkim očima starijeg čovjeka. I dok je sitnim očima piljio u bespomoćnog neznanca, nešto promrmlja u bradu.

— To se neće svidati ni momcima — ljutito procijedi. — Pogotovo ne Glintu ili Limpyju.

— Glint O'Connor i Limpy Bocker su tvoji prijatelji, a ne moji — odsječno odvrati starac. — I dok sam ja živ, tvoji ljudi slušat će moja naređenja.

Nije podizao glas, ali njegova strogost nije ostavljala nikakve dvojbe u njegov autoritet. Načas se namrštio kad je spazio kako njegova unuka šutke podržava njegove riječi, s rukom na revolveru. Nakon toga djevojka klekne i prinese šalicu vode neznančevim ispucanim usnama.

Landon drhtavom rukom uze šalicu. Shawn O'Hara se približi i promuklo izusti:

— On vas vara, do vraga; mene nije zavarao ni trenutak!

Još jednom njegova desna ruka munjevito posegne za revolverom. O'Hara palcem napne kokot i uperi revolver u Landona.

Landon je polagano pio vodu, oslanjajući se ramenima o djevojčina koljena. Pogled njenih smeđih očiju bio je pun samilosti. Kad je mladić popio vodu, polako kimnuo glavom u znak zahvalnosti.

Tada se ogleda oko sebi i pokuša progovoriti. Teško je govorio zbog otekla jezika.

— Kaže da ga je Grant Farnol osudio na El Jornado de Muerte — Put smrti! — prenese djevojka čvrstim glasom dvojici muškaraca, dok je Landon netremice promatrao O'Haru i revolver u njegovoj ruci.

O'Hara je i dalje držao revolver uperen u Landona i polako zanijekao glavom. Načas je izgledalo da će pritisnuti obarač i Eve Tyrone posegne za svojim oružjem.

— To je podvala — reče O'Hara. — Pošli su zajedno u Vražju kotlinu s konjima i vodom, a zatim su se Fernol i njegovi vratili te ostavili momka da posljednjih nekoliko milja pređe pješke kako bi sve izgledalo vjerodostojno. Nema tog čovjeka koji bi mogao prijeći taj vrući pakao pješke i bez vode. Ovaj prokleti špijun ni trenutak me nije zavarao. Uštedjet će nam mnogo briga ako se nikada ne digne!

Ležeći u sjeni pokraj izvora, Joel Landon osjeti kako mu se vraća snaga. Polagano se uspravi i pogleda u pustinju. Tada naporno okrenu glavu i bez straha pogleda Shawna O'Haru.

— Istjerali su me iz Paradisea zbog toga što sam rekao da ljudi u Purgatoryja i doline Eden nisu svi odmetnici i ubojice. — Govorio je polako i s krajnjim naporom, no njegove su riječi bile potpuno razgovijetne.

O'Hara pogleda u djevojku i spusti kokot revolvera. Iz očiju mu je izbijala srdžba. Ponovo napne kokot i bijesno upita:

— Da nisi čovjek od zakona?

Landon podigne ruku i umorno je spustio. Eve Tyrone stisne njegovo rame. Starac je gladio svoju dugu bijelu bradu. Dok je čekao da Landon odgovori, u očima mu bljesnu zaprepaštenje.

— Zovem se Joel Landon — prigušeno odvrati mladić. — Pustinja je moj drugi dom. — Tim je jednostavnim riječima objasnio kako je mogao preživjeti put kroz Vražju kotlinu.

— Ma nemoj! — podrugljivo dobaci O'Hara. — Ležao si tamo kao meka za lešinara i čekao da te Eve riješi opasnosti. Vjerojatno si dugo vježbao kako bi zavarao tu ptičurinu!

— Lešinara nitko ne može prevariti — mirno primijeti Adam Tyrone — i to je meni i Eve dovoljno.

— Ali meni nije — progunđa O'Hara. — Htio bih znati njegove namjere.

— Sve nas ovdje u dolini Eden smatraju odmetnicima — objasni Adam Tyrone i pogleda mladića. — Što te dovelo ovamo, Landone?

Landon otvoreno pogleda u starca. Kad je progovorio, njegov glas bio je jasan.

— Pričaju da u ovom kraju još ima zlata — polako odgovori. — Htio sam

to ispitati, no Grant Farnol i njegova razbojnička družina imali su drugačije planove. Jedan od njih bio je da me pošalju u tu paklenu kotlinu.

— Koliko si dugo bio u Paradiseu? — upita Tyrone.

— Navratio sam pred oko dva tjedna da kupim namirnice. Sve vrijeme proveo sam tražeći zlato, i nisam zalazio u grad.

O'Hara se pohlepno upilji u mladića.

— Jesi li što pronašao?

Landon polako zanječe glavom.

— Ništa. Osim toga, stalno su me pratili Farnolovi ljudi.

— Jesu li znali da si ih opazio? — oštro upita O'Hara.

Landon se nasmiješi.

— Možda i jesu. Jednom sam ih vodio u krug sve dok nisam zametnuo trag.

— Možeš li prepoznati zlato kad ga vidiš? — podsmješljivo upita O'Hara. — Znaš li razlikovati pojedine vrste naslaga?

Landon se zagleda u lice crvenobradog gorostasa, te polagano kimne glavom. Eve Tyrone mu doda još malo vode i on je otpije sitnim gutljajima. Zatim vrati djevojci šalicu i obrati se O'Hari:

— Znam što je zlato. — A ti?

— Znao sam da će nam jednog dana doći netko poput tebe — reče stari Adam. — I mislim da je taj dan svanuo.

— Povest ćemo ga sa sobom — doda Eve Tyrone. — Moj konj može podnijeti dvoje.

Pomogla je Landonu da se digne i da priđe njenom konju. Njena snaga iznenadila je Landona. Uzjahala je iza njega i pridržavala ga uz svoje bujne grudi. Zahvalno joj se osmjehnuo.

— Naselje nije daleko — prošaptala je. — Pazite što govorite pred O'Harom.

Napustili su čistinu uz rub pustinje i krenuli krivudavim prolazom između visokih stijena i gromada lave na kojima su se još jasno vidjeli tragovi davne vulkanske vatre. Landon nehotice zadrhta — uspomena na Vražju kotlinu bila je još svježa u njegovim mislima.

— Je li to Purgatory? — šapatom upita djevojku.

— Kanjon je dug oko pola milje. Kad izađemo iz njega, uči ćemo u dolinu koju nazivamo Purgatoryjem — odgovori djevojka.

— A dolina Eđen? Mislio sam da se radi o jednoj te istoj dolini.

— Dolina Eden je dalje, među brežuljcima — objasni Eve Tyrone. — Tamo napasamo stoku, dok većina obitelji stanuje ovdje, u dolini Purgatory. Mislim da će vam se većina ljudi svidjeti, a uvjerena sam da ćete se i vi njima dopasti. No za sada nemojte previše pričati.

Shawn O'Hara podbode svog konja te ih sustigne. Sitnim očima ljubomorno je zurio u djevojčine ruke koje su pridržavale Landona. Nije niti pokušavao sakriti bijes.

— Ne vjerujem ti, momče — grubo dobaci. — Upozoravam te: pazi što radi i govoriš od sada pa nadalje.

— Hvala — mirno odvrati Landon. — Sjetit ću se tvojih riječi, O'Hara!

Osjetio je kako ga djevojka steže rukom u znak upozorenja. O'Hara mamuzne konja i odgalopira naprijed. Uskoro stigoše do izlaza iz kanjona i Landon ugleda u daljini O'Haru kako hita prema skupini zgrada.

— Otišao je ostalima ispričati novosti — prošapta djevojka. — Pazite se, Landone. Ako je djed u pravu, bit ćete nam i te kako potrebni.

Landon kimne glavom i ogleda se sa zanimanjem. Još je osjećao slabost, ali i kako mu se polako vraća snaga. Ni jezik mu više nije bio toliko otekao.

Dolina je bila prostrana: u valovima se protezala miljama daleko, sve do obronaka bregova na sjeveru. U sredini doline smjestilo se naselje. Skupina nastambi od balvana oblijepljenih glinom tvorila je trg. Djevojka povede konja prema velikoj zgradi koja je očito služila za sastanke i slične javne svrhe. Pred njom je sada stajala skupina muškaraca.

Adam Tyrone pretekne djevojčina konja, i sjaši pred zgradom. Ljudi koji su stajali na stubištu ispred zgrade bili su podijeljeni u dvije skupine.

Tyrone se uspravi i mirno im se obrati.

— Savjet će se odmah sastati. Moramo raspraviti važno pitanje koje se, mislim, tiče svakog stanovnika doline. Neka svi budu prisutni.

Visok i mršav muškarac, koji je vidno hramao, odvoji se od skupine u kojoj je stajao i Shawn O'Hara. Muškarci iz druge skupine promatrali su ga s neprikrivenom sumnjom. Bili su visoki i mladi, i većina je nosila bradu. Landon je mirno i ravnodušno promatrao obje skupine.

Znao je da jednu skupinu sačinjavaju pristaše Shawna O'Hare. Muškarci iz druge skupine s poštovanjem su se odnosili prema Adamu Tyroneu, i bilo je očito da će podržati starčevu odluku, ma kakva ona bila.

— Odlučili smo vratiti stranca onamo odakle je i došao — otresito dobaci šepavi muškarac. — Bez obzira što Savjet odluči!

Adam Tyrone podigne desnu ruku te ga prekine. — Savjet će se sastati, Limpy Bockeru! Kao najstariji član Savjeta, ja sam još uvijek vaš načelnik te tražim puno poštivanje svog položaja i svojih odluka!

— Ne slažemo se s time — poviče Limpy Bocker i srdito pogleda u suprotnu skupinu.

Blockeru se pridruži čovjek širokih ramena. Prazna očna duplja još je više nagrđivala njegovo surovo lice.

— Što ti kažeš, Glinte? — obrati se Bocker preko ramena sudrugu. — Ostaje li stranac, ili mora otići?

— Stranac mora otići... ako želi sačuvati živu glavu — promuklo izusti Glint O'Connor, poigravajući debelim prstima oko držaka svojih revolvera. — Ne damo da nas izvuku odavde!

— Tko bi nas to htio izvući odavde? — mirno upita Tyrone. U njegovu glasu nije bilo ni trega tjeskobe dok se obraćao O'Harinim ljudima.

— Mogao bi to pokušati kakav predstavnik zakona — prekine ga O'Hara. — No ako do toga dođe, tada ćete vi miroljubivi stanovnici Purgatoryja prisustvovati prizoru od kojeg će vam posijediti vlasi na glavi.

Landon duboko udahne, i Eve Tyrone shvati da želi progovoriti. Stisak se njenih ruku pojača i Landon uzdahne i zatvori ispucane usne. Bilo je očito da je Shawn O'Hara spreman zapodjenuti kavgu zajedno sa svojim pristašama, a Glintu O'Connoru nije trebalo više od miga da potegne revolver.

— Rekao sam da ćemo održati sastanak Savjeta — uporno ponovi Adam Tyrone prodornim glasom.

Nastade tajac. Odjednom iz druge skupine istupi onizak čovjek u izbljijedjelom radnom doijelu. Njegove ruke poput munje posegnuše za revolverima, što u istom trenutku bljesnuše na popodnevnom suncu. Kad se obratio O'Hari i njegovim drugovima, nije bilo nikakve sumnje da je spreman olovom potkrijepiti svoj izazov.

— Odbijte, momci, i obuzdajte svoje jezike — progunđa čovječuljak, ne ispuštajući s nišana namrgođenu trojicu odmetnika. — Saslušat ćemo što je stari Adam odlučio, a ja sam uvjeren da će to biti za naše dobro!

Neustrašivom revolverašu moglo je biti oko pedeset godina. Landon je odmah zaključio da je većinu tih godina udisao miris baruta.

— To je Tiny Sutton — prošapta djevojka Landonu u uho. — On je jedini čovjek u Purgatoryju koji se ne boji te trojice. Tiny se nikoga i ničega ne boji.

Shawn O'Hara i njegova dva istomišljenika gunđajući ustuknuše. Tiny Sutton ih je dugo promatrao, a zatim nemarno spustio revolvere u korice. Zatim se okrenuo i pokazao glavom prema velikim dvostrukim vratima zgrade Savjeta.

— Izvolite, načelniče Tyrone — reče sa štovanjem. — Savjet je spreman da vas sasluša.

Shawn O'Hara nešto promrmlja, te se uzvrpolji. Glint O'Connor je zurio u Suttona, a onda ga Limpy Bocker gurne laktom.

— Smiri se — prošapta Bocker. — Mislim da nije pravo vrijeme. No, samo se strpi.

— Jesi li nešto rekao? — upita ga Tiny Sutton. — Ili samo otpuhuješ?

— Rekli smo što smo htjeli — procijedi Bocker. — Reći ćemo više kad budeš manje naprasit.

— Što možeš učiniti danas, ne ostavljaj za sutra — mirno odvrati mali revolveraš, ali glas mu je bio rezak poput oštrice noža. — Možda i jesam naprásit, no obje su mi ruke sada prazne. No?

Limpy Bocker samo slegne ramenima.

Adam Tyrone pođe uza stepenice i otvori velika vrata. Devetorica muškaraca krenu za njim sa šeširima u rukama.

Tiny Sutton je čekao i prodorno promatrao O'Haru i njegove ljude. Šestorica od njih namrštено priđu stubištu i nevoljko skinu šešire. Revolveraš se obrati Eve Tyrone.

— Otprati neznanca unutra, Eve. I kaži mu da mnogo sluša, a malo priča.

Djevojka sjaši prva, a za njom Joel Landon. Hodao je kao u snu, te mu djevojka pomogne uhvativši ga za lakat. Na vrhu stepenica Landon zastane da se malo odmori, a zatim uđe u zgradu.

Uza zid s obje strane prostorije nalazile su se klupe, dok je na kraju sobe, u sredini, bio postavljen stol nalik na propovjedaonicu.

Ispred stola bile su postavljene dvije stolice. Djevojka povede Landona prema njima, sačeka da najprije sjedne on, a onda zauzme drugu stolicu. Adam Tyrone se pakašlje i pogleda lica ljudi koji su sjedili uza zidove. Svi su ga pratili pogledom i čekali.

IV

— Došao nam je novi čovjek — polagano započne Tyrone — Prešao je Vražju kotlinu bez hrane i vode. — Stari načelnik ukratko ispriča čitavu priču. Nitko ga nije prekidao.

Kad je starac zastao, O'Harini su ljudi nešto progunđali. Ostali su šutjeli i promatrali opaljeno lice čovjeka koji je svladao strašni Put smrti.

— Taj došljak je Joel Landon — zaključi Tyrone. — Što ste odlučili, ljudi Purgatoryja?

Shawn O'Hara skoči na noge, a za njim i Glint O'Conor i Limpy Bocker.

— Landon kaže da se bavi traženjem zlata — glasno i podrugljivo primijeti O'Hara. — Ja i moji momci u to ne vjerujemo i namjeravamo ga vratiti tamo odakle je došao. Ako je čovjek iz pustinje, neće imati poteškoća!

Dvojica odmetnika uz O'Haru gunđajući potvrdiše riječi svog vođe. Ostali su neko vrijeme šutjeli, a zatim se okrenuše Adamu Tyroneu. Tiny Sutton se tiho nakašlja i okrene trojici odmetnika, s obiema rukama do revolvera.

— Već sam pet godina u Purgatoryju — započene mirno Tiny. — Za to je vrijeme svaki Farnolov neprijatelj uvijek bio dobro došao. Farnol je poslao Landona na Put smrti i on će ga ubiti ako ga vratimo natrag. Landon je dokazao da je pravi muškarac time što je uspio tamo gdje nitko drugi nije prošao. On mora ostati u dolini!

Trojica revolveraša prodorno su promatrala malog čovjeka koji se usudio suprotstaviti njihovim revolverima. Znali su da ih se on ne boji i da im nedvosmisleno prijeti. No Limpy Backer ipak istupi korak. Njegova dva sudruga odmaknuše se na obje strane, ne skidajući pogled sa Suttona. Mali se revolveraš samo hladno nasmiješi i uperi pogled u Bockera.

— Tko ti kaže da nije u dosluhu sa Grantom Farnolom!? — ljutito poviče Bocker. — Neke od nas ovdje traži zakon, a znaš i sam da Farnol i tuži i sudi u Paradiseu i okolici!

— Kako ste svi vi znali da ja nisam čovjek od zakona? — mirno upita Sutton. — Jedino razlika između mene i Landona bila je u tome što sam ja imao konja. No i s konjem sam se jedva dovukao preko te proklete pustinje. I vas trojica prošli ste isti put, i nitko vas nije vratio. Da nije tako, svi bismo bili meta Farnolu i njegovom

društvu, a dobro je poznato da ta banda nikome ne daje ni najmanju priliku.

Adam Tyrone udari po stolu malim čekićem. Stroga lica promatrao je ljude uza zid, a tada prosudio:

— Glasat ćemo — reče, ne podižući glas. — Uvijek smo svoje sporove rješavali tajnim glasanjem, te ćemo i sada tako postupiti. Poštivat ćemo odluku donijetu običnom većinom. Donesi glasačku kutiju, Eve.

Eve Tyrone uze sa stola malu kutiju od hrastovine i pođe do O'Harine skupine. Svaki muškarac uze kuglicu određene boje i spusti je kroz mali otvor na poklopcu kutije. Neki od njih su nezgrapno tražili boju koju su željeli. Bijela kuglica značila je jesan, a crna niječan odgovor. Kad su O'Harini ljudi glasali, Eve priđe drugoj skupini i ponovi postupak. Mladi kauboji Purgatoryja brzo su odglasali, a tada djevojka priđe stolu i prinese kutiju Adamu kako bi i on glasao.

Tyrone otvoreno izabra bijelu kuglicu tako da nikome nije mogao izmaći njegov izbor. Nije se obazirao na podrugljivo gunđanje Limpyja Bockera, već je sjeo i prekrstio ruke na prsima.

— Prebrojit ćeš bijele kuglice, Eve — zapovijedi djevojci. — Odbij broj crnih kuglica, a zatim ćemo prebrojiti glasače.

— Trebalo bi ih biti sveukupno šesnaest — reče djevojka nakon što je prebrojila prisutne.

Svi su je promatrali kad je posegla u kutiju da prebroji kuglice. Lice joj se na čas smrači. Izabrala je bijele kuglice i položila ih na stol, svima na vidjelo. Ljudi su se nagnuli naprijed i brojali u sebi. Eve zatvori poklopac kutije.

— Ima deset bijeli kuglica — objavi Eve s vidnim zadovoljstvom.

O'Hara ljutito zagunđa i priđe stolu. Bulilo je u bijele kuglice, a tada se zagledao u Tyronea.

— Zahtijevam da se izbroje i crne kuglice!

Joel Landon se uspravi kad je začuo O'Harin zahtjev. Adam Tyrone zaniječe glavom, pogleda tmurku a zatim se strogim glasom obrati krupnom odmetniku:

— Ne može ni u kojem slučaju biti više od šest crnih kuglica u kutiji — objavi starac. — Stranac ostaje s nama u Purgatoryju.

O'Hara bijesno prokune i glavom dade znak. Iza njegovih širokih leđa pojavi se Limpy Bocker s izvučenim revolverom upereним u Tinyja Suttona. S druge strane pojavio se Glint O'Connor, također s revolverima u rukama. Žilavi mali revolveraš bio je zatečen, praznih ruku nad drškama svojih revolvera.

— Prebroji crne kuglice! — promuklo zaurla O'Hara. — Ne vjerujem kržljavom lopovu ni zerice više nego što on vjeruje meni. Prebroji ih, i to tako da svi vide!

Eve Tyrone pogleda u djeda. Svjestan da ne može ništa protiv O'Hare, starac kimne sijedom glavom. Djevojka posegne za kutijom, izvadi crne kuglice i stavi ih na stol jednu za drugom. Brojila ih je jasnim i glasnim glasom koji je pokazao očito zaprepaštenje kad je izgovorila posljednji broj.

— Deset!

— Znači da smo na mrtvoj točki — poluglasno reče Tyrone. — Iako se očito radi o prevari, činjenica je da imamo deset glasova nasuprot deset.

— Prema tome, stranac se mora vratiti u Vražju kotlinu — surovo se nasmije O'Hara. — Dogovorili smo se..

Landon zatvori oči i nasloni se na stolicu. Znao je da to za nj znači osudu na smrt.

Tyrone pogleda Landonovo spaljeno lice. Zatim se ponovo okrene O'Harі s jedva primjetnim smješkom.

— Samo trenutak, O'Hara — reče i pričeka sve dok nije privukao pažnju svih prisutnih. — Jesi li i ti glasala, Eve? — upita djevojku.

Djevojčine smeđe oči zasjaše i ona snažno zaniječe glavom. O'Hara zastane. Landon polagano otvori umorne oči.

— Zaboravila sam na sebe — odgovori Eve Tyrone. Glas joj je drhtao od suspregnutog uzbuđenja. Zatim posegne u kutiju desnom rukom i stavi na stol bijelu kuglicu.

— Joel Landon ostaje — objavi Eve, a tada se ukruti. — Ne mičite se, vas trojica!

Posljednje riječi izgovorila je prodornim glasom. O'Hara razjapi usta od zaprepaštenja kad se okrenuo prema djevojci. Do nje je stajao Joel Landon, s djevojčinim revolverom u svojoj krupnoj šaci, uperenim ravno u O'Harina široka prsa.

Dok je uzimala kuglice iz kutije, Eve je koricama dodirnula Landonovu ruku. Njeno tijelo sakrilo je njegov potez i on je nagonski izrabio priliku.

— Spremite svoje pucaljke, momci — zapovjedi Landon glasom koji je bio nepokolebljiv kao i ruka u kojoj je držao revolver. — Ako vam se ne sviđa... — Nemarno je slegnuo ramenima i još čvršće stegnuo revolver.

Shawn O'Hara je razmišljao o svojim izgledima. Zatim je zaškripao zubima i polagano spremio revolver u korice. Znao je da Landon na toj udaljenosti ne bi mogao promašiti. Glas mu je kiptio od bijesa kad se obratio starom načelniku.

— Ti i Eve želite da on ostane — zlobno ga optuži. — No neće doživjeti da mu ovdje naraste brada!

— Ne uvlači damu u bilo kakvu raspravu između nas dvojice — upozori ga Landon.

O'Hara bijesno kimne svojim ljudima i oni također spremiše revolvere, a zatim se obrati Landonu.

— Iza starog Adama, ja sam gazda ovdje u Purgatoryju. Zgrabit ćemo te prije ili kasnije, Landone. Ako si pravi muškarac, spremi revolver u korice pa da te onda vidimo na djelu.

Joe Landon lagano pomakne desnu ruku i revolver nestane u kožnim koricama. Zatim tiho odgovori na izazov.

— Poteži, O'Hara!

O'Hara se surovo nasmiješi, još više suživši svoje sitne oči duboko usađene u okrutno lice obraslo crvenom bradom. Znao je da iscrpljenost otupljuje reflekse, a nedavno je vidio mladića kako leži bespomoćan i slab pored izvora.

O'Harina desna ruka munjevito posegne nadolje, no zaglušni pucanj odjekne prije nego što je i dotakao držak revolvera. On ugleda dim kako izlazi iz cijevi Landonova revolvera.

— Evo ti revolvera i korica na podu, O'Hara — hladno dobaci Tiny Sutton. — Da sam bio na njegovu mjestu, ne bi sada ovdje stajao, ti podlače!

Shawn O'Hara je još trenutak ukočeno stajao, a zatim tupo pogleda na pod. Metak je presjekao uzicu kojom su korice bile pričvršćene za pojas. Iako je među odmetnicima važio kao brz revolveraš, O'Hara nije niti primijetio kad je Landon potegao revolver.

— Onda, ostajem li? — muklo upita Landon. — Rekao si da si gazda iza načelnika. Svi ste glasali, a tvojih šest ljudi je ubacilo deset ornih kuglica. Meni je svejedno, no na tebi je sada red da biraš, O'Hara.

— Da biram što? — promuklo procijedi crvenobradi gorostas.

— Metak ili glasačku kuglicu — ozbiljno odvrati Landon.

— Pokušao je i jedno i drugo, no nije imao mnogo sreće — prezirno dobaci Tiny Sutton.

— Ako hoće, neka pokuša još jednom — ponudi Landon. — No katkada je možda bolje pomiriti se s porazom.

O'Hara pogleda u svoja dva sudruga. Oba kimnuše glavnom, ruku visoko iznad korica s revolverima. Joel Landon je čekao s revolverom u ruci, ne skidajući pogled svojih sivih očiju s trojice odmetnika. O'Hara je s poštovanjem počeo gledati u pridošlicu. Nije mogao vjerovati da je taj mršavi čovjek onaj isti neznanac kojega je vidio kako leži slab i bespomoćan pokraj izvora na rubu pustinje. Zatim polagano kimne svojom krupnom glavom.

— Izgleda da ostaješ — promrmlja. — No neka ti bog pomogne ako radiš za Granta Farnola!

— Kao i svima nama — odsječno doda Tiny Sutton. — Čuo sam da se Farnol priprema da nas napadne te će nam dobro doći pomoć.

Adam Tyrone ustane i pruži desnu ruku Landonu, čvrsto je stegne i pogleda u revolver što ga je Joel premjestio u lijevu ruku.

— Dobro došao u Purgatory, Joele Landone — reče srdačno. — Budemo li

se morali boriti, vjerujem u borbu do posljednjeg daha.

Landon sa smiješkom uzvrati stisak. Svi koji su glasali za Landonov ostanak priđoše mu i stisnuše ruku. Tiny Sutton je promatrao one što su ubacili crne kuglice, pa ih oštro oslovi.

— Evo vam prilike da se odlučite, vi crnokuglaši. Ja sam uz Landona, pa birajte između rata i mira. No?

Glint O'Connor priđe Landonu i pruži desnicu.

— Mislim da smo pogriješili, Landone.

Landon je pažljivo motrio O'Haru i Bockera sve dok nisu odmakli ruke od pojasa. Iako obično nije pružao desnicu revolverašima koji bi mu se prethodno suprotstavili, Landon se nasmiješi i prihvati O'Connorovu ruku.

— Ne bih se s tom trojicom rukovao ni lijevom rukom — progunđa Sutton.

O'Connor se namršti, a zatim slegne ramenima. Poznavao je Suttonovu narav, a upravo se uvjerio u Landonovu spretnost.

— Moramo se svi slagati — sumorno reče O'Connor. Napadne li nas Grant Farnol sa svojom bandom, gotovi smo, i to svi znamo.

— Nikad se ne zna u ovakvom brdovitom kraju — dobaci Tiny Sutton. — Ukoliko nas ne iznenadi imamo izgleda. Upravo zato smo i postavili straže pri prolazu.

Eve Tyrone je promatrala Landona novim očima. Hrana i odmor obnovit će njegova istrošena tkiva, no sada je poderana odjeća visjela na njemu kao na strašilu za ptice. Primijetila je kako O'Hara stalno promatra Landona.

— Farnolu nije stalo samo do zlatnog rudnika u dolini — promrmlja O'Hara. — A on je uporan momak. Za sada neka Landon ostane, no nećemo ga ispuštati iz vida.

— Nećeš za to imati vremena budete li ti i tvoji ortaci propisno pazili na ulazni kanjon — kratko dobaci Sutton. — Kad bi se mene pitalo, netko bi i tebe trebao držati na oku.

— Tvoj vid nije loš, zar ne? — upita O'Hara.

— Ne mogu se potužiti — prizna mali revolveraš. — Pitaš li me to iz nekog posebnog razloga, ili voliš sam sebe slušati?

— Nemoj me izazivati, Suttone — muklo ga upozori O'Hara.

Sutton skoči, zguri se s rukama tik iznad revolvera, te proreži svoj izazov:

— Izazivam te sad i na ovom mjestu, ti neoprani slone. Potegni ako se usuđuješ!

— Prekinite, ljudi — strogo se umiješa Adam Tyrone. — Imamo dosta neprilika s ljudima izvana a da se još igramo građanskog rata. Zapovijedam da stražari zauzmu svoja mjesta pri prolazu u dolinu. Ne možemo sebi priuštiti nikakve svađe.

— Svađamo se otkako je O'Hara sam sebe imenovao za vašeg zamjenika — oštro dobaci Sutton.

— On zapovijeda svojim ljudima — strpljivo objasni Tyrone. — I ti si se s time složio, Tiny.

— Složio sam se zato što im ne vjerujem ni kad spavaju — ljutito odvrati čovječuljak, a zatim uzdahne i slegne ramenima. — No vi ste gazda, Adame.

— Gazda svojih ljudi — poluglasno doda O'Hara. — Moji ljudi neće se baviti poljodjelskim poslovima i nismo se nikada busali u prsa svojom miroljubljivošću. Mi se borimo za ono što hoćemo!

Tiny Sutton stegne vilice i približi ruku revolveru što je visio o njegovu mršavu boku.

— No, ako vas trojica propalica želite nešto poduzeti, evo vam prilike. Ako ne, gubite se na svoj posao da više ne gledam vaše odurne njuške!

O'Hara se opusti kad ga je Glint O'Connor gurnu laktom. Okrenuo se i pogleda Landona koji mu je hladno uzvratio pogled.

— Krenimo! — zapovijedi O'Hara svojim ljudima. — Bit će još dana!

Naglo se okrenuo i izišao iz zgrade Savjeta, praćen O'Connorom i Bockerom. Sutton ih je pratio do vrata te sačekao sve dok trojica odmetnika nisu pojahali konje i krenuli s trga ispred zgrade. Zatim priđe Landonu i pruži mu desnicu.

— Neobično mi je drago što si došao u Purgatory, Joele Landone, — reče

jednostavno. — I mene je Grant Farnol stavio izvan zakona.

— Poznaješ li ga? — upita Landon, iznenadivši se čeličnom stisku malog revolveraša.

— Poznajem ga — kratko odgovori Sutton. — Mislim da ćemo od sada nas dvojica biti rame uz rame.

— Možeš na to računati, Tiny — složi se Landon srdačno. — Već mi se činilo da me je napustila sreća — doda i pogleda crne kuglice na stolu.

— Radilo se o mecima ili kuglama — ponovi Sutton — bit će teško s tom trojicom. Sad se lijepo odmori da prikupiš snagu, a ja ću dok se ti oporavljaš paziti za obojicu.

V

Adam Tyrone je prodorno promatrao Joela Landona, a zatim nešto šapnuo visokoj djevojci. Eve potvrdi glavom. Tyrone priđe Landonu i položi krupnu ruku na rame čovjeka iz pustinje.

— Odsjest ćeš nekoliko dana u našoj kući... sve dok se malo ne oporaviš... Imam za tebe posebnu sobu i dobar krevet, a kasnije se možeš smjestiti gdje želiš.

Landon se nasmiješi u znak zahvalnosti. Nakon što je opasnost prošla, ponovo se osjetio slabim i nemoćnim. Nesigurnim korakom prešao je prostoriju i sišao širokim stepenicama. Eve Tyrone ga ponovo uhvati za lakat da mu pomogne. Pošli su preko trga prema velikoj brvnari...

Žena srednjih godina poslužila je u velikoj prednjoj sobi večeru. Landon je malo jeo jer su mu usta još uvijek bila ranjava. No popio je mnogo čaša hladne vode, te skoro zadrijemao. Trgnuo se kad mu se obratila Eve i predstavila mu domaćicu.

— Ovo je Martha, gospodine Landone. Pripremila je u vašoj sobi kadu. Bolje ćete spavati kad se okupate. Martha će se pobrinuti za vašu odjeću. Samo je ostavite pred vratima. Djed će vas opskrbiti svime što vam treba.

— Ne znam kako bih vam se zahvalio — promrmlja Landon. — Nakon onog puta pustinjom koža mi je sva ispečena. Mislim da bih tjedan dana mogao ležati u vodi. No bit će za dan-dva sve u redu. Onda htio bih i sam nešto raditi... dok sam ovdje... Bilo što...

— Laku noć, Landone — pozdravi ga Tyrone sa smiješkom. — Vidimo se za doručkom, ako ga ne prespavaš.

Landon se skinuo u prostranoj sobi i stavio odjeću na hodnik. Zatim je sjeo u okruglu drvenu kadu i sa zadovoljstvom počeo mlakom vodom spirati pustinjsku prašinu sa spaljene kože. Na krevetu ga je čekala flanelasta noćna košulja. Landon je navuče i sa zadovoljstvom se pruži na krevet.

Kakve li razlike prema prošloj noći kad je spavao na pustinjskom pijesku! Odjednom se sjeti maskiranog jahača koji mu je oduzeo posljednju kap dragocjene vode. Znao je da će ga prepoznati ako ga ikada ponovo sretne. Dok je još razmišljao o promuklom glasu noćnog razbojnika, svlada ga san...

Činilo mu se da je tek sklopio oči kad netko zakuca na vrata.

— Doručak je gotov — veselo se javi Eve Tyrone. — Odjeća vas čeka pokraj vrata.

Landon se pažljivo protegne. Skoro da više nije osjećao nikakve tegobe. Podigne veliki krčag pun vode i žedno otpije.

Pitao se hoće li ga ikada proći žeđ. Polagano je otvorio vrata; na hodniku nije bilo nikoga. Uzeo je čistu odjeću i sa zadovoljstvom je obukao, a zatim zagladio gustu smeđu kosu, promotrivši se načas u ogledalu.

— Izgledaš kao da ti je četrdeset a ne dvadeset i šest godina — dobaci svom liku. — Nisi nikada bio ljepotan, Joele Landone, no sada izgledaš poput odreska pržena na laganoj vatri.

Kad je Landon ušao u veliku sobu, Tyrone i njegova unuka već su sjedili za stolom.

— Osjećaš li se bolje, Joele? — upita Tyrone.

— Nisam se niti pomaknuo cijele noći — zahvalno odgovori Landon. — Ni sam ne znam kako je prošlo tih deset sati.

— Nemoj se nekoliko dana premarati — preporuči mu starac. — Ostali mogu obavljati sve što je potrebno, a htio bih da ti i Tiny Sutton stražarite na drugom kraju prolaza, pokraj izvora. Neće ti škoditi malo jahanja, a moći ćeš primijetiti svakoga tko se bude približavao pustinjom.

Landon potvrdi glavom. Martha postavi pred njega tanjur pun palačinki, a Eve mu doda ćup meda od kadulje. Slijedile su debele kriške domaće šunke s prženim jajima. Dok su muškarci pili kavu, Eve ode u kuhinju.

— Stvari uvijek izgledaju drugačije nakon dobro odspavane noći — primijeti Tyrone.

— Bar neke — odgovori Landon i odmah zaniječe glavnom. — No ne vjerujem da će se O'Hara i njegovo društvo ikada promijeniti.

— Upravo zato hoću da ti i Tiny pazite na vanjski ulaz u kanjon — mirno reče Tyrone. — Bolje je biti na oprezu nego poslije kukati.

Kad su izišli na trijem, ugledaše Tinyja Suttona koji je dovodio još jednog konja. Izgleda da su čovječuljku bili poznati Tyroneovi novi planovi, pa je Landon naslutio da se zapravo radi o Suttonovu prijedlogu. Uzjašio je i krenuo za Suttonom prema krivudavom klancu koji je vodio prema pustinji.

Cijelog su dana sjedili u sjeni klisura što su se nadvijale nad izvor pokraj pustinje. Landon je uglavnom drijemao. Tiny ga je pustio da se odmara i motrio na bliještući bijeli pijesak pustinje. Kad je probudio Landona, sunce je već počelo zalaziti.

— Moramo se vratiti, Joele. Uz moju nastambu nalazi se mala koliba, pa možeš sutra u nju useliti — reče Sutton dok su jahali kroz sumrak. — Bit će mi drago da imam susjeda kojemu mogu vjerovati.

— I meni — srdačno uzvrati Landon.

Nakon obilne večere, Landon se ponovo uputi u sobu u kojoj je proveo proteklu noć. Vedrina te velike kuće bila je pravi melem za njegove živce. Kad ga je Eve pozvala na doručak, probudio se svjež i odmoran.

Uskoro je stigao i Tiny Sutton s konjima. Pošli su najprije do trgovine na trgu gdje je Landon izabrao par čizama i nešto odjeće, a zatim krenuše do kolibe koja je bila tako čista da se pod sjao na jutarnjem suncu.

— Žene su jučer sve očistile dok smo bili na straži — sa smiješkom objasni Tiny. — A sada krenimo do izvora...

Dan za danom odlazila su dvojica muškaraca nakon doručka do izvora i vraćala se u sumrak. Prošlo je tjedan dana i na Landonu više nije visjela odjeća.

— Izgleda da si se skoro potpuno oporavio, Joele — veselo dobaci mali revolveraš. — Ovako na prvi pogled rekao bih da ti je devedeset kila. Što se mene tiče, moja vaga ne prelazi brojku šezdeset, i to sa čizmama i kaputom...

Joel Landon se sa zanimanjem zagleda u Tinyjevo izborano i od vremena ogrubjelo lice. Tinyjeva visina nije prelazila stotinu i šezdeset. Četrdesetu je očito ostavio za sobom. U pogledu njegovih sivih očiju, kojima je svakoga prodorno promatrao, bilo je nečeg uznemirenog. Bio je brz na revolveru i nije znao za strah. Landon je znao da je Tiny odan kao prijatelj, ali smrtonosan kao neprijatelj.

Sutton se odjednom zagleda u pustinju i lijevom rukom posegne za puškom. Landon ga tiho zaustavi kad je i sam razabrao obrise osamljenog jahača.

— Polako, Tiny. Sam je.

Sutton prijeteći zagunđa.

— Iza tih stijena što liče nadgrobnim spomenicima, mogla bi se sakriti cijela vojska — upozori Landona. — Ti se sakrij i drži ga na nišanu dok ja budem razgovarao... ako do toga uopće i dođe... Momak je krenuo ravno ovamo...

Landon otpuzi iza vlažnih stijena.

Uskoro jahač prijeđe posljednji užareni komad vrele pustinje, priđe izvoru i tu stane.

Landon je čuo kako je zaškripalo sedlo kad je čovjek sjahao, a zatim odjekne oštri Suttonov glas.

— Napoji konja i reci što te ovamo vodi — dobaci mali revolveraš usamljenom jahaču. — Stranci nisu dobro došli u Purgatoryju, što ti je možda i poznato.

Stranac je iznenađeno zagunđao. Landon se trgnuo kad je začuo njegov glas koji mu se učini poznat.

— Grant Farnol me sinoć istjerao iz grada — ogorčeno reče jahač — zato što sam se kandidirao za šerifa, a on je htio na to mjesto postaviti nekog drugog.

— Lažeš — mirno dobaci Sutton. — Farnol bi pričekao da se digne sunce, a ne bi ti ostavio ni vode ni konja... da ne govorimo o revolveru što ga vidim o tvom boku... Ne spuštaj ruke, šerife!

Landon se tmurno nasmiješi i izađe iz zaklona. Kozičavi ga jahač zaprepašteno pogleda. Tiny Sutton spusti pušku.

— Dobar dan, šerife — tiho pozdravi Landon. — Kako to da si napustio svog gazdu, Granta Farnola, u Paradiseu?

— Joel Landon! — dahne šerif. — Uspio si pješke prijeći pustinju!

— Uspio sam — potvrdi Landon oporim glasom. — A ti si mi oteo čuturu s vodom kako bi se osigurao da neću prijeći taj pakao. No nije me iznevjerila nada da ću te opet jednom sresti.

— Nisam to bio ja, Landone — uvjeravao ga je šerif. — Kažeš da ti je netko oteo vodu?

— Dobro si me čuo — odgovori Landon. — Navukao si rubac preko usta i nosa, ali nisi sakrio ožiljak boginja na svom licu. I glas sam ti prepoznao, Bodie. Što tražiš ovdje u Purgatoryju?

— Donio sam poruku za staroga Adama Tyronea — odgovori šerif i okrene se Tinyju Suttonu. — Ja sam šerif Joe Bodie, kao što si i pogodio — doda hvalisavo.

Još je govorio svojim otegnutim glasom kad mu desna ruka munjevito pođe prema revolveru. Joel Landon prvi spazi pokret i potegne revolver, opali i Joe Bodie se zanese. Tiny Sutton je također potegao revolver, ali uto Landon promuklo poviče.

— Nemoj pucati, Tiny. Sredio sam ga!

Joe Bodie je zurio u revolver koji mu je bio ispao iz ruke. Njegova desna ruka bila je smrskana i žestoko je krvarila. zastenjao je i okrenuo se Landonu.

— Nećeš tako olako proći s Grantom Farnolom! — bijesno je procijedio. — On je zakon u ovom kraju i sve će vas pohvatiti, prokleti odmetnici!

— Trebao si ga ubiti — jetko dobaci Sutton. — Podlaca poput njega ne valja ostaviti da živi.

Landon se hladno nasmiješi.

— Imam druge planove. Jesi li primijetio da smo šerif i ja otprilike ista stasa?

Tiny Sutton pažljivo pogleda dvojicu muškaraca. Landon je bio nešto snažniji, no obojica su bili visoki i vitki od mnogih dana provedenih u sedlu.

— Da, otprilike ste isti — progunđa Tiny, i odjednom mu sine. — Misliš li odjahati u Paradise umjesto njega? — upita s nevjericom u glasu.

Landon potvrdi glavom.

— Tko će u mraku primijetiti razliku? I ne zaboravi da mi Paradise nije nepoznat.

Okrenuo se začuvši u klancu topot kopita. Za trenutak se pojaviše Shawn O'Hara i Limpy Bocker te se zabuljiše u ranjenog šerifa. Joe Bodie se zguri i pokuša okrenuti lice, no kao da mu je nekakva nepoznata sila držala pogled prikovan o bradato O'Harino lice.

Bez ikakvog upozorenja, O'Hara i Bocker potegoše revolvere i istodobno opališe. Joe Bodie se sruši na pod s dva metka u svom izdajničkom srcu.

Tiny Sutton potegne revolvere. Iz njegovih očiju izbijao je bijes. Landon također uperi revolver u dvojicu ubojica.

— Govorite i to brzo! — zapovjedi Landon oštro. — Ubili ste ranjenog čovjeka ne davši mu ni šansu. On je bio naš zarobljenik. Osim toga, vaše je mjesto na drugom kraju klanca.

— Ta propalica bio je šerif Paradisea — progunđa Shawn O'Hara bez i malo žaljenja u glasu. — A prije nego što ga je Grant Farnol postavio na to mjesto, bavio se krađom goveda.

Tiny Sutton ljutito promrsi:

— Bili ste nekad ortaci, zar ne? Zato si se pobojao da ne otvori gubicu i oda nešto što bi te dovelo u nezgodan položaj!

— Zaveži, Suttone — dobaci O'Hara sa smiješkom. — Učinili smo ono što smo smatrali ispravnim s obzirom na okolnosti.

— I tebe zakon traži kao i sve nas — podrugljivo doda Limpy Bocker. — Zakleli smo se da ćemo ubiti svakog predstavnika zakona koji se pojavi ovdje!

— Vi i vama slični! — procijedi Sutton. — Pokušaj sreću sa mnom, ti propalice, ako se usuđuješ!

Landon nije skidao pogleda s trojice muškaraca. Limpy Bocker slegne ramenima i spremi oružje za pojas. No Shawn O'Hara nije htio ustuknuti.

— Ostavi ga na miru, Shawne — prošapta Bocker. — Bilo je dosta za danas. Kao što si nedavno rekao, bit će još dana.

— Dosta mi je tog žgoljavca — srdito progunđa O'Hara. — Najradije bih mu prosvirao metak kroz kosti.

— A on bi tebi izbušio srce — upozori ga Bocker. — Kažem ti, ostavi ga na miru.

O'Hara prokune i polagano spremi revolver u korice. Nije skidao divljeg pogleda s Tinyja Suttona koji nije odmicao ruku od revolvera.

— Na koncu konca, mi smo samo dovršili posao — dobaci O'Hara i pogleda Landona. — Kad smo ja i Limpy prišli, još je imao revolver u rukama pa smo smatrali da je Landon promašio.

— Niste vi ništa smatrali — oštro odvrati Landon. — Nanjušili ste krv poput vukova i jedva dočekali priliku da ubijate.

— Možda me nisi dobro čuo kad sam rekao da sam ovdje ja gazda... poslije starog Adama — muklo reče O'Hara. — To znači da moraš slušati moja naređenja. Ja ću misliti za one koji nose revolvere.

— Otkada pak to? — prijezirno dobaci Sutton. — Ja se nikada nisam odvajao od svog oružja i do sada nisam čuo ni za kakve tvoje zapovijedi. Ako misliš s time početi, bit će bolje da potkrijepiš barutom!

— Govorio sam Landonu — progunđa O'Hara, ne gledajući Suttona.

— Čuo sam te dobro i prvi put — mirno odvrati mladić, a zatim naglo promijeni ton. — A sada vas dvojica ubojica pokopajte svoju žrtvu!

O'Hara se okrene prema svom konju, kao da ne vjeruje ušima. Sutton mu bijaše za petama poput mačke te mu zabi cijev revolvera u široka mišićava leđa.

— Lopate su iza stijena — uputi ga Tiny i hitro izbaci oba revolvera iz korica na O'Harinim bedrima.

Shawn O'Hara se okrene i zaurla poput bijesna bika, no naglo stane kad ugleda Landona kako skida pojas s revolverima i pažljivo ga stavlja u stranu. U njegovim sitnim očima planu divlja vatra kad ugleda Landona bez oružja.

— Možda ćeš me jedne tamne noći ubiti s leđa, Shawne O'Hara — mirno reče Landon. — Hajde da prije odlučimo tko je Adamov zamjenik u Purgatoryju!

O'Hara skupi pesnice i žudno se nagne unaprijed, Limpy Bocker zaprepašteno ustukne. Tiny Sutton je na trenutak bio bez riječi, a zatim srdito poviče:

— Upotrebi revolver, Joele. Taj gorila je najprljaviji borac što sam ga ikada vidio!

— Strah te je, ha? — podrugljivo dobaci O'Hara i okrene Suttonu leđa. — Ne miješaj se u ovo, mali. Tvoj je ortak ponudio okršaj, a ja mu neću baciti pijesak u oči.

— Misliš li da ti vjerujem? — prijezirno će Landon. — Htio si me ubiti onog dana kad sam bespomoćno ležao u pustinji. Kako se želiš boriti?

— Zubima, čizmama i svim drugim sredstvima — bez oklijevanja odvrati crvenobradi gorostas. — Bez ikakvih ograničenja. A kad s tobom završim, poželit ćeš da si na Bodiejevom mjestu!

— Navali, Shawne, prije nego što se uplaši i predomisli — promuklo ga obodri Limpy Bocker.

— Odlučio sam još onog dana kad sam otvorio oči i ugledao O'Haru kako se sprema ovjenčati slavom ubojstva bespomoćna čovjeka. Hajde, kreni, O'Hara — mirno reče Landon.

VI

Shawn O'Hara nasrne mašući rukama poput vjetrenjače, i Landon ustukne korak-dva. O'Hara ga je slijedio dok mu se bradatim licem širio pobjedonosni smiješak. No tada Landon stane i dvaput ga naglo udari ljevicom. O'Hara zastane, a Landon iskoristi trenutak te ga udari desnicom u bradu. Slijedećim udarcem snažnim poput malja potpuno zaustavi odmetnikov nalet. O'Hara zadrhti kao drvo pogođeno gromom, a zatim mu koljena popuste i on se strovali na tlo.

— Joele Landone! Mislila sam da ste drugačiji, a sada vidim... — Eva Tyrone naglo zastane kad je ugledala na zemlji šerifovo tijelo i užasnuto prinese ruke usnama. Sutton joj se mirno obrati:

— Ova dvojica ucmekala su ga bez upozorenja, Eve. Joel i ja smatramo da bi ga trebalo pokopati.

Evi priđe Landonu i tjeskobno ga upita:

— Znate li što to znači?

— Farnol sada ima zakonsku osnovu da napadne Purgatory — odgovori mladić.

— Bit će ubijanja — promuklo dobaci Bocker. — Farnol neće samo tek tako prijeći preko toga. On je sve to namjestio kao izliku da napadne Purgatory i tome dade pravni razlog.

— Ti si to znao? — polagano upita Landon. — Znao si što Farnol namjerava, a ipak ste ti i O'Hara ubili Bodieja kako biste pomogli Farnolovu planu?

— Ubili smo ga da on nas ne ubije — progunđa Bocker. — Bodie je kradljivac stoke i zaslužio je što je dobio. Kad ste se ti i Tiny ušeprtljili, ja i Shawn smo obavili vaš posao.

Landon pokaže lopate.

— A sad se primi svog posla! Kopaj!

Bocker se ljutito zagleda u Landona, a zatim se prihvati lopate.

Još je kopao kad je klancem naišao Adam Tyrone. Pogledom je preletio Bockera i O'Haru, koji je upravo bio sjeo i trljao bradu, a zatim spazi Bodiejevo tijelo.

— Tko je ga je ubio? — upita starac mukło.

— Ovi šakali — sumorno odgovori Sutton. — To je upravo ono što je Farnol želio. Nije mu dosta što je gazda Paradisea, već hoće i ove doline.

O'Hara ustane i priđe Bockeru.

— Landon je nešto govorio o odlasku u Paradise, načelniče — obrati se Tyroneu. — Htio se prerušiti u Bodieja... tako da može Farnolu ispričati sve o nama...

Eve Tyrone se okrenu Landonu:

— Vratite mi moj revolver, Landone — reče kruto.

Landon izvuče oružje i doda ga djevojci. Tiny posegne lijevom rukom za jednim od svojih revolvera i pruži ga Joelu.

— Posudit ću ti svog, ortače — reče sabrano. — Trebat će ti.

— Želiš li da bude ubojica, Tiny Suttone? — optuži ga djevojka. — Danas je već pucao u jednog čovjeka mojim revolverom. Htjela sam ga spriječiti da i dalje nastavi!

— Slijedećeg može srediti s mojim — resko dobaci Sutton. — Mislio sam da su vam neke stvari jasnije, gospođice. Ova dva kojota jedva čekaju da uhvate Joela praznih ruku, kao što su to učinili s Bodiejem.

Eva Tyrone okrene konja i nestane u klancu.

Kad je grob bio iskopan, položiše šerifa u njega. Adam Tyrone očita kratku molitvu, zapovjedi O'Hari i

Bockeru da zatrpaju grob, zatim pride Landonu.

— Ne napuštaj Purgatory bez mog odobrenja, Landone — reče.

Joel ga je gledao bez riječi. Tyrone pride bliže i prošapta:

— Možda ćemo te trebati... Eve i ja..

— Odosmo natrag na naša mjesta — dobaci O'Hara Tyroneu. — Ne zaboravi da sam još uvijek vođa svojih ljudi.

Sutton i Landon nisu izmijenili mnogo riječi dok su jahali natrag.

Landon je upravo bio završio s večerom kad mu se pridružio mali revolveraš. Dok se sumrak spuštao u dolinu, zajedno su posjedali na prag.

— Otišli su, momče.. O'Hara je prošao klancem s Bockerom i O'Connorom... Zacijelo će reći da su pošli za stokom...

— Zna li to Adam?

Sutton se namršti.

— Oni su revolveraši, i kao takvi stalno traže gužvu. Tyrone je očekivao da će u ovaj kraj doći predstavnici zakona i tako je i bilo. Već su dva pomoćnika saveznog šerifa izgubila glavu u Paradiseu, iako su obojica bili i te kako vični baratanju revolverom.

— Kako se stari Adam uopće našao među odmetnicima? — upita Landon.

— Farnol je pokušao od njega naplatiti porez — objasni Sutton. — On je, doduše, bio službeni poreznik, ali je stalno povećavao iznos poreza, sve dok stari Adam više nije mogao plaćati. Evin otac ubio je šerifova pomoćnika koji ih je pokušao protjerati s posjeda, a zatim ga je u šikari ubio netko iz potjere. Evin otac bio je Adamov jedini sin.

— A što je bilo s tobom? — mirno upita Landon.

— Bio sam šerif u Paradiseu prije nego što je Farnol preuzeo svu vlast — mrko odgovori Sutton. — Farnol je na prijevaru uspio da za šerifa bude izabran jedan od njegovih ljudi, a jedan je od prvih poteza novog šerifa bio da me izazove. Potegnuo je revolver, no bio sam brži. Tako sam se i ja našao s one strane zakona, pa sam se pridružio stanovnicima Purgatoryja.

— A O'Harina družina? Kad su oni došli ovamo?

— Pred oko godinu dana. Za svima su raspisane potjernice, a Farnol je lovac na ucjene. Stari Adam pružio im je utočište, a tada si stigao i ti.

Landon je neko vrijeme šutio, a zatim tiho ponovio.

— A tada sam stigao i ja.

— I skoro si poginuo poput one dvojice o kojima sam ti pričao maloprije.

Neko su vrijeme bez riječi pušili u mraku, a zatim Landon mirno primijeti:

— Ona dvojica su bili pomoćnici saveznog šerifa.

— Tako je — potvrdi mali revolveraš i ispruži lijevu ruku. — Eve me je zamolila da ti ovo predam kad budemo na samu. Našla je to onog dana kad si se dovukao iz Vražje kotline.

Landon se ukoči kad je dotakao šerifsku zvijezdu. Neko vrijeme nije ništa govorio.

— Baš me zanimalo što se dogodilo s time.

— Za mnom je raspisan nalog za hapšenje zbog ubojstva — ogorčeno reče Sutton. — No ne mogu se niti maknuti odavde kako bih se opravdao i dokazao da to nije bilo ubojstvo. Otkako se sjećam bio sam predstavnik zakona, a sada ni kriv ni dužan nosim pečat ometnika i ubojice!

Landon se prodorno zagleda u Suttona.

— Znao si da sam predstavnik zakona i prije nego što ti je Eve dala ovu zvijezdu, Tiny, zar ne?

— Dovoljno sam dugo nosio taj znak a da ne bih znao prepoznati ljude od zakona — odgovori mali čovjek. — Zaključio sam to po zvuku tvog glasa pa čak i po načinu kako nosiš korice za revolver.

— Podigni desnu ruku — naglo ga prekine Landon — i ponavljaj za mnom riječi zakletve.

Sutton podigne desnu ruku i Landon tihim glasom izgovori zakletvu kojom predstavnici zakona preuzimaju dužnost. Po lakoći kojom je mali revolveraš ponavljao riječi vidjelo se da zakletvu zna napamet. Landon s vidnim zadovoljstvom stisne Suttonovu ruku.

— Sad si postao posebni pomoćnik saveznog šerifa. Šerif Bronson te se

sjetio. Rekao mi je da te zakunem kao svog pomoćnika budem li smatrao da si još uvijek onaj Tiny Sutton kojega je on poznavao prije nego što je Grant Farnol preuzeo vlast u Paradiseu.

— Stari Adam bio je u pravu — reče Tiny muklo — kad je rekao da te nebo poslalo. Znao sam odmah da si čovjek od zakona, a mislim da to sluti i O'Harina družba.

— No nisu u to sigurni. Kažeš da su krenuli u Paradise?

— Poput golubova listonoša, a nije ni prvi put — kiselo odgovori Sutton. — Jedino ne znam jesu li oni Farnolovi ljudi ili ga samo žele preteći u trci za plijenom.

— Možeš li se dokopati brzih konja?

— Eno ih iza kolibe, osedlanih i spremnih za put. Nisam zaboravio ni vodu. Pretpostavljam da ti je jasno što će se dogoditi ako nas spaze u Paradiseu?

Landon slegne ramenima.

— U doba opasnosti najsigurnije mjesto je usred gužve — reče bezbrižno. — Otići ćemo ravno do Farnolove kuće.

Na izlazu iz doline stražario je jedan od mlađih kauboja. Nakon što su izmijenili nekoliko riječi, Sutton i Landon uđoše u klanac. Na izlazu iz klanca zaustaviše ih dva čovjeka s puškama.

— Poslao nas je stari Adam — oštro im dobaci Sutton — Tražimo O'Haru!

— Vidjet ćete ga ujutro — procijedi jedan od stražara. — On će vas sam potražiti. Vratite se!

— Ne mičite se! — mrko reče Landon i uperi revolver u dvojicu odmetnika. — Govorim u ime zakona. Hapsim vas zbog pljačke i ubojstva. Veži ih, Tiny!

Stražari ispustiše puške. Nisu pokazivali nikakva straha dok im je Sutton kožnim uzicama vezivao ruke na leđima.

— Još nismo u zatvoru — podrugljivo dobaci jedan. — O'Hara i Limpy su očekivali da ćete izići iz doline.

— Onda smo izravnali — odvrati Landon. — Dovedi njihove konje, Tiny. Netko nas čeka tamo u kotlini.

Pošli su na sjever. Nakon tri sata ukaže se skupina drveća u kojoj je bila skrivena mala brvnara. Iz guštika se odvoji sjena i pođe ravno prema Londonu.

— Ja sam, Smiley — oprezno pozva čovjeka. — Koga to vodiš, Joele?

Landon sjaši i priđe visokom i jakom čovjeku.

— Znao sam da ćeš biti ovdje, Smiley. Oni ljudi koje vodimo su zločinci. Kreni s njima prije zore i kaži šerifu Bronsonu da je sa mnom sve u redu.

— Mislio sam da su te ukokali — prošapta Smiley. — Tko je tvoj sudrug?

— Tiny Sutton je sad moj pomoćnik — objasni Landon. — Bio je nekada šerif u Paradiseu.

— Čuo sam mnogo o tebi, Suttone — reče Smiley te se rukuje s Tinyjem. — Pred nekoliko sati bio sam u Paradiseu i vidio kad je dojahao O'Hara s još dva čovjeka. Otišli su u Farnolovu kuću. Prisluškivao sam iz skrovišta što smo ga uredili prije nego što si se sukobio s Farnolom. Jesu li ubili Joea Bodieja, šerife?

— Jesu — mrko odgovori Landon. — Sad Farnol može napasti Purgatory i opravdati to zakonom.

— Hoćeš li da zatražimo pomoć? — upita Smiley — Mogli bismo ove momke za sada ostaviti u kolibi.

Landon zanijeće glavom.

— Previše bi ljudi privuklo pažnju. Povedi ih u Slag City i vrati se čim prije možeš.

— A ti, Joele? — nespokojno upita Smiley. — Znaš i sam što se dogodilo našim ljudima kad je Farnol otkrio tko su zapravo.

— Ne brini za mene — odgovori Landon. — Tiny i ja privući ćemo se Farnolovoj kući i malo prislušnuti. Ti samo pođi s ovom dvojicom i ne zaboravi što je pisalo na potjernicama za njima — »živi ili mrtvi«. Znaš što ti je činiti ako nešto pokušaju.

Vezani se odmetnici nelagodno promeškoljiše. Smiley izvede konja, priđe Landonu te ga pozdravi.

— Čuvaj se, Joele. Ako ikada dobiješ Granta Farnola na nišan, ne zaboravi što se desilo našim drugovima.

Landon je neko vrijeme pratio pogledom Smileya dok se ovaj udaljavao s razbojnicima, a zatim uzjahao i krenuo na istok, prema svjetlima Paradisea što su se već nazirala u daljini.

Sutton je očito jedva čekao da čuje više o skrovištu što ga je spomenuo Smiley, no ipak je pričekao na Landonovo objašnjenje.

— Pretpostavljam da znaš gdje se nalazi Farnolova kuća — prekine Landon tišinu. — Poprilično je udaljena od grada. Smiley i ja smo prokopali prolaz pod lijevom stranom kuće. Privezat ćemo konje nešto podalje. Ne odvajaj ruke od revolvera.

— To mi je već dugo navika — mrko odgovori bivši šerif Paradisea. — A rijetko i promašim.

— Samo se nemoj prenagliti — upozori ga Landon. — Ti si već dugo odmetnik, ali ja se moram pridržavati zakona. Ne zaboravi to, Tiny.

— Neću, Joele — obeća Sutton, no glas mu je zvučao prijeteći. — To jest... sjetit ću se... ukoliko netko od tih propalica ne potegne revolver...

Landon ne reče ništa. Zatim su skrenuli kako bi izbjegli naselje, sve dok u daljini nisu ugledali nejasne obrise kuće u šumarku pustinjskih vrba. Sjahali su i privezali konje. Landon tiho prošapta:

— Drži se uz mene i pazi kako ideš. Uhvate li nas, ljudima Purgatoryja je odzvonilo. Krenimo!

VII

Tišinu je prekidalo jedino cvrčanje pustinjskih šturaka. Prozori Farnolove kuće nisu bili osvijetljeni. Landon se spusti na koljena te se provuče ispod grmlja. Sutton ga je pratio u stopu.

Landon oprezno gurne u stranu komad stare daske i nestane u tamnom otvoru ispod kuće. Tiny Sutton ga je i dalje vjerno slijedio. U skrovištu je bilo tamno kao u rogu. Iznad sebe odjednom začuše glasove. Landon odmaknu komadić lima na zidu, privuče Tinyja i pokaže mu tračak svjetla što je probijao tamu.

— Pogledaj — reče.

Sutton prisloni oko na malo pukotinu. Landon učini isto pola metra dalje. Kad je ugledao prizor u sobi, Tinyju zastane dah.

Shawn O'Hara je sjedio za malim stolom, nasuprot Farnolu, dok su Limpy Bocker i Glint O'Connor stajali naslonjeni na vrata.

— Kažeš da je samo ranio Joea Bodieja? — oštro upita krupni kockar. — Znači da ga Landon nije ubio?

— Ja ili Limpy ubili smo Bodieja — hvalisavo odgovori O'Hara. — Da to nismo učinili, Sutton i Landon bi ga možda natjerali da propjeva.

Farnolove oči žarile su se na žutom svjetlu svjetiljke. Sa cigarom u zubima netremice je piljio u O'Haru.

— Paradise je moj, no ja hoću i Purgatory kao i onu drugu dolinu, Eden. Mislim da vam je svima poznato zašto...

— Zbog izgubljenog rudnika zlata — prekine ga Shawn O'Hara. — Čini mi se da stari Adam Tyrone zna gdje se nalazi.

— Ako i zna, neće nam htjeti reći — progunđa O'Connor. — Tog starca nećeš prisiliti da progovori!

Farnol polako okrene glavu i pogleda jednookog razbojnika. Nije ništa rekao te se O'Connor nakon stanovitog vremena počne nelagodno meškoljiti.

— Tyrone će propjevati — surovo izjavi Farnol. — Kad mu počnemo paliti stopala, neće dugo izdržati. Ništa nije bolje od vatre da se čovjek predomisli.

Landon osjeti kako se Sutton počeo vrpoljiti. Teško je disao i sav treperio od srdžbe, te ga Landon stiskom ruke jedva umiri.

Čak je i Glint O'Connor zadrhtao čuvši Farnolovu bezosjećajnu izjavu. Oborio je svoje jedno oko i promijenio temu razgovora.

— Tamo je u dolini skoro tri tisuće goveda — promrmlja. — To bi nam donijelo prilično novaca

— Goveda — podrugljivo će Farnol. — Njih prepuštam vama, kao nagradu

što ćete mi pomoći. Ne mogu napasti Purgatory sve dok su stari Tyrone i njegovi ljudi organizirani za borbu. Tako dugo ni vi ne možete izvesti stoku iz doline. To je jedini razlog zašto surađujemo.

Farnol se okrene O'Hari, podmuklo se smiješeći.

— A kako je djevojka?

— Kao i uvijek — O'Hara slegne ramenima. — Čini mi se da se zaljubila u ono prokleto njuškalo sa zvijezdom, samo on to još ne zna. Kao što sam ti već ispričao, Eve ga je izvukla iz pustinje kad se skljokao. Morat ćemo paziti na nj, Farnole!

Landonu je zastao dah kad je saznao da njegovo zanimanje nije više nikakva tajna za razbojnike. On je suženih očiju promatrao gazdu Paradisea kroz malu pukotinu, sjetio se dvojice svojih prethodnika i njihove sudbine.

Farnol stisne pesnicu.

— Htio sam ga ubiti, no bojao sam se da će nam to navući na vrat predstavnike zakona prije nego što obavim ovaj posao, a ne bih htio odgovarati na njihova nezgodna pitanja.

O'Hara kimne glavom.

— Ako Landon obavijesti svoje ljude u Slag Cityju, morat ćemo se vrški pomučiti da se odavde izvučemo čitave kože!

— Ne mogu shvatiti kako je uspio preživjeti u toj Vražjoj kotlini — divlje prokune Farnol — naročito nakon što je Joel Bodie odjašio za njim i oduzeo mu vodu. Dali smo mu samo malu čuturu, a bila je još preko polovice puna kad ga je Bodie prerušen napao u noći.

— Ne bismo imali sve ove brige da ga je Bodie tom prigodom dovršio — progunđa O'Hara.

— Tvrdio je da je vičan pustinji i da mu je ona drugi dom — cerio se Limpy Bocker. — Jezik mu je bio napola izišao iz usta kad ga je Eve Tyrone pronašla, a na ramenu mu je sjedio lešinar i spremao se da mu prospe mozak!

— Čudno! — glasno je razmišljao Farnol. — Obično lešinari ne prilaze čovjeku dok je još živ.

— Vjerojatno se lešinar prevario — primijeti O'Connor. — S mjesta odakle smo mi sve to promatrali, zaista je izgledao mrtav. Ležao je potrbuške na pijesku i više se nije micao. No moram priznati da je Eve Tyrone odličan strijelac puškom.

— Mogla bi vješto baratati i revolverom da se toliko ne protivi ubijanju — promrmlja O'Hara. — Izgleda da se ne može otresti uspomene na pogibiju svog oca.

Lice Granta Farnola promijenilo je izraz čim je čuo djevojčino ime. Usne su mu se polagano micale, a crne oči sjale pod žutim svjetlom sve dok nije spustio teške kapke kako bi prikrio požudu od koje se Landonu skvrčio želudac. No trojica razbojnika to izgleda nisu niti primjećivala.

— Sad se sprijateljio s Tinyjem Suttonom — reče O'Hara. — Sutton tvrdi da će te ubiti, makar to bila posljednja stvar što će je učiniti.

— On je jedini čovjek kojeg sam promašio, i to samo zato što je tako malen. No slijedeći put ću bolje gađati — mrko obeća Farnol.

Landon zadrža dah kad je osjetio kako pod njegovim rukama drhti tanki zid. Znao je da je Tinyja Suttona obuzela strašna ljutina i želja da se suoči sa čovjekom koji je uništio njegov život. Landon je također znao da Sutton ne zna što je strah, te da bi sa zadovoljstvom sam izazvao sva četiri razbojnika.

Ispružio je ruku i u mraku zgrabio malog revolveraša. Tiny Suton se istrgne poput čelične opruge, a zatim duboko uzdahne te se opusti.

Grant Farnol se naslonio na stolicu poluzatvorenih očiju. Odjednom ih je širom otvorio i netremice pogledao u O'Haru. Crvenobradi div pokušao je izdržati njegov pogled, na kraju je ipak prvi oborio oči. Farnol se zadovoljno nasmiješi.

— Sutra navečer — mirno objasni kockar — vi ćete stražariti u klancu, a mi ćemo u ime zakona napasti Purgatory. Dosta sam čekao. Došlo je vrijeme da se nešto učini, O'Hara?

O'Hara se okrene i jedva se prisili da pogleda Farnola u oči, ovlaži usne i promuklo prošapta.

— Da, šefe?

— Kad stignemo u Purgatory, ne želim tamo vidjeti nikakvog drugog predstavnika zakona — polagano izgovori Farnol, naglašavajući svaku riječ. — Je li to jasno, Shawne?

O'Hara se naceri poput vuka i namigne. Limpy Bocker je trljao držak revolvera.

— Shvatili smo, Grante. Kad sutra dojašiš s momcima, naći ćeš tamo negdje dva svježa groba. Sutton mi se nikada nije sviđao, a Landona ne mogu smisliti ni mrtva ni živa.

Landon zgrabi Tinyja za ruku i natraške iziđe iz uskog prolaza. Provukli su se kroz grmlje te potrčali do šumarka gdje su bili ostavili konje. Nisu progovorili ni riječi sve dok se nisu dovoljno udaljili.

Tiny je jahao naprijed i poveo ih poprijeko kroz Vražju kotlinu. Čak i u pustinji postoje prečaci, a bivši ih je šerif dobro znao. Sjeverni vjetar rashladio je pustinju te Landon napuni pluća i sjeti se svog nedavnog mukotrpnog puta.

Pustinja je visokom čovjeku od zakona uvijek bila simbol mira, naročito noću. Zvijezdama osuto nebo djelovalo je poput krune prepune dragulja, dok su se na obzorju ocrtavale sablasne grane pustinjskog drveća i gorostasnih kaktusa.

— Čuo si što je O'Hara rekao — Sutton konačno prekine tišinu. — Namijenio me svom revolveru, a ni ti mu se izgleda ne sviđaš. Nadam se da ću s tim crvenobradim odmetnikom proslaviti povratak zakonu...

Landon je proučavao tragove u pustinji. Da je znao pravi put kad je ovuda išao pješke, bio bi uštedio mnogo milja.

— Shawn O'Hara je spomenuo svježe grobove — otegnuto se obrati Suttonu. — Čini mi se da će se to i obistiniti. No starog bismo Adama ipak morali obavijestiti o posjetu trojice razbojnika Farnolu, i o njihovim namjerama sa stokom.

— Dovoljno je da ga izvijestimo kako se Farnol sprema napasti Purgatory — inatio se Tiny. — Sve mu ostalo možemo ispričati kasnije kad se slegne dim.

Potegnuo je revolver i provjerio ga, a zatim napola napeo kokot. Pregledao je bubanj te se zadovoljno nasmiješio kad je Landon slijedio njegov primjer.

— Držeći revolver u ruci i znajući da će služiti zakonu, osjećam se kao u dobra stara vremena — sretno primijeti Tiny, a tada mu se lice smrači. — Farnol je rekao da će sve svoje ljude zakleti kao pomoćnike, što znači da je mjesto šerifa zadržao za sebe. U tom slučaju moći će napisati što hoće bude li dostavljao bilo kakve izvještaje.

— Jedini su izvještaji što ih Farnol želi pisati, smrtovnice — mrko odvrati Landon.

Ponovo su zašutjeli, dok su konji grabili naprijed pod zvjezdanim nebom. Tu i tamo uzletjela bi pokoja preplašena pustinjska sova.

Konačno se Sutton uzdigne na stremenima i pokaže u tamu. — Evo tih stijena što liče na nadgrobne spomenike, Joele. Odmah iza njih je izvor.

— Zar smo već stigli? Činilo mi se da nas još čeka dva sata jahanja.

— Presjekli smo pustinju poprijeko s istoka i tako smanjili udaljenost za preko deset milja — objasni Sutton. Sad moramo paziti, Joele. Možda se pokraj izvora nalazi stražar. Sagni se u sedlu kako te ne bi primijetili...

VIII

Lažna pustinjska zora strgla je noćni zastor tame bez ikakva upozorenja. Dugi niz stijena uzdizao se iz bijelog pijeska poput sablasnih stražara. Landon podigne glavu iza stijena oko izvora i tiho progovori.

— Evo ih, Tiny.

Obojica su znali da će se tama opet spustiti. Do prave zore nedostajalo je još pola sata; lažna zora bila je samo prva prethodnica dana.

Tiny Sutton se oprezno digne, držeći glavu ispod razine stijena što su ih štitile. Nekoliko je puta brzo savio i ispružio prste kako bi mu krv brže jurnula promrzlim rukama.

— Ovog puta nemoj pucati u ruke — upozori Landona. — Čuo si što su rekli. Oni nam rade o glavi.

Obojica provjeriše izlaze li im revolveri glatko iz korica. Nakon duga jahanja revolver može kod potezanja za trenutak zapeti u koricama, a taj trenutak često znači razliku između života i smrti.

Na čistini između visokih stijena i izvora pojavila su se tri umorna jahača. Sjahali su kako bi protegli zgrčene mišiće. Konji su sagnutih glava pošli prema vodi. Trojica se razbojnika trgnuše kad jedan od konja zafrkta.

Joel Landon istupi na čistinu poput visoke i šutljive sablasti. S druge strane pojavi se Tiny Sutton, tako da zaprepašteni odmetnici nisu znali na koju bi stranu gledali.

— No, kako je bilo u Paradiseu? — upita mali revolveraš.

Bocker se osloni na kraću nogu i pogrbi ramena. Mrkim pogledom promatrao je dvojicu ljudi.

— Pošli smo u noćno izviđanje kako bismo se osigurali protiv iznenadnog napada — mrzovoljno objasni Bocker. — Nismo se osjećali sigurnima nakon što je onaj prokleti šerif došao ovamo i pokušao nas prevariti.

— Kamo sreće da smo malo pričekali i utvrdili kako nas je mislio prevariti — odrešito dobaci Sutton. — Bodie nam je mogao reći nešto o Farnolovim planovima jer ljudi njegova kova obično progovore kad se nađu u škripcu.

— Ne isplati se ništa stavljati na kocku — protuslovi Bocker. — I tako smo u opasnosti...

— Što se tiče vašeg malog putovanja — prekine ga Landon — niste li slučajno vidjeli Granta Farnola?

Glint O'Connor je prvi shvatio što Landon hoće reći tim mirno izgovorenim riječima. Promeškoljio se na mjestu i u njegovom se oku ukaže užas.

— A vas dvojica? — uzvrati promuklo.

Joel Landon sačeka sve dok se sva trojica nisu zagledala u njega. Hladno se nasmiješio i potvrdio glavom.

— Vidjeli smo ga. I čuli ga kako izdaje naređenja trojici ubojica!

Prašnjavi se razbojnici trgnuše i međusobno izmijeniše poglede. O'Hara dade znak glavom i sva trojica istodobno posegnuše za revolverima.

Pucnji razbiše tišinu. Tiny Sutton je zapucao iz dva revolvera i Limpy Bokker se sruši s dva metka u prsima. Nije stigao niti izvaditi revolver.

Landon zapuca prema Glintu O'Connoru, a zatim se brzo okrene udesno i ponovo opali, jedva spazivši tamni otvor što se pojavio na O'Connorovu čelu. O'Hara spusti ruke i zaljulja se poput trula drveta na jakom vjetru. Landon je promatrao gorostasa što je uzalud pokušavao podignuti desnu ruku. Zatim čistinom odjekne još nekoliko pucnjeva i O'Hara se stropošta na pijesak. Landon se izmakne i poviče:

— Tiny! Jesi li čitav?

Nije bilo nikakva odgovora. No mogao je čuti škljocanje, i on shvati da mali revolveraš izbacuje prazne čahure iz svojih revolvera i nadomješta ih novima. Konačno se Tiny javi glasom zadovoljna čovjeka.

— Nisam se bolje osjećao ni jednom u proteklih pet godina — vedro dobaci Sutton. — A ti, Joele?

— Ti si nepopravljiv, Tiny — oštro reče Landon, sa žaljenjem u glasu. — Htio sam malo porazgovarati s O'Harom prije nego što pođe na posljednje dugo putovanje. Nisi ga trebao ubiti!

Sutton priđe bliže.

— Spazio sam da te jedan njegov metak pogodio i kako si se zanio — promrmlja. — Već sam ti jednom rekao: kad jednom potegnem revolver, ne znam promašiti. Prestar sam da se počnem ponašati drugačije!

— O'Harin mi je metak samo okrznuo rebra — objasni Landon. — A svojim sam mu metkom umrtvio desnu ruku, tako da više nije bio opasan. Revolveraši koji nose dva revolvera

nikad nisu podjednako vješti s obje ruke.

— Jesi li siguran? — suho dobaci Sutton. — Kad bude svjetlije, pogledaj Limpyja Bockera i vidjet ćeš na njegovim prstima dvije rupe. Obje možeš pokriti jednim dolarom...

— Govorili smo o O'Hari — naglo ga prekine Landon. — Siguran sam da bi propjevao, a onda si ga ti udesio s tvojim pucaljkama!

Tiny Sutton jedva zatomi gnjev. Konačno se malo umiri i odsječno dobaci Landonu.

— Shawn O'Hara je zmija koja zaslužuje samo smrt!

Landon uzdahne i napuni revolver. Nedaleko je Sutton veselo pregledavao bojište.

— I Glint O'Connor je dobio svoje — zadovoljno primijeti mali revolveraš.

— Na njega sam prvog pucao. On je bio najbrži i nisam smio otezati... Slušaj! Netko dolazi niz klanac, i to galopom! — upozori Landon.

Jahač se sjurio iz klanca i zaustavio konja pri izvoru. Kroz tamu dopre do njih uzbuđeno pitanje:

— Jesi li ih udesio, Shawne?

— Ruke uvis, momče, i silazi s konja! — oštro odgovori Landon.

Naglo zaškripi sedlo i u Tinyjevoj ruci ponovo zagrmi revolver. Čulo se kako je jahač tresnuo o pod, dok je konj preplašeno nestao u tami. Joel tiho prokune i potrči prema nejasnom obrisu srušenog jahača.

— Ne pucaj, Tiny! — poviče. — Držim ga.

Tiny Sutton u posljednjem trenutku zadrži prst na obaraču. Čuo je kratko rvanje, a zatim zveket revolvera kad je Landon izbio jahaču iz ruke oružje.

Prava zora odjednom pretvori noć u dan., i Sutton ugleda Landona kako kleči i rukama drži pridošlicu.

— To je Baldy Sanger. Vjerojatno sam zbog lošeg svjetla ciljao malo previsoko... kad sam ga pogodio samo u rame... No još uvijek ima vremena da ispravim pogrešku.

Kad je ugledao cijev revolvera uperenu u sebe, ranjeni se odmetnik prestao rvati. Okrenuo se u stranu i spazio tri nepomična tijela obasjana prvim zrakama sjajnog pustinjskog sunca.

— Do vraga, platit ćete za to! — poviče. — Grant Farnol će vam odrati kožu kad sazna što ste učinili!

Sutton se igrao revolverom i bezbrižno dobacio Sangeru.

— Misliš li mu to ispričati, Baldy? — reče mirno i napne kokot.

— Stani, Tiny — strogo reče Landon. — Dosta je bilo ubijanja. Dovuci ga do stijena i pripazi na njega. Možda će se uskoro predomisliti.

Naglo se okrenuo prema klancu, začuvši topot konja, te se oštro obrati Suttonu.

— Pazi na jahača! I dosta ubijanja!

Sutton pogleda prema jahaču i prijeteći spremi revolver u navlaku.

— To je samo Whiskey Telford — reče nemarno. — Možda će sada ostati trijezan. O'Hara mu je donio piće — Sutton pokaže prstom na tijela uz izvor.

Pridošlica je bio visok mršav čovjek s uredno potkresanom bradom. Njegove oči bile su mutne i zakrvavljene, a dugi mu prsti drhtali kad se nagnuo i zagledao u ranjenika.

— Jesu li mi donijeli? — promuklo izusti. — O'Hara mi je obećao...

— Tvoj ortak je mrtav, Doc. — hladno odgovori Sutton. — Možda ćeš se sada konačno početi liječiti.

Telford okrene glavu i mutnim očima zagleda se u Suttona, a zatim bijesno vrisne.

— Moram ga dobiti! Moraš mi dati taj viski!

Pojurio je prema Suttonu i ispruženih ruku, no Tiny se izmakne i udari ga drškom revolvera po glavi. Telford se složi na zemlju kao kladą i Sutton slegne ramenima.

— Morao sam to učiniti — reče Landonu pokajnički. — Da nisam, bio bi u stanju da mi uzme revolver i okrene ga protiv mene. A to nisam dozvolio nikome u životu!

— Samo si ga ošamutio — reče Landon. — Drago mi je da nisi upotrijebio oružje s druge strane.

— Bio je prvorazredan liječnik prije nego što ga je svladao alkohol — polagano reče Sutton. — Dojahao je ovamo pred dvije godine da se izliječi, no

O'Hara ga je stalno opskrbljivao pićem. Jednom smo mislili da se Doc ipak odvikao, a onda se napio i nije se trijeznio tjedan dana!

Landon ga je slušao, a zatim pođe na izvor gdje su konji ubijenih razbojnika pasli sočnu travu. Prepoznao je O'Harina konja te sa sedla skinuo natovarene torbe. U njima je pronašao i bocu viskija. Sutton ga je radoznalo promatrao kad je Landon slomio pečat i otvorio čep.

— Paži na Sangera — upozori Suttona. — Telford bi umro kad bi odjednom prestao piti. Možda će nam kasnije i te kako trebati.

— I ja sam čuo da pijance liječe tako da im polako smanjuju količinu alkohola — reče Sutton. — Ja s time nemam poteškoća. Pio ne pio, svejedno mi je.

— U nekih ljudi to je poput opijuma — objasni Landon. — Zato je Doc i skočio na tebe onako suludo.

Čučnuo je do Telforda i ulio mu par kapi viskija između blijedih usana. Kad je jaki alkohol podražio njegovo nepce, Telford se trgne i sjedne. Landon mu dopusti da dobro otpije, a zatim začepi bocu. Sutton ga je promatrao iz prikrajka.

— Nemoj mu previše vjerovati, Landone. Ne bi mu bilo prvi put da poludi. Osim toga, jači je nego što bi čovjek pomislio.

Whiskey Telford se okrene prema Tinyju te se nasmije kao da se odjednom nečega sjetio.

— Zviznuo si me revolverom, Tiny — reče tiho. — Zaslužio sam to, i zahvalan sam ti što mi nisi razbio lubanju. ... premda mi zapravo i nije stalo do života...

Landon je promatrao njegovo mršavo lice. Usprkos svim nedaćama, vidjelo se da se radi o obrazovanom čovjeku. I njegov se jezik razlikovao od onoga kojim su govorili surovi stanovnici ovoga kraja. Mršave su ruke ponovo zadrhtale, te je s molbom pogledao Landona.

— Ja više nisam čovjek — izusti promuklo. — Hoćeš li mi dati još malo?

Landon kimne glavom, prstom napravi znak na boci, a zatim izvuče čep.

— Ti si pošten čovjek, Doc. Vjerovat ću ti. Možeš otpiti do znaka.

Čovjek držeći posegne za bocom i podigne je ustima. Pio je sve dok se razina tekućine nije poklopila s Landovim znakom, a zatim spusti bocu i polako obrisa bradu.

— Hvala ti, Landone — reče zahvalno. — Da si me odbio, to bi me ubilo. Nastojat ću opravdati povjerenje što si mi ga ukazao.

Landon začepi bocu. Nije se niti maknuo kad mu je Tiny Sutton tiho prošaptao.

— Evo starog Adama i djevojke. Vidjeli su te kako mu daješ. Brzo nešto smisli, jer inače...

Landon podigne glavu i stegne usne kad ugleda Eve Tyrone kako ga promatra. Njene oči bile su širom otvorene od zaprepaštenja, dok je Tyrone namršteno micao usnama ispod duge bijele brade. Landon se nije usudio položiti bocu na zemlju gdje bi je se Telford mogao dočepati.

— Nisam to od tebe očekivao, Landone — ogorčeno ga optuži starac. — Daješ alkohol čovjeku koji je došao ovamo da se riješi tog prokletstva!

— Promatrali smo vas — prigušeno doda Eva. — Čuli smo pred zoru pucnjavu te spazili liječnika kako hita prema klancu. Kad smo izišli iz klanca, ugledali smo vas kako prinosite bocu njegovim ustima!

— Žao mi je što ste vas dvoje upravo u tom trenutku prispjeli — reče Landon.

— Žao vam je? — ponovi djevojka, a tada spazi tri lešine. — Što? Vi ste i to učinili? — prošapta prigušenim glasom.

— Većinu posla obavio sam ja — ponosno i bez ikakva srama reče Tiny Sutton. — Ostavite vaš sud za kasnije kad saznate čitavu priču. Svi smo saznali da će do toga kad-tad doći, i bolje je da se to riješilo prije nego kasnije.

Adam Tyrone je nijemo promatrao beživotna tijela. Micao je usnama kao da u sebi nešto govori, a tada jedva izusti imena odmetnika.

— Shawn O'Hara, Limpy Bocker i Glint O'Connor — tužno promrmlja, a zatim podigne sijedu glavu i pogleda Landona. — Sva su trojica mrtvi, a Baldy Sanger ranjen.

— Tako je — prkosno odvrati Sutton. — I Sanger bi bio mrtav da nije bilo pretamno. Nanišanio sam malo previsoko kad je potegnuo revolver, no mogu uvijek ispraviti pogrešku ako taj razbojnik ne propjeva. I to odmah!

Okrenuo se prema ranjeniku, a zatim Landonu i glavom pokazao na bocu u njegovoj ruci.

— Baldy se onesvijestio, Joele. Kako bi bilo da mu dadeš malo tog zmijskog otrova prije nego iskrvari!

Telford se s mukom digne, te priđe ranjenom odmetniku. Dok je opipavao bilo ruke mu više nisu drhtale. Blago se nasmiješi i pogleda Adama Tyronea.

— Nemojte kriviti Landona, načelniče — reče dubokim prijateljskim glasom. — To je prvi gutljaj što mi ga je ikada dao. U trenutku moje slabosti bio mi je i te kako potreban da me spasi od ludila. Uvjeren sam da ću moći prestati piti... ako mi Joel Landon pomogne!...

IX

Eve Tyrone oštro pogleda Telforda, a zatim se prezrivo okrene Landonu.

— Kako vam on može pomoći? Tako da udovoljava vašem poroku?

— Samo gutljaj svakih nekoliko sati — odgovori Telford. — Tek kada žed postane neizdrživa. Hoćeš li mi to učiniti Landone?

Landon polagano kimne glavom.

— Hoću, Doc. A sada će biti najbolje da Sangera vratimo u naselje kako bi mu pokrpao rame. Otpij malo da ti ruka bude sigurnija.

Kad je Telfordu pružio bocu, nije se obazirao na Tyronea i djevojku. Liječnik otpije gutljaj i vrati bocu Joelu, umorno uzdahnuvši, a zatim stegne Sangerovu ruku podvezom kako bi zaustavio krvarenje.

— Možda će mi trebati pomoć — obrati se Evi. — Hoćete li poći sa mnom do moje kuće?

— Doći ću kasnije — hladno odvrati djevojka. — Htjela bih prije čuti objašnjenje ovog nepotrebnog pokolja!

Landon vrati bocu u torbu na sedlu O'Harina konja. Njegov glas bio je vrlo opor:

— Sazovite sastanak Savjeta, načelniče — predloži — tako da ne moram istu priču ponavljati dva puta.

Lagano se zanio i Telford ga zgrabi za ruku.

— Ranjen si, Landone. Daj da pogledam.

Landon nemarno slegne ramenima.

— Samo ogrebotina. Nešto što će me podsjećati na Shawna O'Haru.

Eve Tyrone sjaši i priđe Landonu brižnih očiju.

— Nisam znala da ste ranjeni, Joele — prošapta. — Dozvolite mi da vam pomognem kako bih ispravila nepravdu što sam vam je nanijela svojim riječima!

No Landon mrko glavom pokaza na tijela mrtvih odmetnika.

— Sunce će uskoro početi pržiti — reče. — Vi se vratite s liječnikom i pošaljite nekoliko ljudi da nam pomognu kopati grobove.

— I da stražare — doda Sutton. — Baldy je posljednji iz O'Harine družine. No možda ih se još nekoliko htjelo pridružiti njegovoj bandi. Ipak, mislim da više nećemo imati s njima poteškoća...

— Sazovite sastanak Savjeta — žestoko ponovi Landon — ako ne želite izgubiti dolinu, a možda i život!

Eve Tyrone pođe svom konju. Landon je znao da je uvrijeđena te je izbjegavao njen pogled. Pomogao je Telfordu da digne Sangera u sedlo, a zatim uzeo lopatu i počeo kopati. Tiny

Sutton je gundao dok su starac i djevojka zalazili u klanac.

— Oni i njihovi obziri! Stari Adam je mislio da će sve riješiti dogovorom s Farnolom... bez oružja... Čekaj dok momci iz doline čuju novost! Adam neće moći zadržati kauboje, a tada ćemo bar imati propisne pomagače.

— Bit će nam i te kako potrebni — složi se Landon te se nasloni na lopatu. — Stari i djevojka mislili su da sam ja donio Telfordu alkohol — doda ogorčeno. — Prihvatili su to kao gotovu činjenicu.

— Ne žesti se, Landone — odvrati Sutton. — Tyroneovi su dobri i kreposni ljudi te mrze sve poroke.

— Mogao bih to shvatiti u starog Adama — progunđa Landon. — No ne mogu razumjeti Eve.

— Pa rekla ti je da joj je žao što te krivo prosudila — podsjeti ga Tiny. — Rijetko ćeš naći bolje djevojke od Eve Tyrone. Zgodna je, ne priča gluposti kao mnoge druge djevojke, a jaši i barata revolverom poput pravog muškarca.

— Kopajmo dalje — promrmlja Landon. — Ne znam mnogo o ženama.

Primiše se lopata.

Ubrzo su klancem pristigla dvojica jahača, te Landon s umornim uzdahom preda jednom od njih lopatu.

Pridošlicama još nije bilo dvadeset godina, ali su obojica bili visoki i kršni momci.

— Ovo je morao biti dobar okršaj — primijeti jedan. — Možda će nas sada stari Adam pustiti da se i mi borimo.

— Vi žutokljunci, primite se lopata i ne brinite za starog Adama — oštro dobaci Sutton. — Um caruje, a snaga klade valja. Još ćete imati prilike da se borite.

Mladi kauboji nastaviše s kopanjem.

Landon se nasloni na stijenu u hladovini i zatvori oči. Počela ga je peći rana.

— Pitam se na što je mislio Farnol kad je O'Haru pitao za Eve? — reče Sutton čisteći revolver.

— Ti si ovdje duže od mene — okosne se Landon. — Otkuda da ja znam?

— Njegove primjedbe nisu mirisale na dobro — mirno nastavi Sutton. — A Eve je divna djevojka... i može stati uz bok bilo kojem muškarcu u ovom kraju...

— Neka joj je sretno — kratko odvrati Landon.

— I ja joj želim svu sreću — naglasi Sutton. — S obzirom da nam dolazi Farnol sa svojom vojskom.

Landon skoči. Oči su mu sjale poput čelika.

— Kakve veze ima Grant Farnol s Eve?

— Hvali se da uvijek uzima ono što želi — ledenim glasom odgovori Sutton. — A on želi Eve Tyrone!

Landon se nasmije, no u tom smijehu nije bilo radosti. Osjećao se poput čovjeka koji se sprema ubiti bijesna psa, ili se s nekim nesmiljeno potući.

— Zaboravio si na starog Adama — reče.

— Ti si na nj zaboravio — ispravi ga Sutton. — Starom je preko osamdeset, a čuo si što mu Farnol i njegova banda spremaju. Djevojka bi učinila sve da spasi djeda, a Farnol to dobro zna!

Landon se zamišljeno zagleda u svježe iskopane grobove. Sjetio se mukotrpnog pješačenja vrelom pustinjom, i onoga što je Eve Tyrone za njega učinila.

— Evi je tek dvadeset godina — nastavi Sutton. — Možda će je uspjeti obrlatiti slatkim riječima.

— Htio bih se s tim podlacem sresti upravo ovdje — oporo reče Landon.

— Mislim da i on priželjkuje taj susret — podjarivao je Sutton Landonov bijes. — Brz je na revolveru poput munje i ne boji se nikoga na svijetu!

Landon konačno shvati Suttonovu namjeru.

— Zanio sam se — reče smirenim glasom. — Bijesom se ne dobivaju ratovi.

— Nisam te shvatio, Joele — primijeti Tiny.

— Moramo spasiti staroga Adama — objasni Landon. — A to nam neće uspjeti ako izgubimo glavu. Moramo paziti i na Eve.

— Kad bi joj netko lijepo objasnio i rekao da bude na oprezu, možda bi ga poslušala — nemarno dobaci Sutton. — Naravno, ako je taj momak ponosan i misli samo na sebe, tada će i dalje praviti samo pogreške.

Landon se nagne prema Suttonu.

— A što da taj momak kaže?

— To ovisi o njemu. Mislio sam na ono što je O'Hara rekao Farnolu... Da se Eve zagrijala za dugonogog mladića što ga je spasila od lešinara... Čini mi se da O'Hara nije bio daleko od istine. Promatrao sam djevojku i izgleda mi da njeni osjećaji prema tebi prelaze okvire simpatije. Poslušala bi te kad bi joj prišao i otvoreno s njom razgovarao.

— Ja sam čovjek zakona — odgovori Landon s prizvukom gorčine u glasu. — Moram izvršiti svoj zadatak i to upravo i pokušavam. Možeš to nazvati ponosom ako hoćeš, no sjeti se dugih godina kad si i sam nosio zvijezdu.

— To je točno — uzdahne Sutton. — Zaboravi moje riječi, Joele.

Landon se zagleda u pustinju. Namrštio se kad je visoko iznad njih ugledao nekoliko lešinara. Jedan ga od mladića obavijesti da su grobovi gotovi. Prenesoše tri odmetnika do raka, omotaše ih u ponjave i spustiše u grobove koje zatim zatrpaše.

— Vi momci ostanite ovdje na straži — reče Sutton kopačima. — Landon i ja imamo posla u dolini.

Landon je u međuvremenu bio doveo konje. Pošli su najprije do Landonove kolibe, oprali se, a zatim ponovo uzjahali i krenuli u naselje.

Obojica su osjećali umor i pospanost od napornog jahanja do Paradisea i natrag. Sjahali su pred zgradom Savjeta i krenuli prema vratima.

Kad je stigao do posljednje stepenice, Sutton osjeti da nešto nije u redu te se odmah zaustavi. Landon je međutim prošao kroz široka dvostruka vrata. Odmah zatim začuo je iznutra dubok opominjući glas:

— Drži ruke iznad pojasa, Landone! Saslušat ćemo te, ali nam je zapovjeđeno da ti oduzmemo oružje!

Landon se zagleda u dvojicu mladića s revolverima u rukama. Odmah iza njih stajala je Eve Tyrone sa svojim pištoljem. Njene smeđe oči sjale su kao onog dana kad ju je prvi put ugledao kod izvora na rubu pustinje.

Landon duboko uzdahne i stisnutih očiju pogleda djevojku. U njegovu glasu miješale su se srdžba i uzrujanost.

— Ovog puta to ne možete učiniti! Više ne predajem nikome revolver! Smatram da vam ne moram objašnjavati zašto to neću učiniti!

Eve Tyrone mu priđe sve dok cijev njena revolvera nije dotakla njegova prsa. Njen grleni glas odlučno je odzvanjao prostorijom:

— Uzet ću vaš revolver, Joele Landone! U protivnom slučaju...

Landon polagano spusti desnu ruku i zgrabi držak revolvera što mu ga je posudio Sutton. U njegovim sivim očima pokaže se čelični odsjaj.

— Pucajte! — reče mirno. — Ja se ne borim sa ženama, no revolver mi nećete uzeti!

Tiny Sutton se bešumno ušulja u prostoriju. Njegov duboki glas iznenadi dvojicu kauboja:

— Spustite oružje na stol, momci, ako ne želite da se nađete na podu!

Obojica su predobro poznala Tinyja Suttona i njegovu vještinu, pa njihovi revolveri tresnuše o pod prije nego što se djevojka mogla umiješati. Eve Tyrone se zaprepašteno zagleda u Tinyja, dok je Landon i dalje zurio u revolver uperen u svoje srce. Zatim ga desnom rukom munjevito zgrabi i palcem zadrža kokot.

Eve se trgla i pokušala iščupati revolver, no Landon pojača stisak i ustukne s revolverom u rukama, a zatim joj ponovo priđe i gurne oružje u korice o njenom desnom boku.

— Niste do kraja napeli kokot — tiho joj prigovori. — Sjetite se toga večeras...

Spazivši ljutinu i zlovolju u njenim smeđim očima on se nasmiješi, a zatim se polagano okrenu i pođe prema Adamu Tyroneu koji ga je šutke i namršteno čekao. Starac se ni u jednom trenutku nije umiješao u sukob na vratima i Landonu se učini da je na mudrom starom licu spazio jedva primjetan smiješak.

Na klupama uza zidove sjedilo je nekoliko ljudi i promatralo ga neprijateljskim i sumnjičavim pogledom. Landon stane ispred načelnika i skine šešir.

— Sinoć sam prekršio vašu naredbu, Adame Tyrone — poče polagano. —

— Tiny Sutton i ja smo odjašili u Paradise.

Izraz zaprepaštenja pojavi se na licima prisutnih. Eve Tyrone priđe svom djedu, no Tiny Sutton ostane pokraj vrata. Stari ga je Adam netremice promatrao. Landon nije znao hoće li vjerovati njegovoj priči, no nije bilo druge nego ispričati sve kako je bilo.

— Tiny Sutton je čuo O'Haru i njegove ljude kako se dogovaraju — reče Landon. — Oni su prvi odjašili u Paradise.

— Nastavi — oporo reče Tyrone. — O'Harina je dužnost bila da stražari na ulazu i izlazu iz klanca!

— Uhapsio sam dva njegova čovjeka — jasnim glasom izjavi Landon — za kojima su savezne vlasti raspisale potjernicu.

U prostoriji zavlada potpuni muk. Adam Tyrone progovori prvi:

— Prema tome, ti si predstavnik zakona!

Landon kimne glavom.

— Eve vam je to mogla odmah reći. Pronašla je moju značku onog dana kad mi je spasila život.

— Je li to točno? — upita Tyrone strogo djevojku.

Eve Tyrone potvrdi. Njene su oči bijesno plamtjele kad je na trenutak pogledala Landona.

— Pronašla sam značku — prizna mrzovoljno. — Možda sam trebala pustiti O'Haru da do kraja provede svoju nakanu!

Tyrone je zaprepašteno pogleda i htjede nešto reći. Uto ga prekine Suttonov glas.

— Jesu li vam ikada palili stopala, Adame?

Starac se uspravi i oštro pogleda malog revolveraša koji je još uvijek stajao pokraj vrata.

— Ovo nije vrijeme za zagonetke — strogo reče Tyrone. — Vjerovao sam ti, Suttpne, a ti si mi izgleda uzvratio izdajom.

Sutton nešto progunđa te se nakašlja. Pogledom preleti lica prisutnih, a zatim se prezirno nasmiješi.

— Budući da toliko voliš mir, malo znaš o ubojicama — reče otežući. — Landon i ja čuli smo sinoć Farnolove prijetnje. Ne bi vam svima škodilo da pomno saslušate što će vam Landon reći!

Adam Tyrone se namrgodi, ali ga upozori izraz Landonova lica.

— Saslušat ćemo ga — dobaci mrzovoljno. — Imaš riječ, Landone!

— Rekli ste da su O'Hara i njegovi ljudi trebali stražariti u klancu — poče Landon. — A ja vam kažem da su oni radili za Granta Farnola.

Tyrone se nagne unaprijed.

— Možeš li se zakleti da je to istina?

— Kunem se — ozbiljno će Landon. — O'Hara, O'Connor i Bocker su vas izdali. Prisluškivali smo sinoć u Paradiseu njihov dogovor s Farnolom.

— I nisu vas otkrili?

— Provukli smo se ispod Farnolove kuće — odgovori Landon. — Nisu niti znali da smo tamo.

— A što je to bilo s mojim stopalima? — tihim glasom upita Tyrone i pogleda mršavo Suttonovo lice.

— Ljudi već godinama uzalud tragaju za starim indijanskim rudnikom zlata — objasni Sutton. — Farnol je rekao da vi jedini znate gdje se nalazi. Zatim je dodao kako će vas prisiliti da mu odate mjesto, makar vam morao paliti stopala!

Ljutiti žamor razliježe se prostorijom. Eve Tyrone problijedi i stisne ruke. Zaprepašteno je promatrala djeda dok je ovaj zamišljeno kimao glavom.

— Ne bih mu nikad rekao, čak i kad bih znao gdje se nalazi — izjavi starac čvrstim glasom. — Zašto ste vas dvojica ubili O'Haru i njegove ljude?

— Bilo je to u stvari u samoobrani — odgovori Landon. — Farnol im je zapovjedio da ubiju Tinyja Suttona i mene. Znali su da sam predstavnik saveznog šerifa. O'Hara se hvalio kako će danas ovdje negdje iskopati dva svježa groba.

— Tvoj i Suttonov — muklo reče Tyrone.

— Farnol će večeras napasti Purgatory sa svim svojim ljudima — nastavi Landon. — Preuzeo je dužnost šerifa i prisegao sve svoje ljude za pomoćnike, kako bi čitavoj stvari dao pečat zakona.

— Večeras? — prošapta Tyrone. — Jesam li to dobro čuo?

— Da, večeras — ozbiljno naglasi Landon. — Shawn O'Hara i njegovi ljudi dobili bi vašu stoku kao nagradu za svoju izdaju. Farnol hoće obje doline i izgubljeni rudnik. Budući da on u Paradiseu predstavlja zakon, njegovo bi osvajanje Purgatoryja imalo pravnu osnovu.

Adam Tyrone polagano ustane, priđe Landonu i pruži mu desnicu.

— Možeš li oprostiti staroj budali? — ponizno ga upita.

Landon srdačno prihvati pruženu ruku.

— Znam da sve to zvuči nevjerojatno, no sada znate čitavu priču. Morat ćete se svi boriti za ono što ste stekli.

— Borit ćemo se! — odjeknu prostorijom. U tom trenutku u dvoranu upadne Whiskey Telford uzrujano čupkajući bradicu.

— Moram nešto popiti — izusti promuklo obraćajući se Landonu. — Osim toga, nosim važne vijesti.

Tiny Sutton doda Telfordu bocu. Liječnik je drščući zgrabi i dobro povuče bez ikakva srama. U njegove se bijede obraze vrati boja, a ruke prestadoše drhtati.

— Morao sam Baldyju Sangeru dati morfija kako bih iz njegova ramena mogao izvući kuglu — izvijesti ih bez daha. — Pred nekoliko trenutaka je konačno propjevao. Da je barem uza me bio još koji pouzdani svjedok...

— Vjerujem ti, Telforde — ozbiljno reče Tyrone. — Što ti je Sanger ispričao?

— Farnol namjerava ubiti sve stanovnike Purgatoryja! Očekuje da će ući u dolinu bez otpora, nakon što O'Hara i njegovi ljudi smaknu Landona i Suttona te osiguraju klanac. — Telford zadrhta i pogleda u Eve. — Svi su trebali umrijeti osim djevojke. Nju je Farnol namijenio sebi!

Tyrone se digne i rukom prekine bijesne glasove.

— Farnol ne preza ni od čega kako bi došao do zlata. Ljudi Purgatoryja, čuli ste dokaze. Što ste odlučili?

Trenutak je vladala tišina, a zatim se javi jedan mladić:

— Tiny Sutton je u pravu. Jedini jezik što ga ljudi Farnolova kova razumiju, jezik je oružja. Zato pazite da ni jedan metak ne promaši!

Prisutni glasnim povicima potvrdiše riječi mladog čovjeka. Tyrone se okrene Suttonu.

— Oprosti, stari prijatelju — reče svojim dubokim blagim glasom. — Čovjek uči dok je živ.

Svi su ga promatrali dok je otvarao ladicu u stolu. Iz nje je izvadio pojas s mecima, opasao ga i privezao uzicu korica revolvera.

— Zahvaljujući Suttonu i Landonu, Grant Farnol nas neće zateći nespremne. Hoćeš li preuzeti zapovjedništvo, Landone?

— Ima ih oko dvadeset — reče Landon. — Nas je dvanaest. Farnol vas je proglasio odmetnicima. Zato dignite desne ruke i slušajte riječi zakletve kojom ćete postati predstavnici zakona u ime saveznih vlasti!

X

Joel Landon je polako i jasno izgovarao riječi zakletve. Eve Tyrone je odgovorila prva.

— Kunem se!

Joel Landon se rušio od umora. Jahao je čitavu noć Vražjom kotlinom, a sad je već bilo podne. Polagano je krenuo prema vratima.

— Spremite oružje, ljudi. I postavite stražare na oba kraja klanca. Ja se moram malo odmoriti dok još za to ima vremena. Dođi, Tiny.

Odjahali su do svojih koliba. Landon rasedla konja i uvede ga u obor, dade mu zobi i sijena, a zatim se dovuče do kolibe, skine prašnjave čizme i zadovoljno se pruži po krevetu. Odjednom se na vratima pojavi nečija sjena. Namršti se kad uđe Eve Tyrone i sjedne na rub kreveta.

— Morala sam doći, Joele — nježno reče djevojka. — Zbog onoga što sam rekla i mislila o tebi. Kad pomislim da sam te mogla ubiti... nakon svega što si učinio za nas...

— Bio sam uvjeren da nećeš pucati — pospano promrmlja Landon. — A sada bih htio malo odspavati.

— Ne značim li ti ništa? — tiho upita Eve.

— Molim te, prestani — grubo je prekine Landon, opijen od umora. — Došao sam ovamo da izvršim svoj zadatak, a žene ne ulaze u okvir tog posla.

Glas mu je bio grub i razdražen od napora i premorenosti. Eve uzdahne i pusti njegovu krupnu ruku. Promatrala ga je kako se proteže i zijeva, poput malog dječaka. No nije odmicao desnu ruku od revolvera i njegova je tvrdoglava brada ličila na komad granita.

Eve se sjeti njegovih ispucanih i raskrvavljenih ruku nakon dugog hoda pustinjom — bez vode. Gledala ga je kao očarana.

— Mogla bih umrijeti za čovjeka poput... — prošapta.

Landon se pomakne u snu i uhvati se za lijevu slabinu. Eve ugleda zgrušanu krv na košulji, no Landon je već spavao dubokim snom. Sagla se i nježno ga poljubila. Na prozoru je stajala posuda s vodom. Eve pronađe komad tkanine, polako otkopča mladićevu košulju i ispere ranu. Njeni prsti dotakoše njegova prsa i ona osjeti čvrste udarce mladićeva srca. Pokrila ga je laganim pokrivačem, a tada ga privila uza se kao što majka grli dijete. Landon nešto promrmlja u snu i privije se uz njeno rame.

Začuvši nečije korake naglo je odskočila. Bio je to Tiny Sutton.

— Spava — reče mu djevojka. — Ne smiješ ga smetati.

— Znam. Upravo sam došao da te otjeram kako bi se pošteno odmorio. Moram s tobom razgovarati, Eve, o važnim stvarima.

Eve Tyrone zaklopi oči i zadrhta. Sutton je potapša po ramenu.

— Smiri se, djevojko. Hajdemo do moje kolibe. Tamo možeš starom Tinyju ispričati sve što te tišti.

— Tiny — muklo izusti djevojka kad su stigli do Suttonove kolibe. — Mogla bih umrijeti kad me pogleda kao da sam jedan od kauboja... Kao da nisam žena!...

— Nemoj se čuditi. Ne zaboravi: Landon treba da obavi važan posao. On je predstavnik saveznih vlasti, djevojko. Moraš to shvatiti!

Eve suznih očiju kimne glavom. Bila je visoka i snažna, prava odrasla žena, ipak se osjećala poput male djevojčice kad je zgrabila Tinyjevu čvornatu ruku.

— Spasio nas je — reče drhtavim glasom — a ja sam mislila da šuruje s Grantom Farnolom. Neće mi to nikada oprostiti.

— On sada ne misli na tebe — grubo odvrati Sutton. — Da si ga samo vidjela kad je Farnol pričao o svojim paklenskim namjerama sa starim Adamom.

Djevojka se strese.

— Znam — prošapta. — Sjećaš li se kad sam mu uzela revolver? Mogao je poginuti.

— Ne muči se bez potrebe — tješio ju je Sutton. — U takvim prilikama muškarci misle drugačije od žena... iako si ga tada dovela u zaista nezgodan položaj... Limpy Bocker je samo čekao priliku da ga zaskoči.

— Bila sam luda — prizna Eve. — Neće mi to nikada oprostiti.

— Landon je rođeni borac — podsjeti je Sutton. — On je najbrži revolveraš što sam ga ikada vidio. Učinila si veliku stvar kad si mu spasila život, i Joel ti to neće nikada zaboraviti.

— Bojim se Granta Farnola. Ubit ću se ako me se ikada dočepa.

— Prestani drhtati — oštro je prekine Sutton. — Nisam te vidio ovako preplašenu otkako si bila djevojčica. Ne zaboravi da je tvoj otac bio hrabar čovjek. Saberi se i spremi za okršaj što nas čeka.

— Stid me je, Tiny. Od sada ću se boriti poput ostalih iz doline.

— To su prave riječi! — pohvali je Sutton, a tada se nasmiješi: — No nemoj se ponašati poput muškarca kad Joel obavi posao zbog kojeg je došao — doda lukavo.

— Tiny, da mu nisi spomenuo ni riječi o svemu ovome što sam ti rekla!

Sutton se namršti.

— Jesi li me ikada vidjela da okolo brbljam kao stara baba?

— Strašno sam pogriješila — promrmlja djevojka. — Ti si vjerovao Joelu čim si ga spazio.

— Mnogo toga možeš prosuditi po ljudskim očima — ozbiljno reče mali revolveraš. — No i ti si prije znala odmah procijeniti ljude. Ovdje u ovim brdima glupa pitanja često nisu —potrebna. Ako vidiš da netko postupa kako mu to nalaže čista savjest, to je dovoljno.

— Osjećam se mnogo bolje nakon ovog razgovora, Tiny.

— Drago mi je. A sada pođi i pusti me da malo odspavam. Probudi nas u vrijeme večere... i skuhaj jaku kavu...

Eve Tyrone se udalje lakim korakom. Sutton ju je neko vrijeme promatrao, a zatim potraži krevet.

— Landonu neće uvijek biti na umu samo posao — reče i nasmije se. Zatim legne i odmah zaspi.

* * *

Joel Landon se nemirno promeškolji kad netko zakuca na vrata kolibe. U trenutku je bio potpuno budan, s desnom rukom za drškom revolvera.

— Tko je?

Vrata se polagano otvore i ukaže se Adam Tyrone. S revolverom o desnom boku izgledao je mnogo ratobornije.

— Namjestili smo klopku, Joele — obavijesti ga starac. — Dugo sam čekao da se pojavi pravi predstavnik zakona. Pravo je na našoj strani, kao što je uvijek i bilo.

— Pobrinite se da ljudi imaju dovoljno municije — odlučno reče Landon. — Doc Telford imat će pune ruke posla.

— Govoreći o Telfordu... Nisam shvatio koliko pati budući da sam ne pijem alkohol. Hvala ti što si to shvatio.

— Telford se razlikuje od nas — ozbiljno objasni Landon.

— Zbog njegova obrazovanja, njegov um radi više od mišića i zato njegovi živci prvi osjete napore.

— Znam — složi se Tyrone. — S tvojom pomoći, svladat će svoju slabost.

— Računam na to — odvrati Landon. — Trebat ćemo ga večeras.

— Postavit ćemo ljude s obje strane klanca — nastavi Tyrone. — Kad napadači prođu kroz klanac, pozvat ćemo ih da bace oružje i predaju se. Zakon kaže da svakom čovjeku treba pružiti šansu!

Landon je jedva vjerovao svojim ušima. Dobro je znao okrutne planove Granta Farnola.

— To mi kažete nakon svega što ste saznali o Farnolu? Zaista vjerujete da će se predati?

— Vjerujem, budući da poznajem Farnola — odgovori Tyrone. — Kad shvati da nema nikakva izgleda, predat će se.

— Vi Farnola ocijenjujete svojim očima — kratko dobaci Landon: — Više biste mislili na svoje ljude nego na sebe. Farnol je drugačiji. On će žrtvovati sve svoje ljude samo kako bi udovoljio svojim prohtjevima.

— Ne vjerujem da bi itko mogao učiniti nešto takvo — inatio se Tyrone. — Kad mu ljudi budu na nišanu naših pušaka, Farnolu će preostati samo predaja.

— Farnol će se boriti makar ostao i sam — primijeti Landon. — Dobro zna što ga čeka ako ga uhvatimo živa. Ako ga želite potpuno shvatiti, pokušajte se staviti u njegovu kožu.

— To sam i pokušavao dok si se odmarao — strpljivo će starac. — Ti si predstavnik vlasti koja je iznad svakog pojedinca ili skupine. Farnol zna da ta vlast predstavlja čitave Sjedinjene Države.

— Farnol ne priznaje nikakav zakon osim vlastitog — protuslovio mu je Landon, no znao je da govori uzalud... Izišli su iz zgrade. Napolju se već spuštao sumrak. S velikog otvorenog ognjišta iza zgrade Savjeta dizao se dim. Većina je ljudi večerala. Svi su bili oboružani puškama i revolverima. Jeli su u tišini, svjesni ozbiljnosti trenutka.

Eve Tyrone prinese tanjur iz kojega se pušilo jelo i postavi ga na dugi stol pred Landona. Nasmiješila se kad joj je ljubezno zahvalio. Tiny Sutton namigne Landonu kad se Tyrone nakašlja i obrati ljudima.

— Mi nismo ubojice — poče starac polagano. — Napast će nas čim se pot-

puno smrači, u to sam uvjeren. Svi ste prisegli da ćete poštivati zakon. Farnolovim ljudima treba dati priliku da se predaju!

Tiny Sutton se namršti i prekine ga.

— Ovog puta griješite, Adame — suprotstavi se. — Nema čovjeka u Farnolovoj bandi kojega nisam, dok sam bio šerif, kad-tad uhapsio! Ti se razbojnici neće predati!

Tyrone je ozbiljno promatrao svoje ljude. Većina je odrasla u tim divljim bregovima gdje muškarci počinju obavljati teške poslove u dobi od petnaest godina. Već pet godina pritiskao ih je sramni pečat odmetništva, no sada su osjećali da je oslobođenje blizu.

— Predat će se — uporno izjavi Tyrone. — Čak i Farnol zna da se ne može suprotstaviti saveznim vlastima. Joel Landon će ga pozvati na predaju... prije nego što ispalimo i jedan metak!...

Landon je buljio u tanjur, a onda pogleda okupljene kauboje i dobrostivo lice starog Adama.

— U redu, pružit ćemo im priliku da se predaju — pristane nevoljko. — Takav je put zakona.

Iza sebe začuje Suttonovo gunđanje, a zatim se mali revolveraš progura naprijed i stane pokraj Landona.

— Kao što Joel kaže, momci — reče promuklo. — Ne zaboravite na obećanje što smo ga dali kad nas je Landon prisegao. U tom je razlika između Farnolovih ljudi i nas...

Landon je bio svjestan koliko se Sutton suspregao da bi ga podržao. Njegova izjava bila je u suprotnosti sa svim njegovim nazorima, Ipak, on je mnogo godina nosio značku čuvara zakona.

— Landon će pozvati Farnolove ljude da bace oružje — nastavi Sutton — a za to će vrijeme svaki od nas izabrati po jednog od njegovih ubojica i držati ga na nišanu. Čim netko od tih šakala pokuša nešto izvesti, raspalit ćemo svom snagom!

— Tako je — potvrdi Landon. — Više od toga ne možemo učiniti.

— A da pucamo u konje umjesto u ljude? — predloži starac. — Time bismo poštedjeli mnoge ljudske živote.

— Zašto da jadne životinje ispaštaju za svoje opake gospodare? — oporo dobaci Sutton. — Kažem vam ponovo, ti se šakali neće predati, i to morate shvatiti, Adame Tyrone!

— Adame, vi i Eve biste trebali ostati u dolini — reče Landon. — To je posao za ljude koji su vični borbi i koji se žele boriti!

— A to obuhvaća i nas — bez oklijevanja odvrati Eve. — Možeš računati na nas, Joele.

Landon se nasmiješi. Nije sumnjao u njenu sposobnost. S druge strane, Adam Tyrone je bio oličenje čovjeka koji nadasve voli mir, a stari ljudi teško mijenjaju ustaljene nazore.

Bilo se već potpuno smračilo kad su jahači Purgatoryja stigli do klanca. Sutton se zagleda u pustinju i grčevito dobaci Landonu:

— Dolaze! Obavijestit ću ostale, a onda ću ti pomoći kod dočeka.

Skočio je na konja i odjurio klancem. Iako su pustinju osvjetljavale samo zvijezde, obrisi dugog niza jahača jasno su se ocrtavali na bijelom pijesku. Nije bilo nikakve sumnje da se radi o Grantu Farnolu i njegovim ubojicama!

— Zaklonite se iza onih stijena — oštro zapovjedi Landon. — I nikakva šuma dok ne uđu u klanac! Pregovore prepustite meni!

Tyrone kimne glavom i zauzme položaj iza stijene. Djevojka je ostala uz Landona i promatrala sablasne obrise jahača koji su postajali sve veći na nestvarnom svjetlu mjeseca što je u međuvremenu bio izišao. Sutton se vrati s još tri jahača i Landon ih brzo razmjesti.

— Jeste li me razumjeli? Ni glasa! — ponovi Landon. — Hoću da svi uđu u klanac prije nego što nas otkriju. I najmanji šum mogao bi upropastiti našu prednost i stajati nas mnogo života!

Već su se čuli jahači. Landon izbroji dvadeset i dva konja i ukoči se kad razazna krupnu spodobu Granta Farnola. Kockar je davao posljednje naredbe, siguran da Shawn O'Hara i njegovi ljudi čuvaju klanac.

Sutton se zguri iza stijene, podigne pušku i nanišani u snažnog kockara u tamnom odijelu.

Odjednom tihom pustinjskom noći odjekne gromki glas:

— Predaj se u ime zakona, Grante Farnole!

Landon prepozna glas starog Adama Tyronea. Sutton grubo prokune i pritisne obarač. Eve Tyrone ga bijesno gurne u stranu.

Napadači u klancu podbodoše konje i počeše pucati, nastojeći da se čim prije izvuku iz stjenovita prolaza.

Sutton se konačno oslobodi djevojke i njegovi revolveri zagrmješe. I ostali ljudi iz Purgatoryja otvoriše paljbu, polagano smanjujući brojčanu prednost napadača.

Landon je promatrao Farnola koji se još uvijek nalazio na rubu pustinje, a zatim nanišani i pažljivo pritisnu obarač. Oporo se nasmiješio kad je Farnolov konj u punom trku pao i izbacio kockara iza stijena.

— Sad možeš sam iskušati Put smrti — promrmlja Landon.

— Učinio bi to nakon svega što si sam prošao? — srdito ga upita Eva Tyrone.

— Zbog svega što sam prošao — ispravi je Joel. — I zbog toga što je stari Adam pokvario naše planove.

— Ti bi sve te ljude poubijao radi osobne osvete? — užasnuto prošapta djevojka.

— Jesi li možda zaboravila na žene u selu? I na činjenicu da njih ima više? — dobaci joj ogorčeno Landon.

Trgnuo se kad mu je djevojka stegla ruku. S druge strane čistine pojavi se konj u punom trku. Pod njegovim su kopitima frcale iskre sve dok nije prešao na pijesak. U sedlu je uspravno sjedio stari Adam i tjerao konja prema mjestu gdje se zaklonio Farnol. Oko njega su zviždali meci, no Adam Tyrone je neustrašivo hitao naprijed.

Landon ubaci metak u zatvarač. Znao je da će Farnol ubiti Tyronea, uzeti njegova konja i pobjeći. Primijeti kako mu se djevojka primiče te je lijevom rukom odbaci u stranu, a zatim skoči i nanišani.

Adam Tyrone je prešao pola puta do Farnolova zaklona kad odjeknu pucanj. Krupni konj grčevito skoči te se sruši na pijesak.

— Ubio si djeda — vrisne Eve Tyrone.

— Ubio sam konja pod njim, kako bih mu spasio život — grubo reče Landon. — Farnol bi ga ubio i uzeo mu konja!

Eve je buljila u nepomično starčevo tijelo na pijesku. — Ubio si konja? — prošapta. — Konja?

— I to u posljednji trenutak — srdito poviče Tiny Sutton. — Farnol je pucao istodobno, ali u Adama.

— On mi je sve na svijetu — reče djevojka i krene prema čistini. Landon je zgrabi za ruke, no djevojka se divlje opre, tako da je morao upotrijebiti svu snagu da je zadrži.

Sutton je ljutito promatrao djevojku, a onda poviče Landonu:

— Izgubila je glavu, Landone. Morat ćemo je svezati, jer će je inače ubiti. Ako je pustimo, krenut će ravno prema stârcu i Grant Farnol će je odvući.

XI

— Povedi je natrag i predaj ženama — mirno odgovori Landon. — Ja ću pokušati izvući Adama.

— I poslužiti Farnolu kao meta? — upita Sutton.

— Nastojat ću to izbjeći. Osim toga, uskoro će se naoblačiti pa će biti tamno kao u rogu. Moram pokušati izvući Adama. Ti odvedi Eve. Žene će se bolje brinuti za nju nego što bismo to mi znali.

Sutton sumnjičavo strese glavom, a zatim priđe djevojci koja je stisnutih zubiju tiho jecala. U klancu su još praštali pucnjevi.

Landon skine mamuze i stegne pojas, pogledavajući na crne oblake što su nadolazili sa zapada. Nastojao je procijeni udaljenost do mrtvog konja na čistini.

Životinja je ležala na pola puta između izvora i stijena iza kojih je bio zaklonjen Grant Farnol. Nikakav znak života nije prekidao sablasno sivilo stijena, no Landon je znao da u tami vreba smrt.

Sutton uzjaši konja, a Landon podigne djevojku i položi je preko sedla licem prema dolje. Pucanje je prestalo i Sutton odjaše u klanac u tišini što je sada djelovala nestvarno.

Oblaci su polako zastirali mjesec i postajalo je sve mračnije. Landon brzo potrči prema mjestu gdje je ležao konj. Znao je napamet položaj te je slijepo trčao kroz tminu, brojeći korake. Ubrzo je ispruženom rukom napipao sedlo. Tyrone je ležao nekoliko koraka dalje i Landon s olakšanjem uzdahne kad je napipao njegovo tijelo.

Trgnuo se kad su mu snažne ruke stegle ramena. Landon shvati da ga je zaskočio Grant Farnol. Osjećao se kao da se brdo srušilo na nj i pritisnulo ga o pijesak. Naglo se izvrnuo u stranu dok ga je Farnol pokušavao stegnuti svojim ogromnim rukama. Landon je znao da mora brzo nešto poduzeti kako ga krupni kockar ne bi smrvio.

Munjevito podignu oba koljena, a zatim svom snagom odbaci sa sebe ogromno tijelo. Farnolovi prsti poderaše košulju na njegovim prsima i ogreboše ga po rukama, no Landon opet bijaše slobodan i brzo se podigne na noge.

Iznenada u tami opali revolver. Landon osjeti kako mu metak jurnu pokraj lijevog obraza. Nagonski posegnu za vlastitim revolverom i opali prema nejasnoj spodobi koja je nestajala za obližnjom stijenom.

— Ostavi ga, Joele. Sam je izabrao Put smrti.

Čuvši Adamov glas Landon se naglo okrenu.

— Jeste li ranjeni, Adame?

— Boli me glava. Žao mi je što sam se ponio kao tvrdoglava stara budala. No svi plaćamo svoje pogreške.

Landon je znao kako se starac osjeća.

— Izgleda da smo pobijedili, Adame Tyrone — prošapta. — Krenimo natrag u selo.

Neki se jahač približavao izvoru. Možda se netko od Adamovih ljudi vraćao da pomogne? Landon se namršti kad jahač prođe pokraj njih i odjuri u tamu.

— Pronašao sam ga! — poviče. — Priđi i pomogni mi.

Nije se čuo nikakav odgovor. Landon potegne revolver i napne kokot, a onda se u posljednji trenutak zaustavi, te s uzdahom spremi oružje. Ipak nije bio siguran radi li se o prijatelju ili neprijatelju.

Tyrone je stajao raširenih nogu kako bi održao ravnotežu. Landon mu pomogne da priđe izvoru. U tom se trenutku ponovo ukaže mjesec i Landon ugleda četiri jahača iz Purgatoryja s puškama u rukama. Kad su ugledali dvije spodobe bez konja podignuli su oružje, a zatim ga spustili. Prepoznali su Landona i Tyrona.

— Tko je to izjurio iz klanca? — upita Landon. — Samo je proletio i, sudeći po smjeru topota, izgleda krenuo za Paradise.

— Mislili smo da je to Sutton, pa nismo pucali — odgovori jedan od kauboja. — Jeste li ranjeni, načelniče? — upita starog Tyronea.

Tyrone zagunda i uzvrati pitanjem:

— Gdje je Eve?

Četvorica kauboja se zaprepašteno gledaše. Konačno jedan od njih postavi pitanje koje im je svima bilo na umu.

— Mislite li time reći da nije ovdje, s vama i Landonom.

— Tiny ju je odveo u dolinu — odgovori Landon. Tada mu strašna misao proleti glavom. — Nisam li čuo nekakve pucnjeve u klancu?

— To su se naši obračunavali sa četvoricom razbojnika koji su prvi ušli u klanac... prije nego se načelnik obratio Farnolu...

Landon i Tyrone se polagano okrenuše i zagledaše jedan u drugoga. Tyrone se zguri kao da mu se ogroman teret svalio na pleća.

— Pobrinite se za Tyronea. Potražit ću Tinyja Suttona! — obrati se Landon kaubojima, skoči na konja i bijesno ga potjera klancem. Mamuzao je konja kako bi iz njega istjerao i posljednji djelić snage.

Iza jednog zavoja ugleda trojicu ljudi nagnutih nad nekim na zemlji. Sjahao dok je konj još bio u pokretu i progura se do čovjeka na zemlji.

— Tiny! — jedva izgovori Landon i primi malog revolveraša za ramena. — Jesi li teško ranjen?

— Nisam — hrabro slaga Sutton i pokuša sjesti. — Ali... jedan od napadača dočepao se Eve, Joele... Napao me iz zasjede te sam vjerojatno udario glavom o kamen kad sam pao s konja. No sad mi je dobro. Uzmi mog konja i pođi za tim prokletim ubojicom!

Landon stisnu Suttonovu ruku i kimnu. Oči su mu gnjevno sijevale dok je muklim glasom izgovarao:

— Gdje je Doc Telford? Neka odmah dođe!

— Evo ga tamo s crnom torbom — odgovori jedan od jahača i pokaže tamnu spodobu koja se upravo pojavila u klancu. — Upravo smo ovdje udesili onu četvoricu te je Doc pogledao nije li možda koji ranjen. No uzalud je trošio vrijeme jer smo dobro gađali.

Liječnik je prišao upravo na vrijeme da čuje posljednje riječi:

— Svi su mrtvi — promrmlja, a tada ugleda Tinyja Suttona. — No evo čovjeka kojemu je potrebna moja pomoć. — Kleknu i otvori crnu torbu.

Landon ga je trenutak promatrao, a zatim priđe konju. Znao je da neće moći pratiti tragove Farnola ili pobjeglog napadača koji je umakao u Vražju kotlinu. No bio je siguran da će obojica krenuti u Paradise i to mu je bilo dovoljno da se odluči.

Kad se vratio do izvora, Adam Tyrone ga zaustavi — Eve? — prošapta. — Je li...?

Landon nije korio starog čovjeka koji je pokvario sve njegove pažljivo zamišljene planove. Zagledao se u njegove sive oči u kojima se očitavala nijema molba, i pokušao mu mirno objasniti stanje.

— Uz Farnola se izvukao samo još jedan čovjek, a upravo on vodi Eve preko Vražje kotline u Paradise!

— Vjerojatno si pogriješio — muklo reče Tyrone. Landon spusti pogled, ugledavši beznadan izraz starčeva lica.

— Sjećate li se jahača što je projurio pokraj nas? — podsjeti ga Landon. — Taj čovjek je pucao u Tinyja Suttona, zbacio ga s konja i oteo mu Eve.

— A ja sam svemu tome kriv — slomljenim glasom izusti Tyrone. — Upropastio sam unuku jer sam htio poštedjeti one koji su nas došli poubijati. Neću to nikada sebi oprostiti!

— Ja krećem u Paradise — kratko dobaci Landon i napuni čuturu na izvoru. — I vratit ću se!

Tyrone je dugo zurio pred sebe, a tada se uspravi.

— Idem s tobom — hrabro izjavi, ali mu je glas bio slomljen od očaja.

Landon zaniječe glavom i stegne kolan. Konj se bio dobro napio te je širio nozdrve, osjećajući hladni noćni povjetarac što je dopirao iz pustinje.

— Brže ću stići ako pođem sam — podsjeti Landon starca. — Ostanite ovdje i pobrinite se za Tinyja Suttona. Ozbiljno je ranjen dok je pokušavao spasiti Eve... Bar mu to dugujete...

— Telford će se pobrinuti za Suttona — očajnički će Tyrone, ali mu se široka ramena pognuše od umora i očaja. Nije se više mogao oduprijeti teretu svojih godina.

— Samo biste me usporili, Adame — blago reče Landon. — Ostanite ovdje i pobrinite se da momci obave sve što treba prije nego što izađe sunce. — Pritom pokaza na tijela mrtvih napadača što su ležala uokolo. Kauboji su slijedili njegov pokret i polako kimnuli. Adam Tyrone zadrška i zakloni oči.

— Učinit ćemo sve što treba, Joele — ozbiljno reče jedan od kauboja. — Ne bi li netko od nas pošao s tobom?

— Ne — kratko odbije Landon. — Prije ću uspjeti ako pođem sam. Poznam pustinju i lakše ću se neprimjetno privući Paradiseu. Nadam se da će me konačno poslužiti sreća. Vi momci imat ćete ovdje i previše posla.

— Učinio si i više nego što je čovjeku moguće — odvrati kauboj. — No neka bude po tvome.

Tyrone je umornim očima promatrao Landona dok se ovaj spremao. Kauboji počeše svoj jezivi posao. Landon ih na trenutak pogleda, a zatim uzjaši. Oblaci ponovo počeše prekrivati mjesec.

— Nadam se da ću se brzo vratiti, Adame — reče Landon i položi ruku na starčevo rame. — Ako se ne pojavim do podneva, skupi sve jahače Purgatoryja i kreni u Paradise.

— U Paradise? — otegnuto ponovi Tyrone. — Jesi li svjestan svojih riječi, Joele?

— Farnolovoj moći je odzvonilo — pouzdano odvrati Landon. — Napast ćemo ga prije nego što opet stigne skupiti bandu. U Paradiseu ima mnogo poštenih građana i ja sam uvjeren da će s dobrodošlicom pozdraviti tvoj povratak.

Starac zgrabi Landonovu ruku.

— Eve — reče drhtavim glasom. — Učinit ćeš sve što možeš, zar ne? Vaya con Dios!

— U to se možeš pouzdati, Adame Tyrone!

Landon odjaši u pustinju prateći tragove jahača koji je oteo Eve i bacajući mrke poglede prema sablasnim stijenama što su se protezale u nedogled. Negdje iza njih krio se Grant Farnol. No što će biti kad izide sunce?

Kad se sjetio djevojke, želudac mu je stegao grč. Eve je bila divna, čvrsta i jaka. No je li bila dovoljno razumna kad je mogla onako izgubiti glavu. Da se imala prilike odmoriti, vjerojatno bi se smirila. No sad se nalazila negdje u pustinji, na milosti i nemilosti odmetnika.

Mjesec je zašao za klisure na zapadu i tama se spustila na pustinju poput baršunastog plašta. Hladan vjetar poče puhati sa sjevera.

Landonov je konj neumorno kaskao i ostavljao za sobom milju za miljom. Vjetar je brzo prekrivao tragove, kao što je brisao i tragove jahača koji je zaskočio Tinyja Suttona i oteo djevojku.

Landon ponovo osjeti grč. Tiny Sutton i Eve Tyrone, dvoje ljudi kojima je toliko dugovao! Dotakao je revolver i to ga je donekle smirilo. Sjetio se Adamova pozdrava. Vaya con Dios!

XII

Kad su prošla tri sata, Landon ugleda pokretnu točku na obzorju. Uskoro je razaznao obris jahača uz kojeg je netko hodao. Paradise je bio ravno naprijed. Landon skrene prema jugu gdje se u daljini nazirao šumarak pustinjskih vrba u kojem se nalazila Farnolova kuća. Stigao je ubrzo, te odmah sjaši i priveže oznojenog konja iza kuće. Zastao je i dobro oslušnuo. Nije se ništa čulo.

Polagano se popeo stepenicama do malog trijema, zastajući pri svakom koraku. Okrenuo je kvaku i otvorio vrata. Tiho je prošao kroz kuhinju te ušao u veliku sobu ispod koje su on i Sutton prisluškivali Farnolov i O'Harin dogovor. Zapalio je šibicu i zaklonio je rukama, zapalio petrolejku i spustio stijenj tako da je jedva svijetlila.

Izvana se začu tihi topot kopita. Landon brzo provjeri je li mu revolver pun, a zatim sjedne za stol nasuprot vratima, na istu stolicu u kojoj je sjedio Farnol kad je izdavao svoje ubilačke zapovijesti.

Netko se teškim koracima uspinjao stubištem, prošao trijemom a tada se vrata naglo otvoriše. Eve Tyrone uđe u sobu, gurnuta nečijom grubom silom, ruku vezanih na leđima. Na licu joj se vidjelo da je mrtva umorna. Stajala je pokraj vrata i sačekala otmičara.

Landon navuče šešir duboko na oči, vireći ispod oboda što mu je zaklanjao lice. Na trenutak mu zastade dah

kad u sobu uđe gorostasan čovjek crvene kose i raščupane crvene brade. Isprva mu se učinilo da gleda Shawna O'Haru, no tada se ridi div okrene i pogleda prema svjetlu. Bio je oko pet godina mlađi od Shawna. Panterskim korakom priđe stolu. Landon je šutio.

— Znao sam da ću te ovdje naći, gazda... — izusti čovjek, a tada odjednom shvati svoju pogrešku.

Landon digne revolver i obrati se odmetniku, spreman da opali:

— Imam te na nišanu, momče. Rekao bih da si rod Shawnu O'Hari. Nemoj se micati ako mu se ne želiš pridružiti.

Začuvši Landonov glas, Eve Tyrone se odmakne od zida, no naglo stane kad joj Landon oštro zapovijedi:

— Ostani gdje jesi, Eve!

Crvenokosi se gorostas zgrči, dok mu oči bijesno sijevahu. Landon ustane, ne ispuštajući ga iz vida.

— Ja sam Rory O'Hara, Shawnov brat. Ubit ću te, Landone!

Landon je dobro poznavao ljude i znao da će krupni razbojnik riskirati i posegnuti za oružjem, premda je u njega bio uperen Landonov revolver.

— Nemoj to pokušavati! — upozori ga Landon. — Nemaš nikakvog izgleda!

Rory O'Hara prokune i desnom rukom munjevito posegne za revolverom. Pucanj iz Landonova revolvera odjeknu u praznoj kući poput groma. O'Hara je uzalud grabio po mjestu gdje su mu samo pred trenutak visjele korice s revolverom, a tada se s muklim urlikom baci prema Landonu. Landon stisne zube i još jednom opali.

Metak pogodi O'Haru u rame i snažni odmetnik zastane i zatetura. Dok se pokušavao održati na nogama, Landon mu priđe sa strane i udari ga drškom revolvera po glavi. O'Hara se stropošta na izlizani daščani pod.

Landon je nekoliko trenutaka promatrao onesviještenog O'Haru, a zatim se polagano okrenu. Zastao je od zaprepaštenja kad je ugledao izraz gađenja na prašnjavom licu Eve.

— Ubojice! — promuklo prošapta djevojka. — Nemoj mi prilaziti!

Ne znajući što da učini, Landon izbaci prazne čahure iz revolvera te ga ponovo napuni, zamišljeno promatrajući djevojku. Sjetio se njene histerije pri izvoru nakon čega ju je Sutton prebacio preko sedla i odveo klancem. No sada nije primjećivao ničeg neobičnog u njenim smeđim očima. Slegnuo je ramenima i polagano vratio revolver u korice.

U uglu sobe ugledao je komad konopa te ga podigao. Djevojka ga je sumnjičavo promatrala dok je sputavao odmetnika, no Landon nije obraćao pažnju na nju sve dok ga nije čvrsto svezao, a zatim sjeo u Farnolovu stolicu.

Eve Tyrone je neko vrijeme zurila u crvenobradog odmetnika, a onda se iznenađeno obratila Landonu.

— Nisi ga ubio — prošapta napeto. — Mislila sam da si ga hladnokrvno ustrijelio. Lice ti je bilo tako hladno i nesmiljeno, i sve je izgledalo poput užasnog sna!

— Poput more — suho je ispravi Landon. — Na trenutak mi se činilo da vidim duh Shawna O'Hare.

— Joele — odjednom zajeca djevojka. — Molim te, pogledaj me. Razgovaraj sa mnom!

— Hoću — promrmlja mladić. — No da si muškarac, ne bi stao na riječima. U proteklih nekoliko sati pokvarila si većinu mojih planova. Koliko štete od toga!

U njegovu oporu glasu nije bilo milosti. Djevojka se očajnički zagleda u njegovo lice, hladno poput stijene. Landon je zurio pred sebe ne znajući što da učini. Zar da joj odveže ruke? Nije bio posve uvjeren da joj se vratio zdrav razum.

— A Farnol? — tihim glasom upita djevojka. — Gdje je on?

— Na putu za Paradise — bezosjećajno odvrati Landon. — Negdje u Vražjoj kotlini, bez konja!

Djevojka je šutjela, pokušavajući se prisjetiti nedavnih događaja, a tada sa zebnjom nastavi sa pitanjima:

— Što je s djedom? Je li mrtav? Vidjela sam kako je pao...

— Živ je i zdrav — prekine je Landon. — No Tiny Sutton je bio ozbiljno ranjen dok te je, pokušavao odvesti na sigurno mjesto nakon što si izgubila glavu i podivljala.

— Tiny je ranjen? — polagano ponovi djevojka. — Ne sjećam se da me je odveo.

— Prebacio te je preko sedla — objasni Landon. — U klancu ga je iz zasjede sačekao Rory O'Hara i pucao na njega. Kad je Tiny pao, zgrabio te i doveo ovamo Grantu Farnolu. Ja sam pošao prečacem te stigao prvi da mu poželim dobrodošlicu.

Djevojka spusti glavu i ugrize se za usnicu, a zatim priđe Landonu i pogleda ga u oči.

— Sad se posve dobro osjećam — reče tiho. — Hoćeš li me odvezati, molim te? Ruke su mi ukočene.

Kimnuo je i iz džepa izvadio nož, presjekao konopac i promatrao je dok je snažno trljala zglobove. Onda se sjeti proteklih događaja, a djevojka zadrhta pogodivši njegove misli.

— Moja isprika neće vratiti život ljudima koji su poginuli — promrmlja Eve. — Svega se sada jasno sjećam. Mnogi bi se bili predali da nisam odgurnula Tinyjevu pušku. Bili bi bespomoćni bez vode. Učinila sam to spontano kad ih je djed pozvao na predaju...

Landon ju je ozbiljno slušao, no nije ništa odgovorio. Djevojka nastavi utučeno:

— Mislila sam da si poludio i namjerno ubio djeda kad je pošao za Farnolom — iskreno prizna. — Pogotovo kad je djed ostao ležati.

— Ubio sam konja pod njim — mrko reče Landon. — Farnol bi ubio starog Adama, uzeo njegova konja i odmaglio... Da, htio sam da osjeti sve muke Puta smrti!...

Pogledao ju je, i djevojka zadrhti, spazivši hladnu odlučnost u njegovim sivim očima.

— No ovog puta ti neću dozvoliti da se umiješaš — nastavi Landon, dok je prvo danje svjetlo počelo prodirati kroz prozor. — Jak muškarac može izdržati put kroz Vražju kotlinu prije nego što sunce previše zagrije. A Farnol je vrlo snažan čovjek!

— Ali kad se sunce digne? — prosvjedovala je djevojka — Ti dobro znaš što to znači...

— Znam — mrko reče Landon. — Farnol će iskusiti pet-šest sati pakla u koji je poslao toliko drugih ljudi. A kad pređe El Jornado de Muerte, čekat će ga zakon. Ako da prijeđe...

Eve je uzalud tražila tragove samilosti na nesmiljenom Landonovom licu.

— Ne mogu na to niti pomisliti. Ne postoji li drugi način, Joele?

Joel se polagano okrene od prozora te je pogleda. Odjeća joj je bila siva od pustinjske prašine. Stisnuo je zube kad je na njenim rukama ugledao crvene tragove konopca.

— Jesi li zaboravila što je Baldy Sanger rekao... da te Farnol hoće za sebe?... I da Farnol ne preza ni od čega kad želi nešto postići?...

— I za to bi ga ti mučio?

— Ne! — odlučno odgovori Landon.

— Ali si ipak pošao za mnom preko Vražje kotline... da me spasiš... — promrmlja djevojka.

Landon ponovo tvrdoglavo zaniječe.

— Učinio sam to zbog ljudi iz Purgatoryja. Za muškarce i žene koji su tamo živjeli u progonstvu pet godina i duže. Učinio sam to budući da predstavljam zakon koji štiti sve poštene građane, tkogod oni bili!

— Okrutan si, Joele Landone — prekori ga djevojka. — Valjda to čovjeku dođe kad se bori za zakon. I Tiny Sutton je takav.

— Vjerojatno je to odgovor — složi se mladić.

Zarobljenik na podu poče se vrpoljiti i pokuša sjesti. Landon ga naslonl uza zid, a zatim sjedne i pričeka. Rory O'Hara strese glavom i otvori oči, zastenjavši. Zatim, divlje pogleda Landona.

— Farnol će ti platiti za ovo, ti prokleti zakonoljupče — promuklo zareži odmetnik. — Uhvatio si me na prijevaru, kao i Shawna. Nisi smogao hrabrosti da se boriš pošteno.

— Ti mi govoriš o poštenju? Pucao si u Tinyja Suttona iz zasjede, bez ikakva upozorenja.

— Drago mi je da sam ubio tog kržljavca — pakosno reče O'Hara. — Farnol ga je jednom promašio, ali ja nisam.

— Tiny Sutton nije mrtav — ispravi ga Landon. — I ozdravit će na vrijeme da te vidi kako visiš.

— Neću ja visjeti — hvastavo odvrati O'Hara, ali mu glas više nije zvučao tako samouvjereno.

— Možda bi htio progovoriti prije nego što te povedem u Slag City — predloži Landon. — Tvoji prijatelji su mrtvi, a Farnol neće za njima prolijevati suze.

— Možemo krenuti — tvrdoglavo odgovori O'Hara. — Radije bih pješice prešao kotlinu nego se nakon mog neuspjeha suočio s Farnolom.

Iznenada se izvana začuše nečiji koraci. Landon potegne revolver, ali ga spremi u korice kad u sobu uđe Smiley. Pridošlica pogleda Eve Tyrone, a zatim priđe ranjenom odmetniku.

— Ovo je brat pokojnog Shawa O'Hare — objasni Landon. — Pucao je iz zasjede u Tinyja Suttona. Povedi ga odmah u Slag City i strpaj u zatvor. Uvjeren sam da ćemo još svašta iščeprkati o njegovoj prošlosti. Reci šefu da ću se ako sve pođe po planu vratiti za tjedan dana.

— U redu, Joele — odgovori Smiley. — Trebaš li pomoć, ili ćeš radije sve obaviti sam?

— Imam i više pomoćnika nego što će mi trebati, Smiley. Samo ti povedi Roryja. Vidjet ćemo se uskoro, nadam se...

Landon se vrati u sobu i za sobom zatvori vrata. Eve Tyrone je spavala na ležaljci. Landon se nasmiješi, ugledavši revolver pokraj njene desne ruke. Eve se ponovo mogla brinuti o sebi...

* * *

Na prstima je izišao iz sobe, napojio konja, a zatim krenuo u izviđanje. Na udaljenosti od oko jedne milje ugledao je Paradise. Daleko prema jugu odmicale su dvije pokretne točkice: Smiley i njegov zarobljenik. Landon polako potjera konja u pustinju.

Sunce je već bilo prilično visoko na nebu i nesmiljeno pržilo. Landon pogleda na sat: deset sati. Snažan bi čovjek do tog vremena mogao preći kotlinu, tim više ako poznaje prečace.

Trgnuo se kad je visoko na nebu ugledao sitnu točku što je polagano kružila nad pustinjom. Uskoro joj se pridružila još jedna. Spustio je pogled i prodorno se zagledao u pješčanu pučinu.

Neka se spodoba na koljenima odvoji od posljednje u nizu stijena što su se protezale pustinjom i počne gmizati preko golog pijeska prema šumarku pustinjskih vrba. Čovjekove hlače od finog crnog sukna bile su poderane u dronjke. Iza sebe je ostavljao dvostruki trag čizama...

Landon je sjedio na konju i promatrao čovjeka bez ikakvog znaka samilosti na nepomičnom licu. Grant Farnol je konačno na sebi osjetio muke koje je priuštio tolikim drugima...

XIII

Landon potjera konja nešto bliže, a zatim ga zaustavi i sačeka, ne silazeći iz sedla.

Farnol potegne revolver i triput opali prema Landonu koji je konja pokretao lijevo-desno. Meci su bezopasno podizali male vodoskoke pijeska. Odrpani se kockar zagleda u revolver i posegnu za posljednjim metkom. Joel Landon se podrugljivo nasmije.

Farnol zaurla poput ranjene zvijeri i opali. No i ovaj metak promaši, a Farnol se sroza u pijesak, boreći se protiv vrtoglavice koja je obuzimala njegovo izmučeno tijelo.

Landon je mirno čekao i promatrao razbojnika. I sam se čudio svojoj ravnodušnosti. Znao je kako se osjeća čovjek koji ga je svojedobno nemilosrdno poslao na Put smrti. Također se sjetio kako se kockar hvalio kad je pričao o drugima koji su na tom putu umrli i postali plijenom kojota i lešinara. Sjetio se i ljudi iz Purgatoryja koji su poginuli zbog neljudskih namjera ovog sebičnog čudovišta.

Nakon nekog vremena Farnol se podigao na ruke i koljena te otpuzao nekoliko metara, a zatim se ponovo srušio u pijesak. Landon rukom poseg-

ne za čuturom, no suzdrža se i pričeka. Farnol je ponovo grčevito krenuo naprijed, ali su udaljenosti što ih je prelazio postajale sve manje, a stanke sve duže, sve dok se na kraju nije nepomično srušio u vreli pijesak.

Landon priđe nepomičnom tijelu i sjaši. Bio se zakleo da će promatrati Granta Farnola kako proživljava iste muke što su ih iskusili mnogi koje je poslao na Put smrti. No kad je pogledao izmučeno kockarevo tijelo, nadvlada samilost. Nakon pet sati provedenih u vreloj pustinji, Grant Farnol je bio na izmaku snaga.

Iz usta mu je virio pocrnjeli i otekli jezik, a raskrvavljeni prsti očito su pokazivali kojom se upornošću vukao po užarenom pijesku. Joel Landon bio je čovjek pustinje i osjećao kako nikoga ne može ostaviti da u užarenom pijesku crkne kao pas.

Kleknuo je i odvezao rubac s Farnolova vrata, namočio ga u vodi te ga oprezno omotao oko njegova otekla jezika. I nevelika bi količina vode ubila kockara, no njegovo je tijelo ipak tražilo vlagu.

Sjena preleti nad nepomičnim čovjekom i Joel podigne glavu. Nad njim je lebdio lešinar, ispuštajući hrapave krikove razočaranja, a zatim zamahnuo moćnim krilima i nestao u daljini.

Čitav sat se Landon strpljivo bavio Farnolom, sve dok se otekli jezik nije ponovo vratio u usnu šupljinu. Pustinja je sprţila i poraţila Granta Farnola, no njegovo je srce još uvijek kucalo snažno.

Landon otpije iz čuture i ustane kako bi protegao mišiće, a zatim polako prebaci teško kockarevo tijelo preko sedla te ga priveže.

Ubrzo su dospjeli do prvih kuća Paradisea.

Landon podigne Farnola i smjesti ga u hlad, posegne za čuturom i ulije nekoliko kapi između njegovih otromboljenih usana, a zatim čučne i sačeka.

Pitao se što bi se dogodilo da sada dojašu Adam Tyrone i njegovi ljudi i pronađu bespomoćnog kockara...

Kad mu je vlaga prodrla u suhu sluzkožu ustiju Farnol se pomakne. S mukom je progutao nekoliko kapi koje je Landon ulio u njegovo suho grlo. Rijetki su mogli preživjeti El Jornado de Muerte, a još manji broj ostao pri zdravoj pameti. Farnol je okusio samo dio muka što ih je prepatio Landon, no i tih nekoliko sati provedenih na vrelom suncu oduzelo mu je snagu, a i najmanje dvadesetak kilograma.

Farnol se zakrvavljenih očiju zagleda u Landona. Obojica su šutjeli, no Landon je znao da iskušenje nije pomračilo Farnolov um. Kockarove crne oči sjale su poput očiju zmije koja pokušava začarati svoj plijen.

— Podne je, Farnole. Diži se. Idemo u Paradise!

Farnol je još uvijek zurio u Landona kojemu nije bilo teško pogoditi njegove misli. Kockar Farnol bio je spreman riskirati. Možda će netko od stanovnika Paradisea stati na njegovu stranu. A možda je netko od njegovih ljudi u Purgatoryju izbjegao smrt. Farnol polagano kimne glavom i s mukom ustane.

— Ovog puta ići ćeš pješke — mirno reče Landon i uzjaši. — Da ti ne bi palo na pamet da odmagliš!

Grant Farnol je šutio. Duboko udahne kako bi prikupio snagu za novo iskušenje što ga je čekalo, a zatim polako krene, na trenutak dotaknuvši prstima držak revolvera. Dok su polako prolazili prašnjavom ulicom što je vodila prema trgu u središtu naselja, u mislima je kovao planove. Doći će trenutak kad će Landonova pažnja popustiti, pomisli.

Jedva se vukao. Noge su mu drhtale od premorenosti, no stisnuo je zube i uporno koračao dalje. Landon je jahao iza njega. Obojica su šutjela i bavila se svojim mislima. Mašući rukama, Farnol je stalno lagano dodirivao svoj revolver.

Iz trgovine na kraju ulice izišao je neki čovjek i zagledao se u njih, rukom zaklanjajući oči od blještavog podnevnog sunca. Neko ih je vrijeme promatrao, a zatim odjuri natrag u trgovinu da obavijesti ostale. Ljudi su pokuljali iz trgovine i ostalih zgrada sve dok se duž čitave ulice nije skupila zaprepaštena svjetina. Tom su se pri-

zoru dugo nadali, ali i sumnjali da se uopće može obistiniti.

Na drugom kraju ulice začu se topot mnogih kopita. Pojavi se skupina jahača.

Grant Farnol odjednom stane i okrene glavu. Širom je otvorio oči kad je na čelu skupine ugledao starog Adama Tyronea. Nagnuo se naprijed ne bi li bolje vidio, a zatim razočarano spustio pogled. To nisu bili ljudi koje je poveo da sprovode svoj zakon u Paradiseu!

Okrenuo se prema strogom licu Joela Landona, no mladi predstavnik zakona prstom pokaže niz ulicu.

— Kreni — mirno zapovijedi. — Tamo ima dovoljno hlada i moći ćeš prikupiti snagu.

Farnol je znao što Landon misli. Stegnuo je zube i krenuo dalje, dok je gomila šutke promatrala jahače. Tada čovjek koji je prvi spazio Landona i Farnola sa strahopoštovanjem poviče:

— Pa to su ljudi iz Purgatoryja, sa starim Adamom Tyroneom i Tinyjem Suttonom na čelu! Izgleda da je Grant Farnol konačno pretjerao. Pogledajte ih!

Kad je stigao pred trgovinu, Landon se zaustavi i sjaši. Farnol je namrgođeno gledao ljude što su se bili skupili pod širokim platnenim krovom. Uspravio se kad su pojedinci počeli spuštati poglede pred njegovim prodornim očima, kao i uvijek kad bi se prodorno zagledao u nekoga. Landon ga je promatrao s laganim smiješkom na usnama.

Jahači iz Purgatoryja šutke su silazili s konja. Suttonova lijeva ruka bila je povijena oko ramena. I nekoliko je drugih kauboja imalo zavoje. Promatrali su Landona s dubokim štovanjem, ne prozborivši ni riječi.

Stari Adam pogleda Granta Farnola, a zatim se okrenu Landonu.

— Eve? — upita molećivim šapatom. — Jesi li je pronašao?

— Spašena je — mirno odgovori Landon. — Kad sam pošao u pustinju po bivšeg gazdu Paradisea, spavala je u Farnolovoj kući. Trebali ste ga vidjeti kako je bijedno izgledao kad sam ga pronašao u pustinji. Gledao sam ga kako puzi na rukama i koljenima sve dok mu se odjeća nije pretvorila u dronjke. Sad zna kako to izgleda.

Farnol se zabulji u mladića.

— Eve Tyrone u mojoj kući? — promuklo promuca kockar. — Tko ju je tamo doveo?

— Rory O'Hara — odgovori Landon. — On je jedini izvukao živu glavu iz Purgatoryja.

Dok je govorio, Landon je prodorno promatrao bivšeg gazdu Paradisea. Primijetio je kako se Farnol razočarao kad je čuo za još jedan poraz što ga je doživio, te je spustio ruke, čekajući na slijedeći kockarov pokret.

Kockar se polagano uspravi, a onda desnom rukom munjevito posegne za revolverom. Joel Landon nije se niti pomaknuo.

Grant Farnol napne kokot i triput povuče obarač. Ruka mu se nagonski trgne naprijed kako bi se oduprla trzaju oružja. Ljudima je zastao dah dok su čekali na pucnjeve kojih, međutim, nije bilo...

Tiny Sutton s kletvom potegne revolver, no Joel Landon brzo stane ispred njega i tako zaštiti Farnola. Kad je kockar shvatio da mu je revolver prazan, podigne ga da ga baci u Landona. U tom trenutku zagrmi revolver u mladićevoj ruci i izbije kockaru pucaljku. Farnol se odmakne korak dva i zagleda u praznu ruku. Iz rane na palcu curio je tanak mlaz krvi. Tiny Sutton viknu promuklo, ni malo se ne trudeći da prikrije srdžbu.

— Da sam na tvom mjestu, Joele, udesio bih ga jednom zauvijek i još ga izgazio čizmama!

— Ali nisi na mom mjestu — mirno reče Landon. — Nisam doduše bio izopćen iz ljudskog društva tako dugo kao ti, no također nisam mogao zaboraviti da sada ja predstavljam zakon u Paradiseu...

Farnol je spustio glavu i nesigurno se zanjihao. Adam Tyrone prijekorno pogleda Suttona, a zatim se obrati stanovnicima Paradisea.

— Zakon ne odobrava hladnokrvno ubojstvo — reče strogo. — Ja i moji ljudi vratili smo se kući — doda ponosno — i slobodni smo poput svih vas, zahvaljujući pomoćniku saveznog šerifa Joelu Landonu!

Dok je gomila glasno klicala, Landon se nelagodno promeškolji, a tada priđe Grantu Farnolu. Kockar podiže glavu i pogleda ga očima punim mržnje.

— Spasio sam ti život u pustinji, no i tada si me pokušao ubiti — optuži ga Landon. — Naslutio sam tvoju namjeru pa sam se držao izvan domašaja tvog pištolja... I vidio sam kad si do kraja ispucao metke...

Farnol je šutke slušao i mrko gledao mladića. Sutton ga je bijesno promatrao i gurkao Joela.

— Reci mu — promrmlja.

— U mom džepu je nalog za hapšenje Granta Farnola. Savezne vlasti traže te zbog ubojstva — jasnim glasom objavi Landon. — Od sada pa nadalje sve što kažeš bit će upotrebljeno protiv tebe.

Farnol je ispružio desnu ruku i promatrao duboku ogrebotinu na palcu. Tiny Sutton mu priđe poput mačke. Odjednom se pomladio za sve one godine što ih je proveo u progonstvu. Lisice škljocnuše oko Farnolovih zglobova i gomila s olakšanjem odahne.

— Ovakvog te više volim, Farnole — mrko reče Sutton. — Pokušaš li nešto, ne zaboravi da te čeka moj revolver!

Landon se zamišljeno namršti i istupi pred okupljene građane koji sa štovanjem sačekaše njegove riječi.

— Potrebam vam je novi šerif, ljudi — poče polagano. — Ima li kakvih prijedloga?

Stari vlasnik trgovine priđe i položi čvornatu ruku na Tinyjevo rame, a zatim s iščekivanjem pogleda prisutne, nasmiješivši se kad je na licima pročitao njihovu odluku.

— Naravno da imamo prijedlog — poviče. — Tiny Sutton je bio naš šerif prije nego što je Farnol došao ovamo sa svojom bandom ubojica. Otkako je Tiny otišao, Paradise je postao pakao, a ne raj. Dobro došli kući, ljudi Purgatoryja. Predlažem da odmah održimo izbore za šerifa i izaberemo Tinyja Suttona!

Mali revolveraš stajao je kao ukupan, a zatim se glasno nakašljao i prešao rukom preko očiju. Isprsio je svoja mršava ramena, no nije mogao izustiti ni riječi. Samo je kimnuo glavom.

Grant Farnol uzdahne i zguri se, a zatim priđe Landonu i obrati mu se s prigušenim glasom.

— Hoćeš li me voditi u Slag City? — upita beživotno.

Mladić potvrdi glavom.

— Zato sam i došao ovamo. No hoćeš li biti u stanju da tako brzo kreneš na put, nakon svega što si prošao?

— Možemo odmah krenuti — promuklo odvrati kockar. — Nije mi ništa. Nećeš me čuti da kukam. Jedino bih se htio presvući. Imaš li nešto protiv toga?

Landon pogleda poderanu Farnolovu košulju i hlače. Osim toga, bio mu je potreban i šešir. Tiny Sutton je nešto govorio okupljenim ljudima, pa se Landon tiho obrati Adamu Tyroneu.

— Pobrinite se da Tinyja izaberu po svim propisima — reče starcu. — Farnol bi se htio presvući i to mu ne mogu odbiti. Uz put ću dovesti Eve, a vi ostanite sa svojim ljudima.

— Idem s tobom — željno izusti Tyrone, no Landon zatrese glavom i pokaže na okupljene ljude.

— Vaše mjesto je ovdje, Adame — reče mirno. — Vratit ću se za pola sata, a nakon toga krenuti s uhapšenikom za Slag City. Vidjeli ste kako sam izgledao nakon što sam pješke prešao pustinju. Mislim da se Farnol ne osjeća ništa bolje.

— Daj mi revolver pa ćeš vidjeti kako se osjećam — pakosno dobaci kockar.

— Tebe čekaju sudac i porota, a ne revolver — obeća mu Landon. — A sada krenimo tvojoj kući!

XIV

Trenutak zatim Landon je poveo Farnola niz usku ulicu. Stigavši do njenog kraja, skrenuli su prema staroj kući napola skrivenoj u šumarku. Kockar je šutio, a Landon mislio na Tinyja Suttona. Znao je da će izbori za šerifa biti samo formalnost budući da su ljudi jasno pokazivali koga žele. Začuvši u daljini žamor on se nasmiješi.

Sunce je nemilosrdno pržilo, i obojica odahnuše kad stigoše u sjenu pustinjskih vrba. Landon zastane i reče Farnolu.

— Da nisi ništa pokušavao — upozori ga. — Možeš se presvući, no ne zaboravi da ću stalno biti iza tebe.

—Više bi mi prijalo obrnuto — podrguljivo će Farnol.

Landon se popne do vrata i otvori ih lijevom rukom. Ugledavši praznu ležaljku hitro posegne za revolverom, no prije nego što se stigao okrenuti nešto ga udari po glavi. Pao je na koljena dok su mu pred očima plesale zvijezde. Revolver mu izleti iz ruke te se odskliže po podu. Landon se sruši. Nečija spodoba preskoči njegovo nepomično tijelo i sudari se s Grantom Farnolom koji je stajao na vratima. Napadač se naglo okrene s revolverom u ruci. Bio je to Rory O' Hara!

Landon nije mogao vidjeti djevojku koja se bila šćućurila uza zid odmah iza vrata. Eve zgrabi Landonov revolver s poda dok je O'Hara još petljao oko svog oružja, pritisne otponac i teški pištolj zagrmi. Rory O'Hara zatetura nauznak s trijema i otkotrlja se niz stube.

Eve poskoči i zalupi teškim vratima dok se O'Hara vani polagano podizao na koljena, s revolverom u lijevoj ruci. Trenutak kasnije začula je bat dva para čizama a zatim i opet topot kopita dvaju konja u punom trku.

Oklijevala je, stežući revolver u drščućoj ruci. Znala je da je pogodila O'Haru, ali joj je bilo drago što ga nije ubila. Kad je Landon tiho zastenjao, naglo se okrenula i sagnula. Podignula mu je glavu i privinula ga uza se. Njene se tamne oči ispuniše suzama. U njegovoj gustoj smeđoj kosi ugledala je krv.

Landon je ležao zatvorenih očiju, kao da spava, i tiho ječao.

— Joele — preklinjala ga je djevojka. — Molim te, probudi se, Joele. Znala sam da ćeš doći po mene. Nešto mi je govorilo da ćeš doći, i ti si došao.

Landon zastenje i nemirno se promeškolji. Eve Tyrone zajeca i privine ga još jače uza se. Tada se njegove oči polako otvore i ugledaju njeno suzno lice ovičeno kovrčama. Pokušao je sjesti, no Eve stegne svoj zagrljaj i orosi njegovo lice suzama.

Ponovo se opustio i zatvorio oči. Glava ga je silno boljela od udarca drškom revolvera. Odjednom se sjeti svog zarobljenika i nova snaga poteče njegovim mišicama. Naporno se podigne i obazre po sobi.

— Farnol! — prošapće promuklo. — Gdje je?

— Pobjegao je Joele — odgovori mu djevojka isprekidanim glasom. — No ti si teško ranjen. Rory O'Hara te je udario po glavi revolverom. Na sreću, udario te lijevom rukom, inače bi te možda i ubio.

— Ali O'Haru je Smiley... — promrmlja još ošamućeni mladić, pokušavajući srediti misli. — Ne razumijem...

Morao je ponovo sjesti. Uto se vrata naglo otvore i u sobu uleti Tiny Sutton s izvučenim revolverom. Na trijemu iza njega Landon spazi ljude iz Purgatoryja. Sutton se trgne kad spazi ranjenog Landona te se uzrujano obrati djevojci:

— Gdje je Grant Farnol? Govori, djevojko!

— Pobjegao je — brzo odgovori Eve. — Rory O'Hara se vratio ovamo trenutak prije nego što je naišao Joel s Farnolom. O'Hara je udario Joela po glavi revolverom, Joel je pao i ispustio svoj revolver... Zgrabila sam ga i... pucala u O'Haru!...

— Jesi li ga barem ubila? — poviče Sutton.

— Nisam mogla — prošapće Eve i zadrhti. — Samo sam ga ranila i tada zalupila vratima. O'Hara i Farnol su otrčali do konja i odjurili!

— Pobrini se za Landona — oštro zapovijedi novi šerif Paradisea te se okrene ostalima. — Na konje i slijedite me. Stići ćemo ih prije zalaska sunca. Farnol još na rukama nosi lisice, a O'Hara je ranjen. Ne mogu daleko odmaći!

— Čekaj, Tiny — slabim se glasom javi Landon. — Kud ćeš ranjen? Ako ti rame opet počne krvariti...

— Onda će me podsjetiti na to kako bi tek Grant Farnol trebao krvariti — mrko odvrati Sutton. — Neću napuštati njegov trag sve dok bilo ja bilo Farnol ne nestanemo s lica zemlje...

— Slušaj, šerife — mirno ga prekine Landon. — Kad smo pošli iz Purgatoryja, prisegao sam te za svog pomoćnika. Sada su te tvoji sugrađani izabrali za šerifa, a to znači da tvoja vlast prestaje na granici okruga Paradisea. Ne zaboravi da si ponovo predstavnik zakona, Suttone, i da ga moraš poštivati.

Sutton se namrgodi Okrug Paradisea završavao je na obroncima strmih bregova na zapadu. Od tog je mjesta nadležnost prelazila na savezne predstavnike vlasti. No ni Landon nije bio u stanju poći za razbojnicima.

— Nisam od tebe očekivao da ćeš biti takva cjepidlaka — tiho reče Sutton, a zatim mu u očima zasja shvaćanje. — Vidio si kako je Farnol brz u baratanju pucaljkom pa ga čuvaš za svoj revolver! — doda optužujućim glasom.

Landon polagano kimne glavom. Eve Tyrone se trgnula i okrenula k njemu s izrazom užasa na licu.

— Ne možeš to učiniti, Joele — prošapće djevojka. — Obavio si svoj posao onog trenutka kad si Granta Farnola i njegovu bandu istjerao iz Paradisea. U stvari, Farnolu je preostao jedino O'Hara, a i on je dvaput ranjen.

— To je točno — brzo doda Sutton. — Obavio si svoj posao, Landone!

— Čini mi se da je tek započeo — zanijeće mladić. — Dobio sam nalog da Farnola privedem — živa ili mrtva!

Tiny Sutton se zagleda u Landona, a zatim se sjeti ljudi koji su nestrpljivo čekali na trijemu. Sustigne li razbojnike prije nego što se dokapaju bregova, bit će još uvijek na svom području. A vrijeme je odmicalo i sve više povećavalo prednost bjegunaca.

— Do viđenja, Landone — dobaci kratko, odjuri do svog konja, te, ne osvrćući se, uzjaši. — Idemo, ljudi!

* * *

Joel Landon ugleda Adama Tyronea kako prilazi kući. Okrene se prema vratima kako bi izbjegao optužujući Evin pogled.

Događaji protekle noći i jutra odvijali su se tako brzo da uopće nije bilo vremena za odmor, još manje za spavanje. Landon slegne ramenima, ali ga odjednom ponovo obuze vrtoglavica. Da se u posljednjem trenutku nije uhvatio za naslon stolice, bio bi pao. Eve mu zabrinuto priđe Još ga je pridržavala kad je ušao stari Adam.

— Ozbiljno je ranjen, djede — objasni prije nego što je starac progovorio. — Rory O'Hara ga je udario po glavi revolverom. Zatim se skoro posvađao s Tinyjem Suttonom. Sve ga je to svladalo. Treba mu odmora i sna.

— I hrane — doda Tyrone. — Kažeš da je dobio udarac po glavi?

— Kad je došao po mene — zabrinuto odgovori Eve.

— A Grant Farnol je pobjegao — tiho reče Tyrone. — Tiny Sutton i naši ljudi krenuli su za njim. Shvatio sam to kad sam ih spazio kako kreću prema brdima..

Eve Tyrone čvršće pridrži mladića koji se opet bio zaljuljao. Joel Landon je očito bio preslab za bilo kakav put. Kad se pokušao dići, zadržala ga je bez muke. Nestrpljivo je tresao glavom, boreći se protiv vrtoglavice. Sve je oko sebe vidio kao u nekoj magli. Očajnički se pokušavao pribrati, ali uzalud.

— Uhvatit ću ga — bunovno promrmlja — makar to bila posljednja stvar što ću je učiniti.

— Tiny Sutton će ti uštedjeti tu brigu — umirujućim tonom reče Tyrone. — Poveo je sa sobom dovoljno ljudi da obavi taj posao.

— To je moj posao. — srdito dobaci Landon.

Kad je primijetio kako je Eve naglo zadrhtala, Adam Tyrone skrene razgovor u drugom smjeru.

— Kako je Farnol pobjegao?

— Spavala sam na ležaljci. Odjednom sam osjetila da me netko promatra. Kad sam otvorila oči, ugledala sam Roryja O'Haru s revolverom u ruci.

Landon je ponovo pokušao ustati. Djevojka ga prisili da sjedne te ga obgrli oko ramena.

— Bilo je strašno — šapatom nastavi Eve. — O'Hara mi je zaprijetio da će me ubiti ako samo pisnem. Hvalio se da je ubio Smileya koji ga je vodio u zatvor u Slag Cityju. Rekao je da jedno ubojstvo ili manje ne igra nikakvu ulogu.

— Ali kako je O'Hara pobjegao Smileyu? — upita Landon.

— Kad su sinoć stali da se odmore, O'Hara je zatražio vode. Kad mu je Smiley prišao i dodao čuturu, O'Hara ga je udario u želudac, nekako se dokopao Smileyeva revolvera ubio ga te izvukao ključeve od lisica. Osjećam se odgovornom, djede. Mogla sam ubiti Rory O'Haru i poštedjeti nas svega toga, no ja sam ga samo ranila.

Joel Landon zatenje i pokuša otvoriti oči. Užasna bol sapinjala mu je glavu poput čeličnih kliješta i jedva se održavao pri svijesti. Duboko je udahnuo, boreći se protiv vrtoglavice.

Adam Tyrone je zamišljeno gladio svoju dugu sijedu bradu, tražeći u mislima kakvo rješenje. Tužnim licem promatrao je Landona, čovjeka koji je toliko učinio za njega i ljude Purgatoryja.

Landon uzdahne, a onda se onesvijesti. Eve ga jedva uspjela zadržati da ne padne. Rukom je dala starcu znak da se ne približava te naslonila glavu onesviještenog mladića na rame.

— Možda mu je od udarca napukla lubanja — prošapće djevojka. — Rory O'Hara ga je udario tako snažno da mu je na tjemenu pukla koža, iako je na glavi imao šešir. Moramo ga povesti natrag u Purgatory, djede. Možda će dugo bolovati.

— Moći će se odmoriti u tišini — složio se Tyrone, pokušavajući u svoj glas unijeti pouzdanje. Dugujemo mu više nego što ćemo mu ikada moći vratiti, ali bar možemo pokušati izravnati račune. Kad smo ušli u Paradise, pomislio je najprije na tebe.

— Znam — tiho odvrati djevojka. — Ušao je prvi kako bi me upozorio. Da je bar ispred sebe gurnuo Farnola!

— Joel Landon nije nikada mislio najprije na sebe — doda starac, a zatim se okrene, osluškujući. — Tko to dolazi? — upita i namrgodi se. Čulo se kako se pridošlica penje stubištem. Tyrone napne revolver, ali ga s olakšanjem spremi kad u sobu uđe Telford. Liječnik zastane pa se zabulji u nepomično tijelo u Evinom naručju. Zatim priđe ležaljci i klekne.

— Kažite mi, brzo! — upita muklo. — Je li ozbiljno ranjen? Gdje je ranjen?

— U glavu — jedva odgovori djevojka. — Dobio je udarac revolverom po glavi. Bio se već osvijestio i pričao s djedom i sa mnom, a zatim je, dok smo pokušavali odlučiti što da učinimo, ponovo izgubio svijest.

Liječnik opipa Joelu bilo i polako kimne. Njegovi dugi vitki prsti nježno su prelazili preko duboke rane na mladićevoj glavi. Stari Adam je šutke promatrao liječnika sve dok mu se ovaj nije obratio tihim glasom:

— Bit će nam potrebna kola, načelniče. Mislim da mu lubanja nije napukla, no nisam u to siguran. Uvjeren sam, međutim, da ima ozbiljan potres mozga, a to bi moglo postati kobno ako odmah nešto ne poduzmemo. Lako je moguće da mu nekoliko dana bude pomračen um. Zato ćemo ga odvesti tamo gdje možemo paziti na njega sve dok potpuno ne ozdravi. Iako možda nekoliko dana neće biti pri zdravoj pameti, njegova bi ga podsvijest mogla natjerati da učini nešto što smatra svojom dužnošću.

— Misliš li da bi se mogao osvijestiti i krenuti za Grantom Farnolom? — upita Tyrone. — Znači da će mu se snaga vratiti prije nego što se potpuno oporavi od posljedica potresa mozga?

— Upravo na to mislim — mirno odvrati Telford. — Dat ću mu sredstvo za

umirenje kako ne bismo imali poteškoća dok se budemo vraćali u Purgatory. Tvoja je kuća velika i udobna, te što je najvažnije, mirna.

— Idem odmah po kola — složi se Tyrone te se uputi prema konjušnici na kraju grada.

Telford je zabrinuto promatrao ranjenog mladića, a zatim se okrene djevojci.

— Bilo bi bolje da leži — predloži.

Eve posluša i Landona polako položi na ležaljku.

— Trebat će mi pomoć — nastavi Telford strogo. — Mogu li se Eve Tyrone ovog puta osloniti na vas?

Djevojka se trgla, sjetivši se kako ih je prošli put iznevjerila budući da nije vjerovala Joelu Landonu, a njene se oči ispuniše suzama.

— Učinit ću sve što mi kažete, Telforde — ozbiljno obeća. — Zar zaista smatrate da će mu nekoliko dana biti pomračen um?

— Ne znam — nestrpljivo odvrati Telford. — Možda će privremeno izgubiti pamćenje. Nije mi prvi put da nailazim da takve slučajeve, naročito ako je bolesnik bio izvrgnut velikim duševnim naporima. Landon je sinoć sve isplanirao prije okršaja, a znate i sami što se dogodilo. Tiny Sutton je bio njegov najbliži prijatelj u ovom kraju, a skoro je nastradao.

— Mojom greškom — promrmlja djevojka, pa spusti pogled.

— Da — potvrdi Telford. — Kad ste dobili histerični napadaj, Sutton i Landon morali su se brinuti za vas umjesto da se bore. Zatim je čitavu noć jahao kako bi vas spasio, a sada...

Zastao je na trenutak kako bi se značenje njegovih riječi usjeklo djevojci u glavu. Eve se strese i nježno pogladi raščupanu kosu onesviještenog mladića, ne usuđujući se pogledati u liječnikove stroge oči.

— Netko će od nas morati cijelo vrijeme biti s njim — nastavi Telford. — Jahao je čitave noći pustinjom i brinuo za vas. Čuo je što je Farnol rekao o vama i to je bio jedan od razloga zašto je potražio Farnola, a vas ostavio da spavate. Vjerojatno je još jednom proživio svoje užasno putovanje Vražjom kotlinom, a znam da je Farnola htio ostaviti da umre u pustinji...

— Ali nije to učinio — prekine ga Eve.

— Bilo bi bolje da jest — progunđa Telford. — No ja to shvaćam. Landon je čovjek pustinje i on se tako i ponio. Spasio je Farnolu život i zaštitio ga od gomile. Naši bi momci objesili Farnola i uštedjeli državi novac. Ali Landon je prije svega predstavnik zakona te je obavio svoju dužnost. Na nama je da obavimo svoju.

— Ali on će se oporaviti — prošapće Eve. — Nećemo štedjeti truda sve dok ponovo ne bude onaj stari Landon.

— Dobro ste upoznali »starog« Landona — upozori je Telford. — No poput svake žene, još od prve Eve, pokušali ste ga izmijeniti i pretvoriti u nekog drugog.

— Mislila sam da je ubojica — reče djevojka. — Kad se samo sjetim sinoćnjeg pogleda u njegovim očima.

— Kad se radi o stanovitim ljudima, on i jest ubojica — strogo reče Telford. — Farnol je htio poubijati sve živo u Purgatoryju. Jeste li na to zaboravili?

— Ne dozvoljavam vam da tako sa mnom razgovarate! — ljutito odvrati Eve.

— Ne znam hoću li trebati vašu pomoć u ovom slučaju — hladno primijeti Telford. — Vi mislite više na sebe i svoj glupi ponos nego na one koji su bili spremni za vas umrijeti..

Eve Tyrone spusti pogled.

— Oprostite mi, doktore. Učinit ću sve što mi kažete. Sve!

— To mi se više sviđa. Nadam se da se mogu u vas pouzdati. Liječnikova je prva briga bolesnik... ostali nisu važni... I Landon je takav... i njemu je dužnost preča od svega...

— Bilo bi možda bolje da mu se ne vrati pamćenje — promrsi djevojka. — Možda bi mu to spasilo život.

Liječnik se naglo okrene i srdito je pogleda, a zatim polagano kimne glavom.

— Joel Landon je predstavnik zakona — reče strogim glasom. — On mora obaviti svoj zadatak, kao što i ja moram obaviti svoj. To je najvažnija stvar u njegovu životu, a Landon je

odgovoran čovjek, i ništa ga ne može izmijeniti!

— On je dobar i pošten — zamišljeno će Eve. — Katkada mi se čini kao da u njemu postoje dva različita čovjeka. Meni se više sviđa onaj drugi... kad ne misli samo na svoju dužnost već...

Uto se Joel Landon pokrenuo i duboko uzdahnuo. Čelo mu se oznojilo te ga djevojka obriše rupčićem.

— Nećemo mu ništa reći — reče tvrdoglavo. — Njemu su zapovijedili da privrede Granta Farnola... živa ili mrtva. Ako zaboravi na Farnola, Joel Landon će živjeti!

Telford se trgne te se prodorno zagleda u djevojku.

— To biste, dakle, napravili, nakon svega što je učinio za ljude Purgatory-ja? Ispriječili biste se pred njegovom čašću i dužnošću, pred svime što je gradio čitava života?

— Smatram da je njegov život važniji od svih tih stvari — odgovori djevojka nepopustljivo. — Učinila bih to zato što mu nikada nećemo moći uzvratiti ono što je učinio za nas. Grant Farnol će ga ubiti ako se ikada ponovo susretnu, a znam da ništa na svijetu ne bi spriječilo Joela da obavi svoju dužnost... sjeti li se svog zadatka...

— Ja ga u svakom slučaju mogu spriječiti sve dok se dovoljno ne oporavi, a smatram da će mu nekoliko dana njege i odmora uvelike pomoći.

Štropot kotača prekinuo je njihov razgovor. Adam Tyrone i vozar uđoše u sobu te ih Telford uputi kako da prenesu Landona. Pažljivo su položili mladića u kola. Eve je sjela uz njega, dok se starac popeo na vozarovo sjedište i zgrabio uzde.

— Popni se, doktore — dahne Adam.

— Ne morate šaptati, neće se probuditi — odgovori Telford. — Krenimo, prijatelju...

— Toliko se toga dogodilo u tako kratkom vremenu — umorno primijeti Tyrone. — Ne podnosim se svojim postupcima, upravo kao ni Eve. No nećemo ponoviti pogreške...

— U to se iskreno nadam — srdačno odvrati Telford, te se okrene djevojci, ali ona je izbjegavala njegov pogled.

Adam Tyrone potjera konje u pustinju, čiju su jednoličnost prekidali kaktusi i osamljene stijene...

Pred Tyroneovu su kuću stigli u zoru. Landon se nemirno vrtio te mu Telford opipa bilo. Srce je kucalo čvrsto i — ravnomjerno, što je bio znak da će se Landon tjelesno brzo oporaviti. A duševno?

Landon polako otvori oči te se zagleda u liječnika, a zatim kimne i opipa glavu lijevom rukom. Čelo mu se namršti od napora da se sjeti proteklih događaja.

— Zdravo, Doc — reče mirno mladić. — Vjerojatno me Farnol dobro zviznuo u šerifovu uredu. Bio sam u nesvijesti, zar ne?

Teleford se namršti i stegne Joelovu desnu ruku, a zatim mu se obrati polaganim i jasnim glasom.

— Nastoj se sjetiti! Udario te je Rory O'Hara, Joele. I to u Farnolovoj kući u Paradiseu!

No Landon zatrese glavom.

— Pogriješio si, Doc — promrmlja. — Razgovarao sam s Joeom Bodiejem, i on je postao nepažljiv. Uzeo sam mu revolver, a tada me je Grant Farnol uspavao drškom revolvera. Sad se svega sjećam.

— Odnijet ćemo ga u sobu u kojoj je spavao kad je došao u Purgatory — tiho reče Tyrone.

Telford siđe s kola i protegne ukočene mišiće.

— Landon mi je vratio samopouzdanje, a ja ću mu nastojati bar djelomično uzvratiti i pomoći da mu se vrati pamćenje.

Eve Tyrone je šutjela. Znala je što će Landon učiniti ako mu se potpuno vrati pamćenje.

XV

Bilo je već podne kad je Landon lijeno zijevnuo i otvorio oči. Na trenutak se zagledao u pristalo djevojačko lice iznad sebe, a tada osjeti pritisak na svojim prstima. Nasmiješio se i polako izvukao desnu ruku.

— Sjećam te se... — reče polagano. — Ti si Eve.

— A ti si Joel Landon, čovjek iz pustinje — sa smiješkom odgovori djevojka. — Tražio si izgubljeni indijanski rudnik zlata, sjećaš li se? Kad se oporaviš, pomoći ću ti da ga pronađeš.

Landon se odjednom namršti, zagleda se u strop, a zatim ponovo pogleda djevojku.

— Kasnije — reče tihim glasom. — No prije toga moram obaviti nešto drugo. Nešto vrlo važno. Kad bih se samo mogao sjetiti...

Eve Tyrone je uznemireno promatrala njegovo lice, zadržavši dah. Što će biti ako se sjeti sukoba u Farnolovoj kući u Paradiseu?

— Moraš najprije ojačati i oporaviti se. Prešao si poprilično put kroz pustinju, i to bez hrane i vode. Već si neko vrijeme ovdje, ali sad si skoro potpuno oporavio.

— Gdje je Doc? — odjednom upita Landon. — Bio je tu i sjećam se da mi je pričao kako sam hodao pustinjom. No ja se nikad ne odvajam od svog konja. Doc je spomenuo i Tinyja Suttona.. Tada sam izgleda ponovo zaspao...

— Tražio si u pustinji zlato — odgovori djevojka sa smiješkom. — Iskusio si što pustinja može učiniti čovjeku. No uspio si je prijeći. Tražio si izgubljeni rudnik zlata, ne sjećaš li se?

Landon nabra čelo i ponovo se zagleda u strop, a zatim duboko uzdahne.

— Sad se sjećam — tiho odgovori. — Grant Farnol mi je prišao s leđa i udario me revolverom po glavi. Bilo je to u šerifovu uredu. Kad sam se osvijestio, poveli su me do kraja ulice, oduzeli mi konja i potjerali me pješke u pustinju. Prešao sam Vražju kotlinu. Pri kraju mi se učinilo da neću uspjeti, no izgleda da sam ipak imao sreće, inače ne bih bio ovdje.

— Uspio si, ali si bio vrlo slab — nježno ga je uvjeravala djevojka. — Sad se moraš dobro odmoriti sve dok ne ojačaš.

— Boli me glava — promrmlja Landon i zatvori oči.

— Zacijelo si gladan. Pozvat ću Marthu da ti donese toplog jela. Uskoro ćeš opet biti zdrav i jak, a tada možemo potražiti izgubljeni rudnik.

Landon je pogledao, duboko uzdahne i kimne glavom. Nekoliko je puta podizao i opipavao glavu dok ga je djevojka pažljivo promatrala. Kad je Martha ušla s pladnjem ponovo je otvorio oči. Eve mu je pod leđa podmetnula jastuk u krilo namjestila pladanj.

— Ovo je fino — polagano reče mladić. — Gladan sam kao vuk

Landon je upravo završavao s jelom kad u sobu uđe Telford. Zastao je kad je spazio da je Landon budan, a zatim prodorno pogleda Eve.

— Jeste li mu pomogli? — upita odsječeno.

— Da — odgovori djevojka, neoklijevajući. — Sjetio se da je pješice prešao Vražju kotlinu. I da je tražio izgubljeni rudnik zlata.

Telford se namršti i reče Landonu:

— Nastoj se sjetiti, Joele Landone — zapovjedi mu. — Čega se posljednjeg sjećaš?

Landon se okrene i pogleda liječnika.

— Grant Farnol me udario revolverom — reče polagano. — Bio sam u šerifovoj sobi s Joem Bodiejem. A zatim sam hodao pustinjom.

— To je bilo prije — nije popuštao Telford. — Ovaj put se Rory O'Hara sakrio iza vrata — podsjeti ga — i udario te revolverom.

— Udario me je Grant Farnol — umorno reče Landon i zaklopi oči. — Kad se oporavim, moram pronaći taj izgubljeni indijanski rudnik.

Liječnik se okrene djevojci, a zatim se naglo digne i iziđe iz sobe, kimnuvši joj da pođe za njim na hodnik.

— Vi nećete da se on sjeti — optuži Telford djevojku, zgrabivši je za ramena.

— Tako je — prizna djevojka, ne spustivši pogled. — Kad bi sad pošao za Grantom Farnolom, Landon bi zacijelo stradao. Vjerojatno se ne sjeća ni kako Farnol izgleda, i još je uvijek iscrpljen. Podsjetila sam ga najprije na izgubljeni rudnik zlata. Učinila sam to namjerno.

Liječnik ju je još uvijek uporno promatrao, a tada kimne glavom kao da je odjednom pronašao odgovor.

— Vi ga ljubite — obrati joj se tiho — i ne želite ga izgubiti.

Djevojka se zagleda u Telforda uzdignute glave, a zatim kimne i spusti oči pune suza. Telford se namršti, a zatim polagano podigne djevojci glavu.

— Možda je to za sada najbolje rješenje — prizna mirnim glasom. — No kad se Landon potpuno oporavi i ojača, Eve Tyrone... što tada?...

Izraz zaprepaštenja pojavi se u djevojčinim očima. Na trenutak je zanijemila, a tada riječi pokuljaše iz nje poput bujice.

— Ne smijete mu ništa reći! — povikče. — I on ima pravo na sreću!

— Pogledajte me, Eve! — strogo zapovijedi liječnik. — Landon će se jednog dana sjetiti svega. Tad će vas prezirati zbog onoga što ste učinili. Mislite li zaista da ćete ga prešućivanjem istine učiniti sretnim?... Dobro razmislite o danu kad će se sjetiti svega!

— Neće — očajnički se branila djevojka. — Pomoći ću mu da pronađe izgubljeni rudnik u brdima. To može potrajati vrlo dugo!

— Vratite se u sobu — umorno reče liječnik. — No ne zaboravite što sam vam rekao. Mislite na moje riječi kad budete nastojali da mu se ne vrati sjećanje. Nitko vas ne može povrijediti kao vi sami, Eve. Sjetite se toga!

Okrenuli su se kad su začuli strugaanje čizama. Na hodniku se pojavi Joel Landon, potpuno obučen.

— Moj revolver — reče mirno. — Nisam ga mogao pronaći, a bez njega se osjećam napola obučenim.

Telford se nasmiješi i pođe u sobu, priđe ormaru i otvori jednu od ladica, izvadi pojas s revolverom te ga pruži mladiću. Nije skidao pogled s mladićeva lica dok je ovaj pripasivao pojas i vezivao uzice što su pričvršćivale korice. Zatim je Landon ubacio u korice teški revolver, pa ga par puta izvadio kako bi provjerio je li glatko klizi. Tek tada je podignuo glavu i zadovoljno se nasmiješio.

— Sad se bolje osjećam. Upravo sam se nečega sjetio i htio bih razgovarati s Tinyjem Suttonom.

— Tiny se još nije vratio — brzo odgovori Telford. — Pošao je za nekim čovjekom.

— Tiny se više neće morati brinuti zbog Farnola — samouvjereno reče Landon. — Poslao sam ga u Slag City sa Smileyem.

— Smiley je mrtav! — oštro odvrati Telford.

— Mislili ste reći, Shawn O'Hara je mrtav — brzo ga ispravi Eve i okrene se Landonu. — Sutra ćemo poći i potražiti izgubljeni rudnik — doda i nasmiješi se.

— Rudnik može čekati — inatio se Telford, prišao Landonu i unio mu se u lice — Rory O'Hara je ubio Smileya i pobjegao — reče liječnik, naglašavajući svaku riječ. — O'Hara te je udario revolverom!

— O'Hara je mrtav — nestrpljivo dobaci Landon. — A svojim sam očima vidio kad je Tiny Sutton stavio Farnolu lisice!

Telford se zamisli. Znao je da mladića zbunjuju dvojica O'Hara kao i činjenica da je bio dvaput udaren po glavi. Bilo je jasno da još uvijek ne može razlikovati ta dva događaja. Telford uzdahne, ne znajući što da učini.

Kad je Eve povela Landona iz sobe, liječnik se makne u stranu da ih propusti, a zatim pođe za njima do dugog trijema na kojem je u velikom naslonjaču sjedio Adam Tyrone.

— Zdravo, Joele — srdačno ga pozdravi starac i stegne mu ruku. — Čekao sam da dođeš sebi kako bih ti se

zahvalio na svemu što si učinio za ljude iz Purgatoryja.

— Nije vrijedno spomena — nasmiješi se Landon.

— Nećemo ti to nikada zaboraviti — reče Adam. — Hoćeš li ostati neko vrijeme s nama prije nego što nastaviš s potragom?

— Mislim da hoću — kimne Landon — Čuo sam da se taj izgubljeni rudnik nalazi negdje u dolini Eden, no tek ćemo sutra početi tragati za njim.

— Rudnik? — ponovi starac i okrene se prema unuci. — Što je s tim rudnikom?

— Vratio se natrag kako bi potražio izgubljeni indijanski rudnik — brzo odgovori Eve prije nego što je Landon stigao nešto reći. — Obećala sam mu da ću mu pomoći u traženju. Osim toga, to će ga zaokupiti dok se bude oporavljao...

— Ali mu neće nimalo pomoći da vrati pamćenje — grubo je prekine Telford.

Adam Tyrone prodorno pogleda oboje. Osjetio je da je između liječnika i njegove unuke došlo do sukoba te je začuđeno pogledao djevojku kad se slavodobitno nasmiješila.

— A Grant Farnol? — upita Tyrone.

— Uhvatio sam ga — bezbrižno se nasmiješi Landon. — Neće vas više uznemiravati.

Trgnuvši se na te riječi, Tyrone se okrene prema Telfordu. Liječnik je okrenuo Landonu leđa i glayom pokazao na djevojku.

— Joel se prije svega mora oporaviti od potresa mozga — reče djevojka značajno. — Uvjerena sam da će mu dobro doći nekoliko dana u brdima.

— Slušaj, Eve — strogim glasom reče Tyrone. — Što doktor Telford misli o svim tim pričama u vezi s traženjem izgubljenog rudnika?

— Misli da će to i te kako koristiti Joelu — mirno odgovori djevojka. — Zar ne, doktore Telforde?

— Uvjetno, to je upravo ono što mu treba — odvrati liječnik, napregnuto gledajući djevojku. — I ja ću sutra poći s vama, tako da mogu paziti na svog bolesnika.

Eve ga pogleda plamtećim očima, no liječnik joj uzvrati pogled. Tada djevojka spusti glavu i pokori se sudbini.

— Poći ćemo zajedno — potvrdi. — Jesu li se ostali vratili iz Paradisea? — upita Adam.

— Nisam ih ni čuo niti vidio. Zabrinut sam za Tinyja Suttona — odgovori Tyrone, prihvativši promjenu predmeta razgovora — Nije smio onako ranjen u tu pustoš.

— Trebalo bi mu promijeniti zavoje — zabrinuto doda Telford.

— Izdržao bi on i gore stvari — nasmiješi se Landon. — Kad očekujete da će se vratiti?

— Večeras, ukoliko ne bude poteškoća — odgovori Tyrone. Bilo je očito da je i starac zabrinut. — Ti i Tiny vodili ste naše ljude — nastavi Adam. — S obzirom da si ti sada ovdje, a Tiny ranjen, moglo bi se dogoditi da drugi uzmu stvari u svoje ruke.

— Koji drugi? — upita Landon zbunjeno. — Mislio sam da smo sve riješili.

— Ti si sve riješio — brzo upadne Eve i uhvati ga za ruku. — Pođi sa mnom do staje da izaberemo konje za put u dolinu Eden.

— U redu — složi se Landon.

Adam Tyrone sačeka da njih dvoje odu, a zatim se okrene Telfordu i ponudi mu stolicu. Liječnik sjedne i sačeka da starac progovori prvi.

— Kakve su to priče o izgubljenom rudniku zlata? — upita Tyrone. — Landon je htio tragati za Grantom Farnolom, a ne za nekakvim starim rudnikom!

— Landon je imao priliku da se sjeti — reče liječnik nakon poduže stanke. — Da ga je netko podsjetio na događaje čim mu se pamet razbistrila dovoljno da poveže sve pojedinosti, bio bi se sjetio slijeda zbivanja. On se ne sjeća da je Grant Farnol pobjegao. Sjeća se samo da ga je Farnol udario po glavi revolverom u Bodiejevom uredu, a to je bilo prije nego što su ga potjerali u pustinju. Sjeća se da je pješice prešao Vražju kotlinu Sjeća se lica, ali je zaboravio neke događaje.

— Ali se sjeća da je uhvatio Farnola — reče Tyrone, namrštivši se.

— Eve je bila uz njega kad se probudio — odgovori Telford oklijevajući. — Rekla mu je da je tražio izgubljeni rudnik. To je bilo prvo što je čuo te su se njegove misli usredočile na to kao na cilj. A sada misli da se zbog toga vratio ovamo.

— Moja mu je unuka to učinila? — zaprepašteno jekne starac. — To je učinila nakon svega što je propatio za nas?

— Svaka čast djevojci — odlučno reče Telford — no ja sam liječnik. Osim toga, dugujem Landonu više od života.

— Hoćeš li time reći da si se riješio prokletstva alkohola? — upita Tyrone sa zadovoljnim smiješkom.

— Potpuno.. Kad za to dođe pravo vrijeme, ispričat ću Landonu sve kako bi se mogao zaštiti.

— Ostane li ovdje, neće mu trebati nikakva zaštita — zbunjeno primijeti Tyrone.

— Kad sazna sve činjenice, neće ostati ovdje — oporim glasom odgovori Telford. — On je ovamo došao kao predstavnik saveznih vlasti da uhvati Granta Farnola, i on će ga uhvatiti.

— Reci mu — suglasi se Adam Tyrone — i Joel Landon će izvršiti svoju dužnost.

XVI

Jutarnje se sunce upravo ukazalo iznad brežuljaka na istoku. Landon siđe na doručak.

Telford je razgovarao s Tyroneom u dnevnoj sobi i oba čovjeka pozdraviše Landona kao da se ništa nije dogodilo. Eve je donosila zdjele s jelom koje se pušilo, i Landon sa zadovoljstvom primijeti da je već opremljena za put.

— Kako se osjećaš Joele? — upita ga djevojka.

— Odlično. Jedva čekam da krenemo u brda.

— Svidat će ti se dolina Eden. Poći ćemo čim doručkujemo.

Za vrijeme doručka nitko nije spomenuo Tinyja Suttona a ni ostale jahače Purgatoryja. Sutton se još nije bio vratio. Djevojka je mrko pogledala Telforda kad je on zaustio da nešto kaže. Znala je da će spomenuti Suttona te je brzo promijenila predmet razgovora.

— Uvijek sam željela potražiti taj indijanski rudnik — započe djevojka. — Bit će to pravi praznik nakon naporna posla što smo ga obavili.

— Kakvog napornog posla? — tvrdoglavo priupita Telford.

— Napornog posla što smo ga upravo ostavili za sobom — nije se predavala Eve. — Neki su se od nas posebno namučili — doda zajedljivo.

Nije se odvajala od Landona ni kad je otišao pogledati konje. Adam Tyrone stisne mladiću ruku i Landon uzjaši, nestrpljivo očekujući Eve i Telforda.

— Bit ćemo bogati kad se vratimo, djede — dobaci djevojka Adamu sa smiješkom. — Uvjerena sam da ćemo pronaći rudnik.

— Bit ću zadovoljan tek ako Joel pronađe ono za čim traga — ozbiljno odgovori starac. — Ti znaš na što mislim, Eve — doda tišim glasom, tako da ga je mogla čuti samo djevojka.

— Možda se ne slažemo u pogledu onoga što Joel traži — iskreno dobaci djevojka zažarenih obraza...

* * *

Telford se lukavo povukao prema začelju te poveo tovarnog konja, dok je Eve krenula naprijed, zajedno s Landonom Dok su jahali dolinom, neprekidno je nešto pričala, a njen je vedri glas odavao olakšanje što ga je osjećala. Stalno je pokazivala Landonu zanimljive dijelove doline, a on je kimao glavom i sve upijao.

Snažna goveda zadovoljno su pasla visoku travu što je prekrivala čitavu dolinu.

Prošli su već nekoliko milja a da Landon nije prozborio ni riječi. Odjednom se okrenuo djevojci i ona u nje-

govim sivim očima spazi zaprepaštenje.

— Shawn O'Hara i njegovi ljudi trebali su dobiti stoku — izusti mladić promuklim glasom. — Grant Farnol je htio obje doline i zlato!

— Bijelci nisu nikad pronašli stari rudnik — mirno reče djevojka. — Znali smo za njega samo iz indijanskih legendi. No ja sam vidjela nekoliko grumena zlata iz tog rudnika. Želiš li ih vidjeti?

— Imaš li ih sa sobom? — željno upita Landon.

Djevojka posegne pod vunenu košulju otvorenu oko vrata, te izvuče ogrlicu. Zatim zaustavi konja, tako da je Landon mogao prići bliže i uzeti ogrlicu u ruku. Uzbuđeno je dotakao grumene čistog zlata. Eve zadovoljno odahne jer je shvatila da je ponovo zaboravio Suttona i Farnola.

— Kako si došla do njih? — prigušenim glasom upita Landon. Ruka mu je drhtala od uzbuđenja.

— Neki ih je stari Indijanac dao mom djedu prije nego što sam se rodila. Znam jedino da se rudnik vjerojatno nalazi negdje u ovom kraju, u dolini Eden. Mnogi su ga već tražili, no bez uspjeha.

— To grumenje potječe iz šupljine u zemlji — tiho promrmlja Landon. — Znaš li kakvo staro riječno korito što silazi s viših brda?

Telford ih je slušao glave nagnute unaprijed. Kad je pritjerao konja i odgovorio prije nego što je djevojka mogla išta reći, njegovo lice poprimi novi izraz.

— Tamo u brdima doista se nalazi suho korito rječice — reče Landonu i pokaže udaljenu uzvisinu na istoku. — Nedaleko je i koliba. Bio sam nekoliko puta tamo kad sam htio biti sam.

Liječnik se namrštio i glas mu je postao oprez. Suho korito i kolibu je pronašao kad je jednom pobjegao u prirodu da zadovolji svoju žudnju za alkoholom... daleko od prijekornih očiju Adama Tyronea i ostalih ljudi Purgatorija...

Landon pogleda u smjeru koji mu je pokazao Telford. U daljini su se brežuljci uzdizali poput nekih divovskih stuba. Dugo je proučavao zemljište, a zatim rukom pokaže Telfordu da prijeđe na čelo skupine.

— Poći ćemo za tobom, Doc. Povedi nas do tog starog korita...

Poslije skoro dva sata liječnik reče:

— Ovdje ćemo se ulogoriti. Eve nam može pripremiti objed, a zatim ćemo pogledati staro korito.

Landon sjaši i uvede konja u koljem ograđeni obor, a zatim istovari namirnice i unese ih u kolibu. Sjeli su pred kolibom dok je Eve pripremala jelo. Liječnik je zapalio lulu, a tada se okrenuo i upitno pogledao Landona.

— Što ćeš raditi nakon što pronađeš stari rudnik Joele?

— Još ga nismo pronašli — sa smiješkom odgovori Landon, ali su mu ruke lagano zadrhtale dok je motao cigaretu. — U svakom slučaju to bi mnogo značilo za starog Adama. Tada bi imao dovoljno novaca da razvije obje doline.

— Starom Adamu nije do novca — kratko dobaci Telford. — Njemu je jedino do toga da mu se unuka sretno uda prije nego što sam pođe na dugo putovanje bez povratka. On je svoje prošao, u dobru i zlu, te se sada brine samo za Eve.

Landon se nelagodno okrene prema djevojci u kolibi. Eve je tiho pjevušila baratajući posuđem na staroj peći. Landon uzdahne i pokuša odvratiti pogled s njenog divnog lica. Eve Tyrone se smiješila, sa sjajem u očima od kojega se preobrazio izraz njena lica. Činilo se da uživa u nekoj tajni što je samo njena i koju ne želi dijeliti ni s kim drugim. Kuhala je za čovjeka zbog kojeg se po prvi put u životu upustila u prijevaru.

Telford ju je također promatrao, a zatim pogledao Landona. Nasmiješio se. Konačno, i njemu je bila poznata djevojčina tajna.

— Objed je gotov — pozva ih veselo Eve. — Požurite ako ne želite da sve pobacam u vatru!

Landon i Telford se s uživanjem bacište na debele odreske. Čim je pojeo, Landon odgurne stolicu i skoro potrči do obora s konjima.

— Možda štogod pronađemo prije mraka — promrmlja djevojci koja ga

je slijedila, jedva susprežući uzbuđenje u glasu. — Po izgledu naslaga rekao bih da prilično obećavaju.

— Imamo dovoljno vremena — podsjeti ga Telford, te se nasmiješi, vidjevši kako se djevojka mršti. — Prema legendama, stari rudnik već dugo čeka da ga netko otkrije.

Liječnik uzjaši pa ih kroz šikaru povede prema slijedećoj uzvisini što se blago uzdizala pred njima..

Nakon otprilike jednog sata liječnik stane. Sjahali su i privezali konje. Landon je sa zanimanjem proučavao okoliš i čekao Telfordovo objašnjenje.

— Korito je odmah iza onog brežuljka — nehajno pokaže Telford. — Ja ću ostati s konjima dok ti i Eve budete tragali. Bio sam nekoliko puta ovdje, no ne bih prepoznao nalazište zlata baš da natrapam ravno na njega.

Landon izvadi mali čekić i lopatu s kratkim drškom te poput dječačića potrči uz obronak, a zatim se počne spuštati u jarugu kroz koju se nekad davno probijala rječica. Eve ga je sustigla kad se na trenutak zaustavio. Zatim je ponovo krenuo koritom, poput psa na svježem tragu. Vidjelo se da zna što traži, i djevojka ga je promatrala s velikim zanimanjem.

* * *

Šutke je čekićem odlamao komadiće stijene i prevrtao krupni šljunak. Odjednom iz njegova grla provali promukli krik, a zatim poče kopati tako da je uokolo letjela prašina. Na kraju je podigao komadić nečega prinio to ustima te zagrizao. Odmah zatim se brzo okrenuo i posegnuo za ogrlicom o vratu Eve. Njegovi su prsti dotakli njenu meku toplu kožu i Eve pocrveni. Izgubila je dah kad ju je oduševljeno stegnuo snažnim rukama, zaboravivši na svoju snagu.

— Zlato! — prošaputao je promuklo. — Korito je puno šupljina, a šupljine su ispunjene zlatnim grumenima!

Eve Tyrone nije mislila na zlato. Njegove su ruke stezale njeno vitko tijelo i pritiskale ga o svoja snažna prsa. Kad je postao svjestan njene neposredne blizine mladić se odjednom ukoči. Rumenilo obli njegovo preplanulo lice i on spusti ruke.

— Oprosti, Eve — prošapće skrušeno. — Izgubio sam glavu.

— Nisi — tiho odahne djevojka. — Mislim da si konačno došao sebi... po prvi put otkako si u Purgatoryju...

Landon se zagleda u djevojku. Eve se čeznutljivo nasmiješi, uzme mu ruku i prinese je obrazu.

— Ljubim te, Eve Tyrone — reče Landon jednostavno. — Smijem li ostati ovdje i dokazati to tebi i starom Adamu?

— Joele — skoro bez daha prošapće djevojka. — Bojala sam se da ćeš otići. Htjeli bismo da ostaneš zauvijek.

— Ništa me više ne bi moglo odvojiti od tebe — odgovori mladić ozbiljno. — Čitavog sam života nešto tražio, a sada znam da sam — tražio tebe...

Zašutio je, a zatim se sagnuo i poljubio je. Eve Tyrone sklopi oči i privine se uz njega. Stajali su jedno uz drugo sve dok im srca nisu počela kucati kao jedno. Odjednom Landon podigne glavu i pažljivo oslušne, sa čudnim izrazom na licu.

— Kao da čujem topot kopita — tiho promrmlja. — No možda to samo lupa moje srce. Kao da ti hoće reći što sve osjeća za tebe, kad to već ne mogu izraziti riječima.

— Landone! — začu se promukli glas. — Gdje si mladiću?

Bio je to duboki promukli glas Tinyja Suttona. Landon se naglo vrati u stvarnost. Odmakne se od Eve i posegne za skoro zaboravljenim revolverom. Tada naglo potrči prema Suttonu koji je upravo bio sjahao s oznojena konja..

— Pobjegao je, Joele — zažali Sutton. — Stjerali smo ih na vodoravnu izbočinu klisure i ubili O'Haru, ali je Farnol uspio pobjeći preko granice mog područja. Htio sam poći za njim ali sam se tada sjetio što sam ti obećao. Prema tome, sada je red na tebi!

Landon baci grumenčić zlata na zemlju. U posljednjih nekoliko trenutaka sav se izmijenio. Eve Tyrone ga je očajno promatrala

— Ne možeš to učiniti, Joele — poviče — Obećao si da nas ništa neće razdvojiti. Ne sjećaš li se, Joele

— On je predstavnik savezničnih vlasti — oštro reče Sutton. — Sve dok je

Grant Farnol na slobodi, neće biti sigurni ni Paradise niti Purgatory. Kao da si zaboravio na dužnost, Landone!

Joel Landon mrko primi dršku svog revolvera. U trenutku je zaboravio na djevojku i nalazište zlata. Polagano se prisjećao svih događaja koji su prethodili udarcu što mu ga je zadao razbojnik: odlaska u Farnolovu kuću, O'Hare s revolverom u ruci, udarca po glavi i topota kopita kad su dvojica razbojnika krenula prema brdima. Tiny Sutton mu je pomogao povezati prošlost i sadašnjost.

— Gdje si napustio trag? — upita Suttona.

— Pri samom podnožju klisure Vermillion — spremno odgovori šerif. — Farnol je povikao kako ti nisi dorastao da ga uhvatiš, a zatim nestao!

— To ćemo još vidjeti — mirno odgovori Landon. Zatim pogleda Eve, ali djevojka okrene lice. Onda mladić vrati revolver u korice i odlučno pogleda Suttona. Ponovo se pretvorio u borca i čuvara zakona.

— Pođi do kolibe i tamo me sačekaj — reče Suttonu. — Moram najprije porazgovarati s Evom.

Kad je Tiny Sutton uzjahao svog snažnog konja i odjahao niz brežuljak, Joel priđe Eve, položi ruke na njena ramena, nježno je okrene i djevojka pritisne lice uz njegovu grubu vunenu košulju. Osjećao je toplinu njena tijela, uzbuđene otkucaje srca, miris njene kose.

— Vratit ću se, Eve — reče prigušenim glasom. — Ali sada moram poći i izvršiti svoju dužnost. Znaš i sama da sam pod prisegom, te da moram uhvatiti Granta Farnola!

— Ne bojim se više, Joele — odgovori djevojka i ozbiljno ga pogleda — Hoćeš li mi nešto obećati?

— Ne bi me niti pitala kad ne bih mogao pošteno obećati, zar ne?

Djevojka skine ogrlicu i stavi mu je oko vrata. Landon je mirno stajao dok ju je stavljala pod košulju.

— Donijet će ti sreću — prošaptala je.

Zagrlio je djevojku i čvrsto je držao uza se, poljubio, a zatim je ostala sama na pijesku starog korita. Pamćenje mu se vratilo i podsjetilo ga na njegovu dužnost. Dok se Eve Tyrone polako vraćala kolibi Joel Landon, pomoćnik saveznog šerifa, još jednom je uplovio u pustinju Vražje kotline.

XVII

Već je svitalo kad je ujahao u Paradise da promijeni konja. Zatim je krenuo prema klisurama Vermillion što su se jasno ocrtavale na jutarnjem suncu. Kad se u podne zaustavio da nešto pojede, bio je već duboko zašao u divljinu...

Lice mu poprimi opor izraz kad se sjeti Smileya. Ubijenog su predstavnika zakona, kao i čovjeka koji ga je podmuklo ubio pokopali Suttonovi ljudi. Preostao je samo Grant Farnol. No Landon je znao da bi kockar lako mogao ponovo okupiti bandu.

Negdje u šikari tiho je zarzao konj i Landon je munjevito ustao. Nakon pet minuta pronašao je životinju. Konj je šepao, a leđa su mu bila izranjena od sedla. Tragovi potkovanih kopita vodili su natrag na istok, prema Paradiseu.

Landon ih je pažljivo proučavao. Svuda uokolo vidjeli su se duboki otisci teških čizama. Bilo je očito da je njihov vlasnik bio snažan čovjek, koji nije niti pokušavao zamesti tragove dok je mijenjao konja. Landon se vrati mjestu gdje je ostavio konja i uzjaši.

Sunce je nesmiljeno pržilo, ali je Joel sad već znao neke prečace, te se osvježio na izvoru što ga je zapamtio kad je pošao za Farnolom. Dok je konj prelazio milju za miljom polagano je odmicalo poslijepodne.

Sunce je upravo zalazilo za obzorje kad je ugledao šumarak pustinjskih vrba u kojem se nalazila Farnolova kuća. Landon priveže konja u dolini, provjeri revolver, a zatim polagano krene prema stražnjoj strani kuće, oprezno koračajući, kako ne bi slomio kakvu grančicu i time se odao.

U grmlju pokraj vrata kuhinje bio je privezan konj. Landon se sjeti svog prvog posjeta Farnolovoj kući. Zar je kockar bio toliko siguran u sebe da nije smatrao potrebnim niti da pazi neće li tko naići? Landon slegne ramenima i priđe bliže kući. Uto začuje kako Farnol hoda po velikoj prednjoj sobi, prazni kutije i otvara ladice. Landon duboko udahne uđe u kuhinju, a zatim se počne polako šuljati prema sobi u kojoj se nalazio Farnol. Upravo je bio ušao u sobu kad ispod njegove čizme zaškripi daska.

Premda je bio i visok i težak, kockar se okrene munjevito poput mačke i rukom posegne za revolverom. Kad je ugledao Landona, zastane s rukom nad drškom revolvera. Napeto su se promatrali dok je na zidu tiho otkucavao sat. Farnol prvi prekine tišinu.

— Znao sam da ćeš pronaći moje tragove — reče otegnuto. — Bio sam siguran da ćeš doći ravno ovamo.

— Znao sam gdje ću te naći — odvrati Landon. — Ubio si tri predstavnika zakona, Fernole, i ja te optužujem za ubojstvo.

— Ubio sam dvojicu, ali to ne možeš dokazati. Još se nisam odrekao Paradisea, Landone. Kad tebe maknem s puta, ljudi će brzo zaboraviti na sitne promjene što si ih ti uveo. Tinyja ću se lako riješiti, a novu družinu mogu skupiti odmah!

— Bojao sam se toga — tiho reče Landon. — Jednom sam te uhapsio, Farnole. Pružio sam ti priliku kad si se polumrtav dovukao iz pustinje. Dajem ti još jednu priliku.

— Dugo ti je trebalo da me nađeš — cerio se Farnol. — Na trenutak sam pomislio kako si se uplašio i napustio potjeru. Mislio sam da si izabrao najlakši put i izgubio se iz ovog kraja...

— Bio sam neko vrijeme zaboravio na tebe, Farnole — pošteno prizna Landon — Kad sam te doveo da se presvučeš,, O'Hara me udario po glavi revolverom, pa sam neko vrijeme izgubio pamćenje. Sjećao sam se jedino da sam te uhvatio, ali sam zaboravio da si pobjegao.

— Izgubio si pamet, ha? — pakosno reče Farnol. — Da sam za to znao, sve bi bilo drugačije.

— U to ne sumnjam — složi se Landon. — No da se vratimo u sadašnjost. Pronašao sam tvog konja u divljini. Ostavio si ga nakon što si napustio i svog sudruga Roryja O'Haru.

— Naletio je na metak onog prokletog šerifa — okrutno će kockar. — Ponovo sam samo okrznuo Suttona, no slijedeći puta neću promašiti tog krŽljavca.

Landon jedva suspregne gnjev koji mu je poput vatre palio žile. Farnol ga je promatrao s posprdnim smiješkom.

— Želiš li odmah sada okušati sreću? — mirno upita kockar.

— Moram te privesti živa ili mrtva — napetim i promuklim glasom odgovori Landon. — Izbor zavisi o tebi.

— Dobit ćeš me jedino mrtva — mirno prozbori Farnol. — Jesi li možda pronašao tajanstveno nalazište zlata?

Landon nije izbjegavao odgovor. Vjerovao je u svoje sposobnosti te otvoreno odvrati kockaru:

— Pronašao sam ga u dolini Eden, u jednom starom rječnom koritu... Posjede što si ih oduzeo ljudima kad nisu mogli platiti porez vratit ću njihovim vlasnicima, Farnole. A tvoj ću novac podijeliti siromašnima..

Njegov glas ošinuo je kockara poput biča, no Farnol se brzo pribrao i podrugljivo nasmijao. Lijevom se rukom držao za prsluk, dok je desna stalno lebdjela nad drškom revolvera.

— Ti si na redu, šerife — reče kockar mirno. — Potezi!

Landon uzdahne i polako odmahne glavom.

— Skoro sam zaboravio da sam predstavnik zakona. Moram ti pružiti priliku da se predaš.

— Još se možeš predomisliti — doda Landon. — Brojit ću do tri; ako se do tada ne predaš, potegnut ću revolver!

Nije bilo nikakva razmetanja u njegovu mirnom glasu. Sabrano je gledao kockara i njegovo tamno lice, proučavajući ga poput kartaša koji je položio veliki ulog.

I Farnol se niti ne pomakne. Landon ovlaži usne i izgovori slijedeći broj:

— Dva!

Kockareve su se oči suzile pri uglo-

vima. Prije nego što je Landon izgovorio treći broj Farnol je desnom rukom munjevito segnuo pod lijevo pazuho.

Tad i Landonova izvježbana ruka segne za drškom kolta. No duga cijev njegova revolvera tek je bila izišla iz korica kad je iza kockareva prsluka zagrmio pištolj. U trenutku kad je povukao otponac, Landon osjeti kako mu je metak opržio rebra, te shvati da je Farnol bio brži. Dva pucnja odjeknula su u zatvorenoj prostoriji poput groma.

Farnol se zanjiše i pokuša izvući skriveni pištolj. Lice mu se trzalo, a na čelu izbile od napora žile.

Landon se spremao da ponovo opali, ali to više nije bilo potrebno. Farnol je naprezao sve svoje snage da podigne pištolj, no bez uspjeha. Zanjihao se poluzatvorenih očiju, pokušao zadržati ravnotežu, a zatim se stropoštao na pod.

Joel Landon ustukne i sačeka. Sobom se još uvijek kovitlao dim kad se izvana začuje topot mnogobrojnih kopita. Desetak ljudi upadne u sobu s izvučenim revolverima. Naglo su zastali kad su ugledali nepomično Farnolovo tijelo.

Landon izbaci praznu čahuru iz revolvera, nesvjesno ubaci novi metak, pa vrati oružje u korice. Ugledavši visokog prosijedog čovjeka sa zlatnom značkom na prsima, Landon skine svoju značku s prsluka te mu je pruži.

— Evo vam vašeg čovjeka, savezni šerife — reče mladić tiho. — Dao sam mu priliku da se preda i stane pred sud, no on je odluku radije prepustio starom sucu Koltu! Obavio sam svoj posljednji zadatak za zakon, pa vam predajem svoju zvijezdu!

Savezni šerif Bronson ustukne korak i snažno odmahne glavom, odbijajući da primi značku

— Ne možeš to učiniti, Joele — reče strogo. — Zaslužio si unapređenje i hrpu novaca kao nagradu. Čuli smo što se dogodilo Smileyu, pa smo pohitali ne bismo li ti pomogli da do kraja obaviš posao. Ne možeš nas sada napustiti!

— Zapovjedili ste mi da uhvatim Farnola živa ili mrtva — strpljivo odgovori Landon. — Evo vam ga. Konj mu je vezan iza kuće, s punim torbama novca. Podijelit ću taj novac siromašnim stanovnicima Paradisea. A značku vraćam, šefe!

• • •

Mjesec je jasno osvjetljavao pustinju kad Landon ugleda zelenkaste stijene oko izvora. Sjaši i napoji žednog konja. Nedaleko ugleda svježe grobove. Joe Bodie bio je prvi, a tad su mu se pridružili Farnolovi razbojnici. Joel uzdahne i skine šešir. Toliko se stvari dogodilo otkako se prvi put pojavio na ovom mjestu.

Visoka spodoba odvoji se od stijena, isprva oklijevajući, a onda potrči prema njemu. Landon raširi ruke i primi Eve Tyrone u zagrljaj.

Dugo nije ništa prekidalo tišinu. Konačno Eve nježno prošapće:

— Znala sam da ćeš se vratiti, Joele. Nisam ni trenutka u to sumnjala.

Joel nije odgovorio. Polagano je klizio prema zemlji i djevojka klekne kako bi zaustavila njegov pad. Tad spazi tamnocrvenu mrlju na njegovim grudima. Razdere košulju i uplašeno poviče:

— Pa ti si ranjen! Kaži nešto, Joele!

— To je samo ogrebotina — pospano promrmlja Landon. — Mislim da sam više pospan nego ranjen.

Eve ga čvrsto zagrli, nježno ga položila na travu, te mu donese s izvora vode.

Landon je nakon pet minuta otvorio oči i pokušao ustati. No djevojka ga je samo čvršće zagrlila.

— Odmaraj se — dahne i nasloni obraz uz njegovu kosu. — Dolaze ostali da te pozdrave.

— Pomogni mi da ustanem — zamoli je Landon. — Ne bih htio da me opet vide bespomoćnog...

Eve Tyrone shvati da se sjetio njihova prvog sastanka, kad je El Jornado de Muerte iscrpio svu njegovu snagu. Pomogne mu ustati, te ga podupre desnom rukom. Landon se pažljivo raskorači kako ne bi izgubio ravnotežu.

Iz klanca su prvi izjahali Adam Tyrone i Tiny Sutton. Slijedio ih je Telford, a za njim ostali jahači Purgatoryja. Starac sjaši, priđe Landonu i svečano mu pruži ruku.

— Dobro došao kući, sine — reče jasnim glasom. — Vidim da više ne nosiš značku; znači, obavio si posao!

Prišao je i Tiny Sutton i rukovao se s Joelom, a zatim ga odvukao u stranu i prošaptao tako da su svi čuli:

— Gazda Paradisea? Mrtav ili živ?

— Mrtav — kratko odgovori Landon. — Nisam znao da ispod pazuha ima skriveni revolver, pa nisam stigao skrenuti metak kako bih ga samo ranio.

Tiny Sutton zadovoljno zagunđa.

— Drago mi je, Joele. Zahvaljujući tebi, ljudi Purgatoryja neće više imati briga. Kao ni oni u Paradiseu.

— Vratio sam značku, Tiny — obavijesti ga Landon. — Obećao sam Eve da ću to učiniti čim obavim ovaj zadatak.

— Možda je tako i bolje — zamišljeno primijeti Sutton. Dobar si poznavalac ruda, pa ćeš imati mnogo posla u nalazištu zlata koje si pronašao. Što ćeš učiniti sa svim tim zlatom, Joele?

— Ono pripada Evi i starom Adamu — čvrsto odvrati Landon.

— Polovica pripada nama — ispravi ga Tyrone. — Eve mi je još nešto rekla nakon što si otišao za Farnolom.

Landon se polagano okrene i zagleda u nasmiješeno Adamovo lice, a zatim ispitujući pogleda Eve.

— Rekla sam djedu da nas nikada nećeš napustiti.

— A jesi li mu rekla da ćemo se nas dvoje oženiti jednog od ovih dana?

— Sutra — hitro dobaci starac. — Bojim se da se još nešto ne pojavi pa da se predomisliš. Zato je bolje da ne duljimo. Jesam li u pravu, Eve?

— Jesi, djede — spremno odgovori djevojka. — A sad ispričaj Joelu ostalo...

Landon se u nedoumici zagleda u lica prisutnih, no kauboji su se samo smiješkali i čekali starog Adama da objavi novosti. Tyrone pogladi sijedu bradu pa se još i nakašlje

— Joele Landone, ne molim te već ti zapovjedam! — izusti starac snažnim dubokim glasom. — I da znaš: NE ne priznajemo kao odgovor! Održali smo sastanak Savjeta i ljudi Purgatoryja izabrali su te za načelnika!

— Ne mogu to prihvatiti — prigovori Landon — Ne poznate me dovoljno, a i prekratko sam ovdje.

— Ali ćeš zato od sada biti stalno s nama — nasmije se Tyrone. — I to nam je svima drago. Čestitam, načelniče Landone. Sad se mogu odmarati... dok ti budeš radio...

Telford priđe i pruži Landonu ruku. Kad mu je čestitao, njegov je glas bio pun novog samopouzdanja.

— Čestitam, Landone A sad, kao tvoj liječnik, da pogledam tu novu ranu koju pokušavaš sakriti.

Landon stisne liječnikovu ruku a zatim, dok ga je Eve pridržavala oko ramena, digne glavu i glasno se nasmije.

— Ako sam načelnik, evo moje prve odluke... Želim da je svi poslušate — poviče. — Vratite se klancem i ostavite me na samu s mojom budućom ženom.

— Htio bih samo nešto dodati, sine — prekine ga Tyrone. — Nešto si zaboravio.

— Slušamo te — složi se Landon.

— Ti si u stvari pronašao Eve u dolini Eden, tamo gdje si tražio indijansko nalazište zlata. Mislio sam da bi to bilo dobro mjesto za vaš medeni mjesec. I kolibu smo vam uredili.

S tim riječima Tyrone uzjaši i povede ljude klancem, dok su Eve i Joel pokušavali prikriti zbunjenost. Šutjeli su sve dok topot kopita nije zamro u daljini, a zatim Landon zagrli djevojku.

— Dugo sam na ovo čekao, Eve — uzbuđeno reče mladić. — Obećavam ti da te nikad više neću napuštati.

Eve prstima dotakne ogrlicu pod njegovom košuljom. Mladić je skine te je polako stavi djevojci oko vrata. Zatim su zagrljeni sjeli i promatrali sunce što je upravo izlazilo. Mir se vratio u pustinju i među ljude Purgatoryja.

KRAJ

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

28. J. Kirby: OPASAN POKLON
29. L. B. Patten: PUSTINJA KOJA UBIJA
30. H. S. Sharon: PROKLETI RANČ
31. V. D. Overholser: IZGUBLJENO POVJERENJE
32. W. O'Connor: ZAMKA ZA KRADLJIVCE STOKE
33. R. Beakson: POMAHNITALI RANČER
34. D. J. Stevens: NOĆ OBRAČUNA
35. L. L'Amour: UKROĆENA ZEMLJA
36. W. R. Cox: DJEVOJKA S ISTOKA
37. H. S. Sharon: CRNI ORAO
38. Tom West: SAMO MOJ PIŠTOLJ
39. Scott F. Scott: ALABAMA
40. H. S. Sharon: PODVALA BILLA JACKSONA
41. Louis L'Amour: BEZDUŠNI VODIČ
42. W. O'Connor: OPASNI DOŠLJAK
43. W. O'Connor: OSAMLJENI ŠERIF
44. U. H. Wilken: PROKLETI ŽIVOT
45. S. H. Sharon: NAPAD NA KOČIJU
46. John F. Beck: U IME ZAKONA...
47. Louis L'Amour: VISOKI STRANAC
48. L. L'Amour: OBRAČUN U PRERIJI
49. S. C. Lawrence: VRELI DAN U BUFFALU
50. P. Hangster: POVRATAK
51. J. F. Beck: OLOVO PRAVDE
52. H. Warner: TRAGOVI U PUSTINJI
53. G. A. Lutz: PUCNJI U PRAZNO
54. E. Jones: NEUSTRAŠIVI SLADE
55. L. L'Amour: ZLATNA PLANINA
56. H. Hatten: SMRTONOSNI POHOD
57. T. West: TEKSAŠANIN
58. E. Jones: SMRT SVIM IZDAJICAMA
59. W. O'Connor: KANJON SMRTI
60. L. L'Amour: KLAN SACKETTOVIH
61. D. Dean: OŠIŠANA OSVETNICA
62. D. Dean: VATRENA OSVETA
63. J. Gilmoor: LOV NA SVJEDOKE
64. C. Hunter: ALI TADA SE POJAVI SAM
65. F. Glaser: VRIJEME OBRAČUNA
66. F. Short: NI PAKAO ME NEĆE
67. R. Ullman: JACKSONOV KLAN
68. G. Lord: TAJNI TOVAR
69. W. O. Connor: STOTINU DANA PAKLA
70. F. Short: SKINITE HULJU IZ SEDLA
71. A. C. Morgan: REVOLVERAŠI SU ČEKALI
72. L. L'Amour: BRAĆA SACKETT
73. H. Warner: ZLOČIN OTACA
74. L. Walles: U OLOVNOJ OLUJI
75. Ch. Martin: IZASLANICI PAKLA

U PRIPREMI:

76. R. Macleod: TEŽAK PUT DO MEKSIKA

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA

BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKO
– LJUBAVNIH ROMANA